

Carta Pastoral del Bisbe de Mallorca
Mons. Sebastià Taltavull Anglada
2025

NAVEGAM JUNTS AMB
esperança

Primera edició: Juny 2025

Assessorament lingüístic i traducció: Santiago M. Amer Pol

Disseny i maquetació: Secretaria de Comunicació del Bisbat de Mallorca

ISBN: 978-84-09-16437-0

Depòsit legal: PM XXXX-2025

Imprès a:

Edita: Bisbat de Mallorca, 2025

Carta Pastoral del Bisbe de Mallorca Mons. Sebastià Taltavull i Anglada

acabat el Sínode de la sinodalitat,
havent entrat en l'Any Jubilar de 2025,
i convidats a ser Pelegrins d'esperança

com a presentació del Pla diocesà de Pastoral
per a l'Església de Mallorca, a treballar
entre tots a partir de l'any del Senyor 2025.

NAVEGAM JUNTS AMB
esperança

Pla evangelitzador de pastoral
per una conversió sinodal

Laics i laiques, consagrats i consagrades,
i clergat de l'Església de Mallorca.

Poble de batiats, compromesos amb el present
i en camí cap al futur.

Concelebració de l'Eucaristia a la Seu

Sumari

9

CAPÍTOL 1

Navegar junts, caminar junts

35

CAPÍTOL 2

M'agrada pensar en l'Església com a poble feel de Déu

49

CAPÍTOL 3

La necessitat d'escoltar els laics, les dones i els homes, tots cridats a santedat

59

CAPÍTOL 4

De simples col·laboradors a corresponsables

67

CAPÍTOL 5

Com hem de ser una Església diocesana sinodal en missió?

79

CAPÍTOL 6

El destí final de tot és la construcció del Regne de Déu

91

CAPÍTOL 7

Preparant junts i entre tots el Pla diocesà de Pastoral

137

CAPÍTOL 8

Assemblea eclesial diocesana

153

CAPÍTOL 9

Per una Església sinodal: comunió, participació, missió

165

CAPÍTOL 10

Pla diocesà de Pastoral des de 2025

«Seguiu pregant per mi»

1

NAVEGAR JUNTS *caminar junts*

«A la barca de l'Església estam segurs a pesar de les nostres misèries i debilitats. Garantia contra el naufragi és la fe en Crist i en les seves paraules, molt més sòlides que els horòscops i adivins i que els bots fascinants però insegurs de les ideologies, de les modes i dels eslògans»

Franciscus

Deixebles missioners

1. Com navegants dins un mateix vaixell o barca, estones a la vela i altres estones a motor o a rem, com fent junts un mateix camí, *hem començat a avançar junts* amb l'esperança que la unitat en la pregària i l'acció reforça l'esperança d'una **Església en sortida, oberta al món i que viu enmig seu.** De cada vegada estam experimentant més la necessitat de comunió i que tots sols, cadascú pel seu compte, no serveix de res, ja que, quan escollim o patim aquest camí, vivim la frustració d'haver-nos embarcat sense rumb.

Així i tot, estam dins el mateix vaixell i no podem evadir-nos de la responsabilitat que hem contret. Un dia vam dir sí a Jesús i aquest sí perdura i es manté ferm sempre que estam disposats a seguir-lo i fer del seu Evangeli el nostre esperit i full de ruta.

2. Siguem dins un vaixell gran o en una barca petita, hem escoltat de Jesús que ens diu: **«Tirau mar endins...»** (cf. Lc 5,4). En molts moments tenim la sensació que el *motor* no té prou força, que el *vent* sembla que no bufa i les *veles* estan esllanguides, que no tenim prou ganes d'agafar els *remes*, si se'ns presenta l'ocasió d'haver d'usar-los. La confiança no és allò que més abunda entre nosaltres, ja que ens hem acostumat a navegar sols i a no necessitar-nos els uns als altres.

3. Ara Jesús, a diferència d'abans, entenem que *es dirigeix a tots i a totes i ens diu que tirem mar endins.* Hem passat per la dificultat del mal temps, d'haver de superar amb por la mar encrespada, de voler refugiar-nos en un racó o tancar-nos dins la cabina pensant que la solució ja la trobaran els altres, sempre amb la temptació de quan no hi ha més remei tirar-nos a la mar. No hi ha faltat qui, en un moment de desesperació i desconfiant del timoner, li hagi volgut prendre el timó. Les veles, trencades i sense la valentia d'adobar-les, no han trobat qui les capacités per acollir bé el vent favorable. La veritat és que, amb aquestes condicions adverses, *no hem pescat res!*

4. Què ens passa? Ho sap algú? Per què tant de desànim i accídia quan, de fet, tenim Jesús que ens surt a l'encontre i ens diu: «**Tirau mar endins...**» (cf. Lc 5,4). «**No tingueu por!**» (cf. Lc 5,10). «**Calau les xarxes!**» (cf. Lc 5,4). «**Jo som amb vosaltres!**» (Mt 28,20).

5. Dins aquesta carta de navegació i seguint Jesús, hem rebut la llum del *Document final* de la 16a Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes (26 d'octubre de 2024), el qual, sota el títol «**A la barca, junts**», ens fa una invitació a la **conversió de les relacions**. Quines relacions? «Ha sorgit per tot arreu la petició d'una Església capaç de nodrir les relacions: amb el Senyor, entre homes i dones, en les famílies, en les comunitats, entre tots els cristians, entre els grups socials, entre les religions, amb la creació» (DF 50).

6. A continuació, i davall el títol «**Tirau la xarxa a la dreta i pescareu**» se'ns demana la **conversió dels processos**. Quins processos? Diu que «al llarg del procés sinodal, hem cercat escoltar aquesta veu i acollir tot el que ens deia. En la pregària i el diàleg fratern, hem reconegut que el discerniment eclesial, la cura dels processos de presa de decisions i el compromís de donar compte de la pròpia actuació i d'avaluar el resultat de les decisions preses, són pràctiques amb les quals responem a la Paraula de Déu que ens indica els camins de la missió» (DF 79).

7. Segueix, sota el títol «**Una pesca abundant**», ve la invitació a la **conversió dels lligams**. Quins lligams? Diu que «les xarxes llençades per la paraula del Ressuscitat han permès una pesca abundant. Tothom col·labora estirant la xarxa. Pere té un paper particular.

A l'Evangeli, la pesca és una acció que es realitza junts: cadascú té una tasca precisa, diferent però coordinada amb la dels altres. Així és l'Església sinodal, feta de lligams que uneixen en la comunió i d'espais per a la varietat de cada poble i de cada cultura. En un temps en què

canvia l'experiència dels llocs on l'Església està arrelada i peregrina, cal conrear noves formes de l'intercanvi dels dons i de l'entrellaçament dels lligams que ens uneixen, sostinguts pel ministeri dels bisbes en comunió entre ells i amb el bisbe de Roma» (DF 109).

8. I, conclou amb el títol **«Jo també us envii»**, orientat a la missió de **formar un poble de deixebles missioners**, als qui no deixa mai sols, ja que alena damunt d'ells i els diu «Rebeu l'Esperit Sant». Abans els ha dit: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat, també jo us envii a vosaltres» (Jn 20,21-22). Atenció al que ara diu: «La formació dels deixebles missioners comença amb la iniciació cristiana i s'hi arrela.

En la història de cada un hi ha l'encontre amb moltes persones i grups o petites comunitats que han contribuït a introduir-nos en la relació amb el Senyor i en la comunió de l'Església: pares i familiars, padrins i padri-nes, catequistes i educadors, animadors de la litúrgia i treballadors en l'àmbit de la caritat, diaques, preveres i el mateix bisbe.

9. A vegades, acabat l'itinerari de la iniciació, el lligam amb la comunió s'afebleix i la formació es descuida. Ser deixebles missioners del Senyor no és, però, un objectiu assolit d'una vegada per sempre. Impli-ca conversió contínua, creixement en l'amor **«fins arribar a la talla de la plenitud del Crist»** (Ef 4,13) i obertura als dons de l'Esperit per a un testimoni viu i joïós de la fe» (DF 142).

10. Ben encoratjador és aquest programa que se'ns presenta perquè li facem cas. Serà bo, per tant, i aquest és el meu consell, que ens familiaritzem amb aquest *Document final* del Sínode per tal que ens ajudi a fer realitat tot el que ens proposam en el Pla diocesà de Pastoral. No ens falten documents de reflexió per anar ben equipats i estar en sintonia amb tota l'Església en aquest moment privilegiat que ens toca viure en comunió.

***Tots hi estam implicats,
que no quedi ningú fora d'aquest projecte***

11. Al mateix temps que s'ha estat celebrant el Sínode de la sinodalitat, durant quasi un any i mig hem estat preparant el Pla diocesà de pastoral, aquesta vegada comptant amb tots els estaments de la Diòcesi amb una *participació exemplar i d'enriquidora varietat*, expressió d'una *sinodalitat en actiu*, que viu la comunió eclesial i és conscient de la missió que ha rebut de Jesús de donar a conèixer la seva Persona i el seu Evangeli en el nostre temps i, especialment, en aquesta terra de Mallorca que Déu estima i a la qual som enviats junts a escampar l'Evangeli de Jesús.

12. En la salutació final del Sínode del dia 26 d'octubre de 2024, el papa Francesc ens ha dit que *«Junts, amb l'esperança que no enganya, units en l'amor de Déu vessat en els nostres cors, podem no sols somiar en la pau, sinó comprometre'ns amb totes les nostres forces perquè, potser sense parlar tant de sinodalitat, la pau es realitzi per mitjà de processos d'escolta, diàleg i reconciliació. L'Església sinodal per a la missió, ara necessita que les paraules compartides vagin acompanyades pels fets. Aquest és el camí»*.

13. Que vagi des d'un bon començament l'agraïment al Senyor pel camí que s'està fent a la nostra diòcesi en sintonia amb l'Església universal, compromesa de ple amb l'esperit el **Sínode de la sinodalitat** i convidats a celebrar l'**Any Jubilar de 2025**, convocat sota el signe de l'**esperança**.

Vivim un moment privilegiat, en el qual tots ens hi hem d'implicar, pensant, com ens diu el papa Francesc, *«que ningú no ha de quedar fora d'aquest projecte, sinó tots i amb l'esperança que no falti ningú. Tots, tots. I la paraula clau és aquesta: l'harmonia. Allò que fa l'Esperit Sant, la seva primera forta manifestació el matí de Pentecosta, és harmonitzar totes les diferències, la diversitat de llengües. Harmonia [...] Tot això és do*

de l'Esperit Sant: Ell és qui crea l'harmonia, Ell és l'harmonia». Facem-ne pregària amb tota l'Església, en comunió amb el Jubileu.

Pare que estau en el cel,
que la fe que ens heu donat
en el vostre Fill Jesucrist, el nostre germà,
i la flama de la caritat
que heu infós en els nostres cors
a través de l'Esperit Sant,
desvetlin en nosaltres
la benaventurada esperança
en la vinguda del vostre Regne.

Que la vostra gràcia ens transformi
en sembradors de les llavors de l'Evangeli
que fermentin la humanitat i la creació,
tot esperant confiadament
el cel nou i la terra nova
quan, vençudes les forces del mal,
es manifesti per sempre la vostra glòria.

Que la gràcia del Jubileu
revifi en nosaltres, Pelegrins d'Esperança,
l'anhel pels béns eterns
i vessi sobre tot el món
la joia i la pau del nostre Redemptor.

A vós, Déu beneït per sempre,
sigui donada la lloança i la glòria
pels segles dels segles. Amén.

14. Ajudem tots junts i cadascú des del propi lloc i vocació que aquesta harmonia marqui el ritme del nostre treball a la nostra diòcesi de Mallorca, amb tantes possibilitats que té i amb un entorn humà i ecològic tan favorable per a compartir una experiència autènticament cristiana, si deixam que sigui l'Esperit Sant qui ens harmonitzi per damunt de les diferències i faci enriquidora la diversitat. La **conversió pastoral** sempre serà fruit de la pròpia **conversió personal**, la qual demanam per a tots, especialment en l'oportunitat de la celebració del **Jubileu de l'Esperança**, per a fer-ne exercici pastoral des del 2025 en endavant. Aquest procés de transformació és el que l'Esperit Sant ens demana. Facem-li cas i actuem. Ara és l'hora!

***Pel baptisme, tots som agents evangelitzadors,
deixebles missioners***

15. El treball que ens proposam realitzar junts té sentit «**en virtut del baptisme rebut, cada membre del Poble de Déu s'ha convertit en deixeble missioner** (cf. Mt 28,19)».

Això és possible perquè «cada un dels batiats, qualsevol que sigui la seva funció en l'Església i el grau d'il·lustració de la seva fe, és un **agent evangelitzador**, i seria inadequat pensar en un esquema d'evangelització tirat endavant per actors qualificats on la resta del poble fidel sigui només receptor de les seves accions. La nova evangelització ha d'implicar un nou protagonisme de cada un dels batiats.

Aquesta convicció es converteix en una crida adreçada a cada cristià, perquè ningú no postergui el seu compromís amb l'evangelització [...] **Tot cristià és missioner** en la mesura en què s'ha trobat amb l'amor de Déu en Crist Jesús; ja no deim que som "deixebles" i "missioners", sinó que som sempre "deixebles missioners"» (EG 120).

16. En aquests moments no fàcils per a la transmissió de la fe i el testimoni cristià, ens atrevim a llençar un Pla diocesà de pastoral que vol tenir en compte el **canvi d'època** pel qual estam passant, els **reptes propis** d'una societat que necessita recentrar-se en la vocació que li és pròpia i oferir **noves propostes** a situacions també noves, prou vegades amb la necessitat i urgència d'un **discerniment** que ajudi a respondre junts amb valentia i seny. La nostra Església no és indiferent a aquesta realitat i per això estam disposats a viure aquest moment amb **esperit sinodal**, la qual cosa vol dir amb la *voluntat de comunió i de caminar junts*, pensant que ja no té cap sentit anar cadascú pel seu compte i fer-se la seva pròpia Església; si fos així, es convertiria en secta, una sarment que se separa del Cep i, per tant, no sols perd vida, sinó que deixa de comunicar-la.

17. Fixem-nos com ens ho ha dit el *Document final* del Sínode per a viure aquesta unitat interna que dona sentit a tot el nostre caminar: «El procés sinodal ens ha fet experimentar el "gust espiritual" (Francesc, EG 268) de ser el poble de Déu, reunit de tota tribu, llengua, poble i nació, que viu en contextos i cultures diferents. Aquest poble mai no és la simple suma dels batiats, sinó el subjecte comunitari i històric de la sinodalitat i de la missió, encara peregrinant en el temps i ja en comunió amb l'Església del cel.

En els diferents contextos en què estan arrelades cada una de les Esglésies, el poble de Déu anuncia i testimonia la Bona Notícia de la salvació; vivint en el món i per al món, camina juntament amb tots els pobles de la terra, dialoga amb les seves religions i les seves cultures, reconeixent-hi les llavors de la Paraula, i avança cap al Regne. Incorporats a aquest poble per la fe i el baptisme, som sostinguts i acompanyats per Maria, la Mare de Déu, "signe d'esperança ferma i de consol" (*Vaticà II, LG 68*), pels apòstols, pels qui han testimoniats la seva fe fins a donar la vida, pels sants de tot temps i de tot lloc».

(*Document final* del Sínode, 17).

La participació activa dels Rectors de parròquies i de les Comunitats pastorals

18. Dirigint-se als **Rectors de parròquies**, el papa Francesc els ha exhortats *«a ser constructors d'una Església sinodal missionera i a comprometre's amb entusiasme en aquest camí, vivint el carisma ministerial específic, practicant l'art del discerniment i la fraternitat sacerdotal»*.

És conscient que els rectors «coneixen la vida del Poble de Déu des de dins, les seves fatigues i alegries, les seves necessitats i les seves riqueses. Per això una **Església sinodal necessita els seus rectors**; sense ells mai no podrem aprendre a caminar junts, mai no podrem recórrer aquest camí de la sinodalitat que és el camí que Déu espera de l'Església del tercer mil·lenni» (a la trobada internacional «Rectors pel Sínode», 4 de maig de 2024).

19. I, pel que ens interessa en vista al Pla diocesà de pastoral i la **participació activa dels Rectors** per fer-lo realitat, el Papa ha reiterat a més que «no arribarem mai a ser Església sinodal missionera si les comunitats parroquials no fan de la participació de tots els batiats en l'única missió d'anunciar l'Evangeli el tret característic de les seves vides. **Si les parròquies no són sinodals i missioneres, tampoc no ho serà l'Església**». Per això demana als Rectors de tot el món que acompanyin les seves comunitats en aquest itinerari sinodal: *«comprometre'ns amb la pregària, el discerniment i el zel apostòlic perquè el nostre ministeri s'adeqüi a les exigències d'una Església sinodal missionera»* (ibíd.).

20. Tot això té el **perill de quedar només en paraules i bones intencions** si no ens hi comprometem tots de debò, **agafant el propi rem perquè la nau avanci ajudada pel vent de l'Esperit que sempre empeny amb força**. Mirem de facilitar-li la feina i no ser-ne mai un obstacle amb les nostres actituds i accions individualistes i que frenen

l'ànim i la il·lusió de molts, pròpies d'un protagonisme personal o de grup excloent. Cal tenir en compte allò que el papa Francesc ens adverteix quan diu que «el procés de secularització tendeix a reduir la fe i l'Església a l'àmbit privat i íntim. A més, en negar tota transcendència, ha produït una creixent deformació ètica, un afebliment del sentit del pecat personal i social i un progressiu augment del relativisme, que ocasionen una desorientació generalitzada, especialment en l'etapa de l'adolescència i la joventut, tan vulnerable als canvis» (EG 64).

21. Moltes de les aportacions a la fase diocesana del Sínode i al Pla de Pastoral demanen que la **missió del prevere** estigui al servei de la comunitat que li ha estat encomanada, servint com Jesús, el bon Pastor. **El carisma del ministeri sacerdotal és d'unitat i comunió, desvetllant la multiplicitat de carismes que hi ha entre el laïcat i ajudant a integrar els propis de la vida consagrada**, també al servei de la comunitat cristiana i, sempre, tot el bé del poble, al qual volem servir des de l'Evangeli.

Pel sagrament de l'Orde, tot això no és només responsabilitat dels Rectors, sinó de la **resta del clergat que treballa en equip constituint comunitats pastorals**, tot un signe de tenir clar el camí sinodal de tota l'activitat pastoral, on es fa realitat aquest somni d'una Església que viu la *comunió*, que anima a la *participació* i és conscient de la *missió* que li ha estat encomanada.

22. El *Document final* del Sínode diu que «**l'autoritat dels pastors** "és un do específic de l'Esperit de Crist Cap per a l'edificació de tot el cos" (CTI, n. 67). Aquest do està lligat al sagrament de l'Orde que configura a Crist Cap, Pastor i Servent, i posa tots els qui el reben al servei del sant poble de Déu per a custodiar l'apostolicitat de l'anunci i promoure la comunió eclesial a tots els nivells.

La sinodalitat ofereix "el marc interpretatiu més adequat per a comprendre el mateix ministeri jeràrquic" (Francesc, *Discurs per a la commemo-*

ració del 50è aniversari de la institució del Sínode dels Bisbes, 17 d'octubre de 2015) i situa en la perspectiva correcta el mandat que Crist confia, en l'Esperit Sant, als pastors. Per tant, convida tota l'Església, inclosos els que exerceixen una autoritat, a la conversió i a la reforma».

(Document final del Sínode, 33).

Un Pla diocesà de pastoral, què és i què intenta? Ara és l'hora d'actuar!

23. Un **Pla diocesà de pastoral** és un instrument al servei de l'acció pastoral de l'Església Diocesana, per tal que aquesta realitzi de forma conjunta -sinodal- la seva missió d'ensenyar, santificar i regir. Pensam en aquest mosaic variat i bell que forma l'Església amb els preveres, els diaques i el bisbe, les persones consagrades, el laïcat cristià, les comunitats parroquials, els moviments apostòlics, les altres comunitats i associacions de feels, la vida i el testimoni cristià. Tots hem estat cridats a viure i comunicar l'Evangeli, i donar testimoni de Jesucrist, però amb la condició d'eficàcia que Ell mateix ha posat, que és la de mantenir-nos units, **«que siguem u perquè el món cregui»** (cf. Jn 17,21). És el que s'espera de tots nosaltres.

24. Ja hem parlat molt. Hem estat temps preparant junts aquest Pla. **Ara és l'hora d'actuar.** El camí és posar tota la força en el **testimoni**, que és el que tothom més demana urgint-nos credibilitat. Facem memòria d'aquelles paraules profètiques de sant Pau VI quan diu que «l'home contemporani escolta més de grat els testimonis que els mestres, o, si escolta els mestres, és perquè són testimonis» (EN 41).

Ens hem de demanar seriosament: *què capta la gent quan ens veu, quan ens escolta?* Tot amb tot, ha de ser un testimoni que no s'assenyala a si mateix, sinó que sigui referent d'Algú amb majúscula. Tot testimoni troba el seu model insuperable en **Jesucrist**, el gran testimoni del Pare, que no diu res per ell mateix, sinó allò que el Pare li ha ensenyat.

(cf. Jn 8,28).

Hem de ser uns bons precursors, com Joan Baptista, que té molt clar quin és el seu referent quan, assenyalant Jesús, diu: «**Mirau l'Anyell de Déu, el qui lleva el pecat del món**» (Jn 1,29) o, referint-se també a Jesús: «**Convé que ell cresquí i que jo minvi**» (Jn 3,30). Més clar no pot ésser l'anunci, sense protagonisme personal i amb quina humilitat!

25. Hi ha unes **preguntes** a l'inici de l'esmentat document de sant Pau VI *Evangelii nuntiandi*, núm. 4, que crec molt oportunes per a l'actualitat, per a nosaltres, en vista al plantejament i realització del Pla diocesà de pastoral, i que convé tenir molt en compte:

- » Quina eficàcia té als nostres dies aquesta energia amagada de la bona nova, capaç de sacsejar profundament la consciència de l'home?
- » Fins a quin punt i de quina manera, aquesta força evangèlica pot transformar de debò l'home d'aquest segle?
- » Amb quins mitjans cal proclamar l'Evangelí, perquè el seu poder sigui eficaç?
- » Es troba o no més apta l'Església per anunciar l'Evangelí i inserir-lo al cor de l'home amb convicció, llibertat d'esperit i eficàcia?

Són preguntes que no podem oblidar i que ens hem de plantejar amb freqüència tant personalment com dins l'àmbit de les nostres comunitats i els nostres grups, sempre amb la bona intenció de viure i fer present l'Evangelí, aspectes que un Pla diocesà de pastoral ha d'integrar totalment en el seu plantejament, evolució i execució.

La necessitat del testimoni silenciós i també explícit

26. El Pla diocesà de pastoral pressuposa en cadascú de nosaltres, primer de tot, un **testimoni silenciós**, sense paraules i que provoqui interrogants irresistibles, però haurà d'arribar el moment en el qual haurà d'aparèixer l'**anunci explícit** de la persona de Jesucrist (cf. EN 23).

Ara bé, això serà possible si existeix una vertadera trobada amb el Senyor. Benet XVI ho ha explicitat així: «Hem cregut en l'amor de Déu: així el cristià pot expressar l'opció fonamental de la seva vida. No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida, i amb ell, una orientació decisiva» (DCE, 1).

27. El papa Francesc ens parla de la crida i l'amistat amb Jesús com a element clau per arribar a fer efectiu i afectiu l'anunci. Diu: «En el diàleg del Senyor ressuscitat amb el seu amic Simó Pere la gran pregunta era: **"Simó, fill de Joan, m'estimes?"** (Jn 21,16). És a dir: *Em vols com a amic?* La missió que rep Pere de pasturar les seves ovelles i els seus anyells estarà sempre en connexió amb aquest amor gratuït, amb aquest amor d'amistat» (CV 250).

28. Per això i per a fer-ho realitat entre tots, ens unim al **«somni d'una opció missionera capaç de transformar-ho tot**, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevinguin un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació. La **reforma d'estructures** que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit: procurar que totes elles esdevinguin més *missioneres*, que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells que Jesús convoca a la seva amistat» (EG 27).

29. Ens decidim, idò, a **navegar junts**, mitjançant un Pla diocesà de pastoral que tenguim com a font d'actuació la necessària **conversió sinodal**, en comunió amb tota l'Església, sempre en sortida i sota la força de l'Esperit Sant que ens està obrint camins nous perquè els transitem com a **Poble de Déu**, laics, laiques, consagrats i consagrades, diaques, preveres i bisbe, en comunió plena, **vertaders sarments units al Cep vertader, que és Jesucrist**.

(cf. Jn 15,1-17)

30. Al mateix temps, amb el cor posat en el Senyor i amb els peus a terra, som conscients del **moment delicat i fascinant** que vivim enmig d'una *realitat plural i secularitzada*, i de les possibilitats reals d'entrega i temps, dels condicionaments personals i ambientals, però amb la voluntat ferma de ser l'Església que el Senyor ens demana que siguem i que el món necessita i espera, encara que explícitament sovint no ho manifesti.

Una Església que hem contemplat en tot el *treball previ a aquest Pla pràcticament després d'un any i mig llarg de consulta*, i pel qual volem fer-la visible i atractiva, tal com és la intenció reflectida, tant en totes les aportacions expressades directament, com en les que van ser objecte de reflexió i proposta a la fase diocesana del Sínode. Tot aquest material aportat és un bon referent que hem de tenir en compte, ja que ens mou un autèntic esperit evangèlic i la fidelitat de l'Església a la pròpia vocació.

31. Hem de tenir la convicció de fe que **«Jesucrist també pot trencar els esquemes avorrits en els quals pretenem tancar-lo i ens sorprèn amb la seva constant creativitat divina**. Cada vegada que intentam tornar a la font i recuperar la frescor original de l'Evangeli, broten nous camins, mètodes creatius, altres formes d'expressió, signes més eloqüents, paraules carregades de renovat significat per al món actual.

En realitat, tota autèntica acció evangelitzadora és sempre "nova"» (EG 11). *Serem capaços de renunciar a individualismes i treballar junts, en equip, sinodalment, i fer-ho realitat en la nostra dedicació pastoral del dia a dia?* En una de les reunions preparatòries del Pla diocesà de pastoral s'ha dit que a Mallorca hi ha molt de camp a recórrer i molta feina a fer. No podem desestimar-ho!

Preparant sinodalment el Pla diocesà de pastoral

32. L'hem estat preparant durant l'any 2023 i part del 2024, sempre amb el goig de ser aquesta **Església en sortida** que se'ns demana que siguem, encarnada a la nostra terra de Mallorca, en comunió amb els nostres germans i germanes que conformen la societat en la qual vivim, i -com diu el Concili Vaticà II- *compartint les seves alegries i esperances, les seves tristeses i angoixes, perquè volem que tot allò que hi ha d'humà en elles tengui ressò dins el nostre cor* (cf. GS 1).

Per això, **volem que la nostra persona i tot el nostre fer sigui coherent amb l'Evangelí, i doni a conèixer Jesús**. Si feim que sigui així, el resultat sempre serà el d'unes estructures que estan impregnades d'aquesta vida que les anima, les sosté i les jutja. No ens cansarem de dir que d'aquí deriva la **conversió personal i pastoral** que s'espera de nosaltres.

33. Des del mes de maig de l'any passat fins al mes de setembre, **un grup, sobretot format per laics de diferents procedències, es va dedicar a començar a preparar el Pla de pastoral**, sempre amb la voluntat d'oferir una reflexió que ens fes la seva concreció com a *Pla operatiu* després de marcar unes *línies estratègiques* que fossin el punt de partida com a impuls missioner i responent al moment que vivim, immersos totalment en un canvi d'època per a l'Església i la societat, la qual cosa demana conèixer la realitat a través de dades concretes so-

bre els agents de pastoral, sobre estadístiques, moviments de població i l'entorn humà que defineix la realitat de la nostra gent, com dèiem, les seves alegries i esperances, les seves tristeses i angoixes, tal com ho descriu el Concili Vaticà II a l'inici de la seva Constitució *Gaudium et Spes* sobre el diàleg amb el món contemporani, i perquè sempre ho tinguéssim present.

Una ampla consulta al Poble de Déu, a la nostra Església de Mallorca

34. Des d'aquí, a partir del mes de setembre de 2023 s'ha fet una ampla consulta al Poble de Déu per tal de detectar aquelles **àrees pastorals** a què hem de donar més prioritat per a l'anunci de l'Evangeli, estudiar aquelles **estructures diocesanes** que necessiten una reforma i nova orientació, i aquells **escenaris de la nostra societat** on hem de ser més presents i actuant. Aleshores, el pas següent de la consulta ha estat proposar per **orde de prioritat** aquelles accions pastorals que avui són més urgents, assenyalant qui les ha de dur a terme, amb quins mitjans o recursos, i amb quins terminis per a fer-ne un seguiment i avaluació.

35. A aquest pas, ens hi anima el *Document final* del Sínode quan en la seva *introducció* comença dient que «cada nou pas en la vida de l'Església és un **retorn a la font**, una experiència renovada de l'encontre amb el Ressuscitat que els deixebles han viscut al cenacle el vespre de Pasqua. Com ells, també nosaltres, participant en aquesta Assemblea sinodal, ens hem sentit embolcallats per la seva misericòrdia i tocats per la seva bellesa. Vivint la conversa en l'Esperit, escoltant-nos els uns als altres, hem percebut la seva presència enmig nostre: la presència d'Aquell que, donant l'Esperit Sant, continua suscitant en el seu poble **una unitat que és harmonia de les diferències**»

(Document final del Sínode, 1).

36. Quan parlem d'**Església en sortida** i de **dinamisme missioner i actitud sinodal** intentam dir que *volem arribar a tothom*, sense excepcions. Ens ho diu Jesús a l'evangeli, ho repeteix amb molta claredat el papa Francesc i ho hem d'assumir com a *orientació estratègica* que marqui la qualitat de tot el que ens proposam. El papa Francesc es demana: «Si l'Església sencera assumeix aquest dinamisme missioner, ha d'arribar a tots, sense excepcions. Però **a qui hauria de privilegiar?** Quan un llegeix l'Evangeli, es troba amb una orientació contundent: no tant els amics i veïns rics sinó sobretot els *pobres i malalts*, aquells que solen ser menyspreats i oblidats, aquells que **"no tenen amb què recompensar-te"** (Lc 14,14).

No han de quedar dubtes ni hi caben explicacions que afebleixin aquest missatge tan clar. Avui i sempre, **els pobres són els destinataris privilegiats de l'Evangeli**, i l'evangelització dirigida gratuïtament a ells és signe del Regne que Jesús va venir a portar. Cal dir sense embuts que hi ha un vincle inseparable entre la nostra fe i els pobres. Mai no els hem de deixar sols» (EG 48).

37. La realitat personal i social que ens envolta mostra avui **noves pobreses**, entre les quals -diu el papa Francesc amb dolor- **«que la pitjor discriminació que sofreixen els pobres és la falta d'atenció espiritual»** i ho concreta dient que *«la immensa majoria dels pobres té una especial obertura a la fe; necessiten Déu i no podem deixar d'oferir-los la seva amistat, la seva benedicció, la seva Paraula, la celebració dels Sagraments i la proposta d'un camí de creixement i de maduració en la fe. L'opció preferencial pels pobres ha de traduir-se principalment en una atenció religiosa privilegiada i prioritària»* (EG 200).

En el cas de la nostra realitat de Mallorca, hem de seguir detectant on hi ha aquesta pobresa, per tal d'actuar en conseqüència des de qualsevol acció pastoral que intentem dur a terme a les nostres parròquies i als organismes diocesans.

38. El *Document final* del Sínode, entre altres aspectes essencials, ens marca el camí d'aquesta opció assenyalada abans i diu que **el cor de Déu té un lloc preferencial per als pobres** (Francesc, EG 197), **els marginats i els exclosos**, i per tant també en el de l'Església. La comunitat cristiana troba en ells el rostre i la carn de Crist, que, ric com era, s'ha fet pobre per nosaltres, perquè nosaltres esdevinguéssim rics mitjançant la seva pobresa (cf. 2Co 8,9).

L'opció preferencial pels pobres està implícita en la fe cristològica. Els pobres tenen un coneixement directe del Crist sofrent (cf. Francesc, EG 198) que els fa anunciadors d'una salvació rebuda com a do i testimonis de la joia de l'Evangeli. L'Església està cridada a ser pobre amb els pobres, que sovint són la majoria dels fidels, a escoltar-los i a considerar-los subjectes d'evangelització, aprenent junts a reconèixer els carismes que aquests reben de l'Esperit.

**Prioritzant l'espiritualitat,
el marc comunitari i l'acció social**

39. En totes les aportacions, es detecta una demanda molt clara i incisiva d'una **espiritualitat** cristiana basada en l'Evangeli, la necessitat d'un **marc comunitari** que assegurï la seva sostenibilitat i d'una **acció social** que faci creïble la seva vigència i definesqui la seva identitat. És l'*espiritualitat de comunió* que, amb tant d'encert, va proposar sant Joan Pau II com l'espiritualitat per al segle XXI.

40. És l'**espiritualitat**, per tant, **centrada en la trobada amb Crist, en la pregària, en la contemplació del seu rostre**, apresada del testimoniatge dels evangelis i del camí creient dels qui n'han fet vida al llarg dels segles. Un rostre que ens mostra la profunditat del misteri més gran de l'amor de Déu i que és rostre de Fill, rostre dolgut i rostre del Ressuscitat. Partint

novament d'Ell, som cridats a fer realitat el que l'espiritualitat ha de donar en el seu procés de creixement en cadascú: la **santedat**, a través de la qual arribam progressivament a la plena identificació amb Déu, que és Trinitat, misteri d'amor.

41. Per això, la *proposta* és la d'una **espiritualitat de comunió** (cf. Joan Pau II, *NMI*, 42-43) que faci realitat tantes coses com hem dit, des de la recerca inicial de Déu pel camí de la revelació i de la tradició de l'Església fins a la descoberta de la seva presència en el caminar dels esdeveniments i de les persones, especialment des dels clams dels més pobres, amb qui Jesús s'identifica i vers els qui projecta prioritàriament la seva missió, i vol que també sigui la nostra.

42. Una **espiritualitat de comunió** que és avui un repte per a la fesomia de les nostres comunitats, per a tots els llocs i situacions on la presència d'un cristià ha de ser una veu diferenciada i un referent per a una nova recerca de sentit, una oferta amable i alhora una proposta agosarada i entusiasta, perquè remet a Déu, als altres i a un mateix, per tal d'establir una relació renovada de comunió.

Com diu sant Joan Pau II, «la comunió és el fruit i la manifestació d'aquell amor que, brollant del cor del Pare, es vessa en nosaltres, a través de l'Esperit que Jesús ens dona (cf. *Rm* 5,5) per fer de tots nosaltres un sol cos i una sola ànima (*Ac* 4,32)» (*NMI*, 42). Una espiritualitat de comunió, que fa que **«la caritat sigui veritablement el cor de l'Església»**. Per això, demanarà fer de l'Església «casa i escola de comunió» (*NMI*, 43).

43. Optar per l'*espiritualitat de comunió* vol dir «fidelitat al disseny de Déu i resposta a les profundes esperances del món». Es tracta, abans de tot, de promoure aquest camí espiritual sense el qual tota activitat quedaria buida de sentit, una espiritualitat de comunió entesa com a principi educatiu de tota formació. Però, què significa realment?

44. *Espiritualitat de comunió* significa per damunt de tot una mirada del cor sobretot vers **el misteri de la Trinitat que ens habita**, la llum de la qual ha de ser reconeguda també en el rostre dels germans que estan al nostre costat.

Espiritualitat de comunió significa, a més, **capacitat de sentir el germà de fe** en la unitat profunda del Cos místic, i, per tant, **com «un que em pertany»**, per saber compartir les seves joies i els seus sofriments, per intuir els seus desigs i atendre les seves necessitats, per oferir-li una veritable i profunda amistat. *Espiritualitat de comunió* és també capacitat de **veure primordialment allò de positiu que hi ha en l'altre**, per acollir-lo i valorar-lo com a regal de Déu: «do per a mi», a més de ser un do per al germà que l'ha rebut directament. *Espiritualitat de comunió* és saber «donar espai» al germà, portant «les càrregues els uns dels altres» (Ga 6,2), i refusant les temptacions egoistes que contínuament ens assetgen i generen competitivitat, ganes de fer carrera, desconfiança i enveges.

45. El *Document final* del Sínode ha parlat d'**espiritualitat sinodal** i ha dit que «l'espiritualitat sinodal sorgeix de l'acció de l'Esperit Sant i requereix l'escolta de la Paraula de Déu, la contemplació, el silenci i la conversió del cor [...] Una espiritualitat sinodal també exigeix ascesi, humilitat, paciència i disponibilitat a perdonar i ser perdonats. Acull amb agraïment i humilitat la varietat dels dons i de les tasques distribuïdes per l'Esperit Sant per al servei de l'únic Senyor (1Co 12,4-5). Ho fa sens ambició o enveja, ni desig de dominació o de control, cultivant els mateixos sentiments que Jesucrist, que **“es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau”**.
(Fl 2,7)

En reconeixem el fruit quan la vida quotidiana de l'Església està marcada per la unitat i l'harmonia en la pluriformitat. Ningú no pot seguir sol per un camí d'espiritualitat autèntica. Necessitam suport, inclosa la formació i l'acompanyament espiritual, com a individus i com a comunitat».

(*Document final del Sínode* 43)

El Document final del Sínode enriqueix el nostre treball pastoral

46. En aquesta mateixa línia i perquè la facem nostra en actitud de comunió, el Sínode, en el seu *Document final*, ens aporta una proposta lluminosa d'espiritualitat quan es refereix a la conversa en l'Esperit i l'explica dient que «és un instrument que, malgrat les seves limitacions, és fecund perquè permet l'escolta i el discerniment del **"que diu l'Esperit a les Esglésies"** (Ap 2,7). La seva pràctica ha suscitat alegria, sorpresa i agraïment i s'ha viscut com un itinerari de renovació que transforma les persones, els grups, l'Església. La paraula **«conversa»** expressa quelcom més que un simple diàleg: entrelaça harmoniosament pensament i sentiment i genera un món vital compartit. Per això es pot dir que en la conversa es juga la conversió.

És una dada antropològica que es retroba en diferents pobles i cultures, units per la pràctica de reunir-se solidàriament per tractar i decidir les qüestions vitals per a la comunitat. La gràcia duu a terme aquesta experiència humana: conversar **"en l'Esperit"** significa viure l'experiència del compartir a la llum de la fe i en la recerca de la voluntat de Déu, en una atmosfera evangèlica en la qual l'Esperit Sant pot fer sentir la seva veu inconfusible» (*Document final del Sínode*, 45).

47. Fixem-nos en sant Agustí, un cor inquiet en el seu procés espiritual de coneixement de Déu, allò que realment l'espiritualitat vol aconseguir i oferir com a camí interior per als cristians. Contemplant el seu procés d'obertura a Déu, pensem com és el nostre. Ell diu:

«Vaig tardar a estimar-vos, oh formosor tan antiga i tan nova, vaig tardar a estimar-vos! I això que vós estàveu dintre de mi i jo fora; i us cercava per fora i jo, deforme, m'abraonava sobre aquestes coses tan boniques que vós vau crear. Vós estàveu amb mi, però jo no estava amb vós. Em retenien lluny de vós aquelles coses que, si no fossin en vós, no serien. Vós cridàreu i clamàreu i vau rompre la meua sordesa, vau brillar i vau

resplendir i vai foragitar la meua ceguesa; exhalàreu el vostre perfum i el vaig aspirar, i anhel per vós; us he gustat i tinc fam i set; m'heu tocat i m'ha arborat la vostra pau».

48. Per a fer realitat aquest esperit de comunió que hi ha d'haver entre nosaltres i en relació amb tota l'Església i, així, viure el Pla diocesà de pastoral a la nostra Església de Mallorca, estam en un moment privilegiat per a tota l'Església, sobretot vivint l'experiència única d'un **Sínodo**, tant en la **fase diocesana**, que és allà on l'hem treballat aquí més directament i allà on s'han dit més coses que hem d'aplicar a la nostra diòcesi de Mallorca, com en la **fase continental**, d'on hem rebut les altres intervencions dels diferents països i esglésies i que també podem integrar i fer nostres pel fet de la globalització i la comunió universal, catòlica. Ha estat un goig -tal com ho han expressat els participants- formar part d'aquesta gran família dels fills de Déu i prendre part activa en les reflexions i aportacions.

49. Per això, el Document final del Sínodo diu que **«gràcies a la unció de l'Esperit Sant rebuda en el baptisme** (cf. 1Jn 2,20.27), **tots els creients posseeixen un instint per a la veritat de l'Evangeli, anomenat sensus fidei**. Aquest consisteix en una certa connaturalitat amb les realitats divines, fonamentada en el fet que en l'Esperit Sant els batejats "participen de la naturalesa divina" (Vaticà II, DV 2).

D'aquesta participació en deriva l'aptitud de captar intuïtivament allò que és conforme a la veritat de la Revelació en la comunió de l'Església. Per això l'Església té la certesa que el poble sant de Déu no es pot equivocar en creure, quan la totalitat dels batejats expressa el seu consens universal en matèria de fe i de moral (cf. Vaticà II, LG 12). No s'ha de confondre l'exercici del *sensus fidei* amb l'opinió pública. Sempre està unit al discerniment dels pastors en els diferents nivells de la vida eclesial, com ho mostra l'articulació de les fases del procés sinodal».

(Document final del Sínodo, 22)

50. A l'entretant, ja s'han donat a conèixer molts continguts, molts dels quals coincidents en relació amb una posada al dia, que assenyalen un nou rumb de l'Església, tal com ens l'indica el Sínode. Per això, va bé que incloguem en la nostra reflexió el que també ja s'ha dit en alguna de les intervencions del papa Francesc al respecte.

A l'hora de fer realitat un Pla diocesà de pastoral, hem de tenir-ho tot en compte per a assegurar que el camí el feim *sinodalment*, amb la voluntat de **navegar i fer junts un mateix itinerari**.

És aquest el sentit que hem pogut captar en tantes intervencions com hi ha hagut, favorables i també crítiques algunes, totes elles amb la intenció de fer avançar l'Església i la resposta que, com a tal, hem de donar en el moment present per fer present l'Evangeli en la pròpia persona i en les estructures eclesials sempre amb consonància amb aquell.

«El camí sinodal de l'Església ens ha portat -amb el que ha dit el Sínode- a redescobrir que la varietat de les vocacions, dels carismes i dels ministeris té una arrel: tots hem estat batiats en un sol Esperit per a formar un sol cos» (*ibid.* DF 21) (*cf* Ef 4,4).

Pregària

Ajuda'ns a discernir on ets i què vols:

*Jesús, ens queda clarificada la pregunta que ens fas.
Podem discernir els signes del Regne si ens fixam en tu.
Que la nostra actitud de vigilància es nodreixi del goig de l'espera
i de l'atenció al qui ens necessita.*

*En cada esdeveniment que vivim, important o insignificant,
favorable o advers, personal o col·lectiu, religiós o secular...
hi ha sempre la pregunta: què ens vols dir, Senyor?*

*És la pregunta religiosa i ètica oberta a l'escolta de la teva Paraula
atenta a la teva Persona per a saber des de la pregària
quin discerniment s'ha de fer, quina actitud s'ha d'adoptar
i quines actuacions s'han de dur a terme en el Pla diocesà de Pastoral.*

*El que no podem desestimar, el que mai no deixarem d'agrair
és que sempre ens parles, ens acompanyes, ens fas costat.
Només ens demanes que estiguem deserts, que romanguem atents,
que t'escoltem i et fem cas. Jesús, amic, vine i ajuda'n's!*

Residència de l'Esperança

Dijous Sant a Casa de Família

Festa de la Càtedra de Sant Pere

2

M'AGRADA PENSAR EN L'ESGLÉSIA *com a poble de Déu*

Sant i pecador, convocat per la força
de les Benaventurances i Mateu 25

A partir de la intervenció del papa Francesc
en la primera Assemblea general del Sínode.

25 D'OCTUBRE DE 2023

51. És necessari que a l'Església parlem amb espontaneïtat, sinceritat i llibertat. El papa Francesc ho fa i ho ha fet durant la primera Assemblea del Sínode en termes molt col·loquials exposant el que pensa. Ens pot anar bé a nosaltres, i en relació amb el Pla diocesà de pastoral, poder incloure-hi el seu pensament o, almenys, tenir-lo en compte per a viure-ho en comunió d'Església. Vet aquí el text:

«M'agrada pensar en l'Església com a poble feel de Déu, sant i pecador, poble convocat i cridat amb la força de les benaventurances i de Mateu 25. Jesús, per a la seva Església, no va assumir cap dels esquemes polítics del seu temps: ni fariseus, ni saduceus, ni essenis, ni zelotes. Cap "corporació tancada"; simplement, repren la tradició d'Israel: **"Tu seràs el meu poble i jo seré el teu Déu"**».

52. M'agrada pensar l'Església com aquest poble senzill i humil que camina en la presència del Senyor (el poble feel de Déu). Aquest és el sentit religiós del nostre poble feel. I dic poble feel per no caure en tants enfocaments i esquemes ideològics com és reduïda l'expressió poble de Déu. Senzillament poble feel, o també, «sant poble feel de Déu» en camí, sant i pecador. I l'Església és aquesta.

53. Una de les característiques d'aquest poble feel és la seva **infal·libilitat**; sí, és infal·lible *in credendo*. (*In credendo falli nequit*, diu LG 6). Infalibilitats *in credendo*. I ho explic així: quan vulguis saber allò que creu l'Església, vés al Magisteri, perquè és l'encarregat d'ensenyar-t'ho, però quan vulguis saber com creu l'Església, vés al poble feel.

54. Em ve a la memòria una imatge: el poble feel reunit a la catedral d'Efes. Diu la història (o la llegenda) que la gent estava a ambdós costats del camí cap a la catedral mentre els bisbes en processó feien l'entrada, i que a cor repetien: **«Mare de Déu»**, demanant a la Jerarquia que declarés dogma aquesta veritat que ja ells posseïen com a poble de Déu. (Alguns diuen que portaven pals a les mans i que els mostraven als bisbes). No sé si és història o llegenda, però la imatge és vàlida.

55. El poble feel, el sant poble feel de Déu, té ànima, i perquè podem parlar de l'ànima d'un poble podem parlar d'una hermenèutica, d'una manera de veure la realitat, d'una consciència. El nostre poble té consciència de la seva dignitat, batia els seus fills, enterra els seus morts.

56. Els membres de la Jerarquia venim d'aquest poble i hem rebut la fe d'aquest poble, generalment dels nostres pares i àvies, «la teva mare i la teva àvia» li diu Pau a Timoteu, una fe transmesa en dialecte femení, com la mare dels Macabeus que parlava «en dialecte» als seus fills. I aquí m'agrada subratllar que, en el sant poble feel de Déu, la fe és transmesa en dialecte, i generalment en dialecte femení.

Això, no sols perquè l'Església és Mare i són precisament les dones les qui millor la reflecteixen; (l'Església és dona), sinó perquè són les dones les que saben esperar, les que saben descobrir els recursos de l'Església, del poble feel, s'arrisquen més enllà del límit, potser amb por, però plenes de coratge, com en el decurs d'un dia que comença quan s'atraquen a un sepulcre amb la intuïció (encara no esperança) que hi pugui haver quelcom de vida.

57. La dona del sant poble feel de Déu és reflex de l'Església. L'Església és femenina, és esposa, és mare.

58. Quan els ministres s'excedeixen i maltracten el poble de Déu, desfiguren el rostre de l'Església amb actituds masclistes i dictatorials (n'hi ha prou de recordar la intervenció de la Gna. Liliana Franco).

És dolorós trobar en alguns despatxos parroquials la «llista de preus» dels serveis sacramentals a la manera de supermercat. O l'Església és el poble feel en camí, sant i pecador, o acaba sent una empresa de serveis variats. I, quan els agents de pastoral prenen aquest segon camí, l'Església es converteix en el supermercat de la salvació i els capellans mers empleats d'una multinacional.

És la gran derrota a què ens porta el clericalisme. I això amb molta pena i escàndol (basta anar a sastreries eclesiàstiques a Roma per veure l'escàndol de capellans joves provant-se sotanes i capells o albes i roquets amb randes).

59. El **clericalisme** és un fuet, un assot, és una forma de mundanitat que embruta i fa mal al rostre de l'esposa del Senyor i esclavitzava el sant poble feel de Déu. I el poble de Déu, el sant poble feel de Déu, segueix endavant amb paciència i humilitat, suportant els menyspreus, maltractaments, marginacions de part del clericalisme institucionalitzat.

I, amb quanta naturalitat parlem dels prínceps de l'Església, o de promocions episcopals com ascensos de carrera! Els horrors del món, la mundanitat que maltracta el sant poble feel de Déu». Fins aquí la intervenció del papa Francesc.

***Que la mundanitat espiritual
no infecti la nostra vida ni la pràctica pastoral***

60. En això, el papa Francesc és molt insistent i ho deixa molt tractat a la seva Exhortació Apostòlica *Evangelii gaudium*, ja que quan es refereix a la **mundanitat espiritual** li declara un no contundent! Fixem-nos com ho explica: «La mundanitat espiritual, que s'amaga rere aparences de religiositat i fins i tot d'amor a l'Església, és buscar, en comptes de la glòria del Senyor, la glòria humana i el benestar personal. És el que el Senyor retreia als fariseus: ***"Com és possible que cregueu, vosaltres que us gloriïeu els uns als altres i no us preocupeu per la glòria que només ve de Déu?"*** (Jn 5,44).

És una manera subtil de buscar ***"els seus propis interessos i no els de Crist Jesús"*** (Fl 2,21). Pren moltes formes, d'acord amb el tipus de persones i amb els estaments en què s'enquista. Pel fet d'estar relacionada

amb l'atenció de l'aparença, no sempre es connecta amb pecats públics, i per fora tot sembla correcte. Però, si envaïs l'Església, "seria infinitament més desastrosa que qualsevol altra mundanitat simplement moral"» (Francesc, EG 93).

61. Encara més, «aquesta **fosca mundanitat** es manifesta en moltes actituds aparentment oposades però amb la mateixa pretensió de "dominar l'espai de l'Església". En alguns hi ha una atenció ostentosa de la litúrgia, de la doctrina i del prestigi de l'Església, però sense preocupar-los que l'Evangeli tingui una real inserció en el Poble fidel de Déu i en les necessitats concretes de la història. Així, *la vida de l'Església es converteix en una peça de museu o en una possessió de pocs*.

En altres, la mateixa mundanitat espiritual s'amaga al darrere d'una fascinació per mostrar conquestes socials i polítiques, o en una vanaglòria lligada a la gestió d'affers pràctics, o en un encís per les dinàmiques d'autoajuda i de realització autoreferencial.

També pot traduir-se en diverses formes de mostrar-se a si mateix en una densa vida social plena de sortides, reunions, sopars, recepcions. O bé es desplega en un *funcionalisme empresarial*, carregat d'estadístiques, planificacions i avaluacions, on el principal beneficiari no és el Poble de Déu sinó l'Església com a organització. En tots els casos, *no porta el segell de Crist encarnat, crucificat i ressuscitat*, es tanca en grups elitistes, no surt realment a buscar els perduts ni les immenses multituds assedegades de Crist. Ja no hi ha fervor evangèlic, sinó el gaudi espuri d'una *autocomplaença egocèntrica*» (Francesc, EG 95).

62. Hi afegirà, encara, que «el qui ha caigut en aquesta mundanitat mira de dalt i de lluny, rebutja la profecia dels germans, desqualifica qui el qüestioni, destaca constantment els errors d'altri i s'obsessiona per l'aparença. Ha replegat la referència del cor a l'horitzó tancat de la seva immanència i els seus interessos i, com a conseqüència d'això,

no aprèn dels seus pecats ni està autènticament obert al perdó. És una tremenda corrupció amb aparença de bé. Cal evitar-la posant l'Església en moviment de sortida de si mateixa, de missió centrada en Jesucrist, de donació als pobres.

Que Déu ens alliberi d'una Església mundana sota vestidures espirituals o pastorals! **Aquesta mundanitat asfixiant es cura prenent gust per l'aire pur de l'Esperit Sant**, que ens allibera d'estar centrats en nosaltres mateixos, amagats en una aparença religiosa buida de Déu. No ens deixem robar l'Evangelí!» (Francesc, EG 97)

La veu dels presos, dels joves i altres grups de la nostra Església

63. Aquest text del papa Francesc tot just esmentat, il·lumina moltes intervencions de les nostres *fases diocesana i continental* del Sínode, com també les aportacions rebudes dels diversos sectors de l'Església mallorquina i altres col·lectius que fan un treball paral·lel, l'estimen i es preocupen per tot el que feim.

Ens ho han fet veure expressions com aquestes: «Em sent molt a prop de l'Església quan el diumenge a la **presó** el capellà i altres voluntaris venen a explicar-nos la Paraula de Déu». «Quan he rebut algun sagrament i en ocasió de la mort d'algun familiar». «M'hi he sentit a prop des del baptisme i en els moments més difícils de la meua vida i per això en don gràcies». «També els primers anys de la vida i ara que som a la presó». «A vegades he sentit la necessitat de Déu i que no el tenia a prop, però he après que Déu estreny, però no ofega... ».

64. L'aportació que ens ha arribat de part del **sector juvenil**, tant del que prové dels joves cristians allunyats com practicants, és la preocupació per la imatge de l'Església. Les notícies sobre aspectes negatius

provoquen un allunyament i una manca d'identificació amb les creences cristianes. Molts remarquen que avui s'ha romput la cadena de padrins a pares, la qual cosa fa que la transmissió no hagi arribat als fills de les darreres generacions.

65. Referint-se als **joves de grups parroquials**, troben a faltar preveres joves que estimulin i fomentin grups cristians. Alguns proposen dur capellans de fora o que hi hagi capellans que sols es dediquin als joves. En gran mesura el que es demana és *que hi hagi qui acompanyi els joves*, ja que cerquen escolta i comprensió per part de l'Església. Encara més quan es tracta dels mitjans de comunicació, que són els que més freqüenten els joves. L'Església, pel que fa a la comunicació i a l'evangelització, necessita anar al dia.

En el mateix sentit, s'ha d'adequar el llenguatge. Es demana un llenguatge planer i que tothom sigui capaç d'entendre. De la mateixa manera, la simplificació de rituals litúrgics. Molts opinen que la música pot ajudar molt a fer una més viva experiència litúrgica.

66. Els **joves** valoren molt positivament la valentia del papa Francesc pel fet de pronunciar-se sobre temes molt delicats. Veuen que és un bon testimoni i hi ha qui creu més en l'Església per denunciar les injustícies que hi ha en el món. No hi pot haver separació entre creure en Déu i en l'Església.

67. Així, provinent d'altres grups, algú ha assenyalat la importància de la **presència dels joves** en tot el que feim, ja que «*si l'Església no arriba al jovent, no té futur*». En tot el camí a fer, és important que cada batiat se senti compromès en el canvi eclesial i social que tant necessitam; per això, fa falta una *ment oberta* i una *mirada innovadora, superar el clericalisme*, que els pastors escoltin atentament el ramat, de la mateixa manera que el laïcat expressi, honestament i lliurement, les seves opinions.

Cal evitar l'immobilisme, centrar-se exclusivament en les estructures, tractar d'imposar les pròpies idees, entendre el Sínode com un parlament, com també evitar escoltar només els qui participen en activitats d'Església.

68. L'experiència dels **treballs sinodals** que hem viscut a la nostra diòcesi i la preparació del Pla diocesà de Pastoral han posat en evidència que s'ha treballat en aquesta direcció que ara s'assenyalava, encara més, hi ha resultats evidents que ha estat així. Només estar al corrent de la informació que s'ha donat i, des de dins, conèixer els progressius canvis que s'estan fent, ja ho demostra.

Pot ser que hi hagi hagut persones i sectors que es manifestin al marge del procés sinodal, també entre nosaltres, però molts s'hi han interessat i l'han treballat a fons. També hi ha *visions pessimistes* que ho veuen d'una altra manera, segurament a causa que viuen la realitat de l'Església des de fora o des d'una actitud poc compromesa dins una comunitat concreta, i es mantenen en una crítica sistemàtica que no construeix res, més aviat desanima i no ajuda a avançar en la línia d'una Església que es compromet a renovar-se cada dia.

69. Hem d'acostumar-nos a valorar els canvis que es fan i els passos que entre tots anam donant i col·laborar-hi. És un fet que **tant la participació del laïcat com la integració de la dona en les nostres estructures eclesials** (consell episcopal i assessor, consells diocesà i parroquials de pastoral i d'economia, delegacions, secretariats, comissions i serveis, moviments i associacions, responsabilitats en equips directius de col·legis diocesans i religiosos, etc.), ha avançat molt i s'ha de reconèixer l'esforç que moltes persones han fet treballant de forma senzilla, entregada, silenciosa i discreta.

Només una *actitud humil i solidària* és capaç de reconèixer-ho. Ja fa anys, comentant l'exhortació apostòlica de sant Joan Pau II sobre *Els fidels laics*, els bisbes espanyols van expressar aquesta convicció:

«**La nova evangelització la faran els laics o no es farà**». Facem que ja no sigui aquesta una assignatura pendent i posem-nos de debò mans a l'obra.

70. Algú ha cregut que veu impossible que els cristians, amb bisbes i capellans al davant, siguin clars complidors de la senzillesa i pobresa evangèlica. Tanmateix, mirem quina és la pràctica entre nosaltres i els esforços que es fan tant personals com de grup entre els laics i el clergat per a ser fidels a la pròpia vocació, amb una espiritualitat encarnada en la realitat difícil que els toca viure i amb una dedicació als més pobres, desvalguts i exclosos.

El ritme de treball esforçat de l'**Àrea d'Acció social i caritativa**, juntament amb les altres àrees pastorals de la nostra diòcesi, té molt clar i definit per a qui i amb qui actuen. Només els qui s'hi comprometen i ho estimen, ho coneixen i ho valoren, altres només es queden en la crítica, sovint buida d'implicació personal.

També això s'ha de corregir i col·laborar de forma humil i responsable. Per fer referència encara a una altra de les aportacions rebudes que diu, per la referència personal que em fa, «està bé recordar que el Sínode no s'ha de centrar a salvar l'Església, sinó a ser paraula de salvació per al món, en paraules del nostre bisbe a la seva carta pastoral: *Hem d'impregnar d'Evangelí l'àmbit humà i social en què vivim*».

*Superar el clericalisme, curar el desànim,
generar harmonia i esperança*

71. Es diu que un resultat efectiu del Sínode seria **acabar amb el clericalisme** i entrar en un procés realment sinodal, amb participació majoritària de seglars, homes i dones amb capacitat decisiva. *Cal no perdre l'esperança i ajudar els qui ho intentin.* Precisament, en aquests moments, en això estam, **no perdre l'esperança i no sols ajudar els qui ho intentin, sinó intentar-ho tots**, sense deixar d'implicar-nos-hi cadascú des del lloc i la responsabilitat concreta que ens exigeix el baptisme. Així, ben segur que superarem el judici que es fa de la situació prou vegades negatiu, on percebem un *sentiment generalitzat de desànim*.

72. **Us propòs que atenguem i curem aquest desànim** en tots aquells cristians i cristianes que el pateixen. La crida que feim a col·laborar a través del Pla diocesà de Pastoral va dirigida a tots els batiats sense cap tipus de discriminació i que estan disposats a col·laborar-hi sinodalment, és a dir, no aïllats ni de forma personal o de grup, sinó junts. No és just ni sinodal, ni tampoc un signe visible de comunió, que ens situem a la barrera o actuem com a frantiradors, aquesta seria l'actitud més còmoda i incompromesa.

73. Em faig ressò de les reivindicacions que expressen una sincera voluntat de canvi, tant de *cor* com d'*estructures*, i hi vull prestar atenció perquè són al nucli de la renovació que tots volem. Fins i tot d'això hem tingut ocasió de parlar-ne directament. Tots volem el mateix, ens empeny l'esperit i la lletra del Concili Vaticà II.

Els qui el vam viure amb intensitat i el seu efecte renovador perdura en nosaltres sabem bé quines són les ombres que encara entenebreixen no sols la imatge sinó també la credibilitat de l'Església, però també sabem quin és el **camí de conversió personal** que ens demana, base per a altres canvis de tipus estructural, els qui estan a la nostra mà i els

altres que no hi estan. L'important és avançar en allò que està al nostre abast. És el que *sinodalment* hem d'intentar i, en lloc de lamentar-nos sempre, ens alegrarem del que junts haurem aconseguit.

74. Hi vull afegir encara el que el Document final del Sínode diu en la seva conclusió, que titula amb aquesta frase **Un banquet per a tots**, parafrasejant Jn 21,9.12.13, quan Jesús diu: **«Veniu a menjar»**.

75. Nosaltres, al *nostre nivell diocesà de Mallorca*, també hem viscut el procés sinodal i compartim la mateixa experiència eclesial. Per això ens identifiquem amb aquestes paraules que val la pena que fem nostres: «Vivint el procés sinodal hem pres nova consciència **que la salvació a rebre i a anunciar passa a través de les relacions. Allà es viu i allà es testimonia junts.**

La història se'ns presenta tràgicament marcada per la guerra, per la rivalitat pel poder, per mil injustícies i actes de prepotència. Sabem, però, que **l'Esperit ha posat en el cor de cada ésser humà el desig de relacions autèntiques i de lligams veritables.**

La mateixa creació parla d'unitat i de compartir, de varietat i d'entrellaçament entre formes de vida diferents. **Tot ve de l'harmonia i ten-deix a l'harmonia, també quan pateix la ferida devastadora del mal.** El significat últim de la sinodalitat és el testimoni que l'Església està cridada a donar de Déu, Pare i Fill i Esperit Sant, harmonia d'amor que es vessa fora d'ella mateixa per donar-se al món.

Caminant en estil sinodal, en l'entrellaçat de les nostres vocacions, carismes i ministeris, i sortint a l'encontre a tothom per portar l'alegria de l'Evangeli, **podem viure la comunió que salva:** amb Déu, amb tota la humanitat i amb tota la creació. D'aquesta manera, gràcies al compartir, començarem ja ara a experimentar el banquet de vida que Déu ofereix a tots els pobles» (*Document final del Sínode, 154*).

Pregària

**Acompanya'm sempre,
que sigui veu de la teva paraula**

Què hi ha en el nostre desert?
Per què ens demanes, Jesús,
què hi hem sortit a veure?
Potser ens demanes que ens mirem
a nosaltres mateixos?
Potser ens vols fer dir
si som o no canyes sacsejades pel vent?
Però, per quin vent?, per quins vents?

Veim la mediocritat de les nostres paraules
i la tebiesa dels nostres fets...
Programam més «activitats»
que no accions transformadores...

Coneixem el buit espiritual que pateix el nostre poble
i també el llast de la nostra indiferència.
Sabem que en el baptisme ens has fet profetes.
No ho entenem! Sembla i tot que no ho sabem.
No entenem que et fiïs tant de nosaltres.
Tenim la impressió de no saber-ne més.
Som espiritualment massa joves, o infants.
I encara que els anys passin, deim: com sabré parlar?

*Però tu, impassible, em toques els llavis
i poses la mà a la meva boca i em dius:
«Vés on jo t'enviaré, digues el que jo t'ordenaré.
No tens por de ningú.
Jo seré al teu costat per alliberar-te.
T'ho dic jo el Senyor!»*

*Jesús, començ a comprendre que un profeta
no és una canya sacsejada pel vent,
ni és un home o una dona que viu i vesteix delicadament.
Difícil ho tindria per a acceptar la missió encomanada:
«des d'avui et don poder sobre nacions i regnes,
per arrencar i enderrocar; per a destruir i esfondrar,
per a construir i plantar”.
Acompanya'm sempre i que sigui veu de la teva Paraula.*

Trobada de Catequistes

3

NECESSITAT D'ESCOLTAR ELS LAICS, LES DONES I ELS HOMES *tots cridats a la santedat*

En virtut de la seva vocació baptismal.
A partir de la Carta del Sínode dels Bisbes al Poble de Déu.

Al final de la primera sessió del Sínode,
25 d'octubre de 2023.

76. Hi afegim ara –també partint de l’ambient del Sínode– aquesta carta dirigida al Poble de Déu i que reflecteix el que s’ha viscut en la 1a sessió (octubre de 2023). En el moment d’elaborar el nostre Pla diocesà de pastoral i per estar en sintonia –en comunió– amb el conjunt de l’Església universal amb qui junts feim camí, ens pot anar bé recollir-la i fer-ne referència a l’hora d’*aplicar-ho a la nostra diòcesi de Mallorca*.

Han passat dos anys des que, a petició del papa Francesc, es va iniciar un llarg procés d’escolta i discerniment, obert a tot el poble de Déu, sense excloure ningú, per a «**caminar junts**» davall la guia de l’Esperit Sant, *deixebles missioners* a seguir Jesucrist.

77. A la Diòcesi de Mallorca hi van participar més de 3.000 persones de tots els estaments de la nostra Església particular, formant grups de reflexió de molt diversa procedència que es reunien periòdicament, entre els quals cal destacar la paraula d’un milenar de joves i d’un nombrós grup de presos –320 en concret– de la presó de Palma. Tots van entregar les aportacions i queden reflectides en l’elaboració del Pla diocesà de pastoral en aquells aspectes en els quals hi hagut més insistència i coincidència.

Aquests grups sinodals de la diòcesi de Mallorca van participar i entregar la seva reflexió al llarg de les dues fases *diocesana i continental*. Així ens vam unir al camí que s’ha fet a nivell d’Església universal. També en vista al Pla diocesà de Pastoral, n’hem fet una selecció.

78. Els bisbes, al final de la primera assemblea general del Sínode, en la seva **Carta al Poble de Déu** del 25 d’octubre de 2023, diuen que «junts, en la complementarietat de les nostres vocacions, dels nostres carismes i dels nostres ministeris, hem escoltat intensament la Paraula de Déu i l’experiència dels altres. Utilitzant el **mètode de la conversa en l’Esperit**, hem compartit amb humilitat les riqueses i les pobreses de les nostres comunitats en tots els continents, tractant de discernir allò

que l'Esperit Sant vol dir a l'Església d'avui». Amb un gran realisme i visió de l'actualitat diuen que «la nostra assemblea s'ha duit a terme en el context d'un món en crisi, on les ferides i escandaloses desigualtats han ressonat dolorosament en els nostres cors i han donat als nostres treballs una gravetat peculiar, més encara quan alguns de nosaltres venim de països en els quals la guerra s'intensifica».

79. Tota l'assemblea sinodal ha pregat per les víctimes de la violència homicida, sense oblidar els qui la misèria i la corrupció ha abocat als perillous camins de l'emigració. S'han solidaritzat i s'han compromès amb les dones i els homes que en qualsevol lloc del món actuen com a artesans de justícia i pau. Han donat espai al silenci per tal d'afavorir entre tots l'escolta respectuosa i el desig de comunió en l'Esperit. «Dia a dia –diuen– hem sentit la urgent crida a la conversió pastoral i missionera.

Perquè la vocació de l'Església és anunciar l'Evangeli no concentrant-se en ella mateixa, sinó posant-se al servei de l'amor infinit amb què Déu estima el món». Han dit que «és la confiança la que ens dona l'audàcia i la llibertat interior que hem experimentat, sense dubtar d'expressar les nostres convergències i les nostres diferències, els nostres desitjos i preguntes, lliurement i humilment».

80. I, ara què? Hem de viure la implicació del que significa la paraula «sínode». Com diu el papa Francesc a l'inici d'aquest procés, «si no es cultiva una praxi eclesial que expressi la sinodalitat [...] promovent la implicació de tots i cada un, la comunió i la missió corren el perill de quedar-se en termes un poc abstractes».

81. Conseqüentment, hem de pensar el mateix en relació amb el nostre Pla diocesà de pastoral i amb qualsevol acció eclesial que realitzem o vulguem emprendre. L'Església necessita escoltar a tots, començant pels més pobres. Això demana, per la nostra part, un camí de conversió,

que és també un camí d'alabança: **«T'enaltesc, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos»** (Lc 10,21). «Es tracta –diuen els bisbes– d'escoltar aquells que no tenen dret a la paraula en la societat o que se senten exclosos, també de l'Església. Escoltar les persones víctimes del racisme en totes les seves formes, en particular en algunes regions dels pobles indígenes, on les seves cultures han estat humiliades.

Sobretot, l'Església del nostre temps té el deure d'escoltar, amb esperit de conversió, aquells que han estat víctimes d'abusos comesos per membres del cos eclesial, i de comprometre's concretament i estructuralment perquè això no torni a succeir».

82. Dins la línia de l'**escolta**, tan insinuada i remarcada en tots els àmbits, i també molt a la nostra diòcesi, la Carta al Poble de Déu recalca **«la necessitat d'escoltar els laics, les dones i els homes, tots cridats a la santedat en virtut de la seva vocació baptismal»**. I aquí, detalla el testimoni dels **catequistes**, que en moltes ocasions són els primers a anunciar l'Evangelí; la senzillesa i vivacitat dels infants, l'entusiasme dels **joves**, les seves preguntes i els seus precis; els somnis dels **ancians**, la seva saviesa i la seva memòria.

L'Església necessita escoltar les **famílies**, les seves preocupacions educatives, el testimoni cristià que ofereixen al món d'avui. Necessita acollir les veus dels qui desitgen ser involucrats en els **ministeris laicals** o en organismes participatius de discerniment i de decisió.

83. La llista encara segueix quan diuen que «l'Església necessita particularment, per a progressar en el discerniment sinodal, recollir encara més les paraules i l'experiència dels ministres ordenats: els **preveres**, primers col·laboradors dels bisbes, el ministeri sacramental dels quals és indispensable en la vida de tot el cos; els **diaques**, que a través del seu ministeri representen la preocupació de tota l'Església pel servei als més vulnerables.

També deixar-se interpel·lar per la veu profètica de la **vida consagrada**, sentinella vigilant de les crides de l'Esperit. També l'Església ha d'estar atenta a aquells que no comparteixen la seva fe, però que cerquen la veritat, i en els quals està present i actiu l'Esperit, Ell que ofereix «a tots la possibilitat que, en la forma només coneguda per Déu, s'associïn a aquest misteri pasqual» (Concili Vaticà II, GS 22,5).

Com ser, nosaltres, Església de Mallorca, una Església sinodal en missió?

84. La pregunta necessita **concreció**, i encara més, sobretot necessita conversió. D'esforços d'evangelització, n'hi ha molts entre nosaltres, encara que potser un poc dispersos i que demanen molta voluntat, energia i temps de dedicació. Tanmateix, són esforços molt centrats en grups que necessiten obrir-se més i aprofundir la seva dimensió de comunió missionera, experimentant la necessitat de comunicar a altres les seves pròpies vivències.

Què podem fer per a seguir aprenent la sinodalitat i que aquesta ens ajudi a caminar més junts i no anar tant cadascú pel seu compte? Arxiprestats, comunitats pastorals i parroquials, i altres entorn de llocs de culte i comunitats religioses, moviments apostòlics i nous moviments, com hem de beneficiar-nos dels carismes que suscita l'Esperit i tots ser expansius a donar a conèixer l'Evangeli i viure en comunió la nostra fe?

Laics i laiques, vida consagrada, diaques, preveres i bisbe, cadascú des de la missió que li és pròpia dins l'Església, com *treballar l'esperit sinodal i viure el goig de caminar junts, essent rostre d'una Església en sortida, capaç d'evangelitzar i celebrar allò que viu?* Compartir la trajectòria a través de les **accions operatives** que ens proposa el Pla diocesà de Pastoral ens pot ajudar a fer-ho realitat més amb els fets que amb les paraules.

85. La **sinodalitat**, per a ser el que Déu vol que sigui, **necessita comp-
tar amb tot el Poble de Déu i que cadascú d'aquest Poble visqui el
seu propi do en bé de tot el conjunt**, la qual cosa demana el com-
promís i la implicació de tots en allò que és fonamental per a créixer i
viure en cristià, des de la infància –passant per una vertadera iniciació
cristiana en la infància i joventut– fins a l'edat adulta.

Aquest procés, fet amb tota normalitat, demana ser conscients dels
passos que s'han de fer i fer-los amb el goig de créixer en compromís
personal i consciència comunitària, d'Església.

***Una Església que escolta, acompanya
i contagia la consciència de missió***

86. Un tema que ha aparegut molt en el treball sinodal és l'acollida,
l'escolta, l'acompanyament i el sentit de missió, elements fonamentals
per a una Església tota ella missionera. Es tracta –s'ha dit molt– de cons-
truir comunitats obertes i amb capacitat d'acollida, comunitats amb una
especial sensibilitat i orientació cap a aquelles realitats humanes i so-
cials que tenen més necessitat de pertinença, consol i acompanyament
en tots els ordes de la vida, des d'allò purament humà, social i, espe-
cialment, espiritual.

87. És important ampliar l'escolta per estar atents a la realitat que ens
rodeja, procurant crear espais per a acollir tothom, creients i no creients.
Partint de l'escolta del que Déu vol de nosaltres, se'ns convida a estar
oberts a la conversió i al canvi, a aprendre d'allò que escoltam i com-
partim amb uns i altres. Per a ser concrets i oferir la reflexió feta, s'han
assenyalat iniciatives concretes a dur a terme en el marc parroquial i/o
arxiprestal i diocesà.

Aquestes aportacions ens poden ajudar a posar llum en el Pla diocesà de pastoral, ampliar les seves dimensions i arribar a concrecions per al moment present, sempre a títol indicatiu i com a referent per a qualsevol reflexió, i com a complement i ajuda al Pla diocesà de Pastoral, que en fa una selecció a partir d'allò que més ha aparegut i que en aquests moments presenta una certa urgència.

Per tal de tenir-ho com a referència i ampliar el contingut de les aportacions, volem tenir present:

88. A nivell parroquial:

- » **Iniciatives de comunió i missió:** equips ben formats d'acollida, escolta i acompanyament, amb especial atenció a les situacions de dol i dificultats familiars; millora de les dinàmiques de programació; visibilització de les activitats parroquials, especialment les obertes a persones que no formen part de la comunitat; valoració de les celebracions en absència de preveres; promoció d'accions de solidaritat i transformació social.
- » **Iniciatives de formació:** sobre sinodalitat, el Concili Vaticà II, el discerniment comunitari (tenint en compte la metodologia de la *conversa en l'Esperit*) i l'acompanyament. Formació i acompanyament de les persones que viuen processos d'iniciació cristiana.
- » **Iniciatives de participació:** creació dels consells parroquials, amb presència de totes les vocacions, i allà on ja existeixen potenciar-los i renovar-los perquè es treballi amb un estil participatiu que ens ajudi a ser comunitat; celebració d'assemblees parroquials; accions per a potenciar la participació del laïcat.

89. A nivell diocesà:

- » **Iniciatives de comunió:** es repeteix insistentment la necessitat d'«impulsar el treball en xarxa de totes les institucions, donant prioritat a iniciatives compartides i interconnectades». Un major coneixement recíproc i una escolta més profunda poden plasmar-se en una *major coordinació diocesana* a tots els nivells (delegacions, arxiprestats, parròquies, associacions de laics i vida consagrada).
- » **Iniciatives de formació:** revisió i actualització dels directoris d'iniciació cristiana en clau missionera i de processos de maduració en la fe i d'inserció en la comunitat. Creació d'escoles sobre discerniment i formació en escolta activa i acompanyament; sensibilització i estudi sobre la pobresa a distints nivells (seminaris i equips més implicats); increment de presència femenina en institucions formatives de l'Església (seminaris i facultats).
- » **Iniciatives de participació:** actualització i revisió de les estructures sinodals i, en concret, el consell pastoral, assegurant que sigui representatiu de tota la realitat diocesana i amb un dinamisme que presenta «diversitats de dimensions: informativa, de consulta, deliberativa i de decisió».

Pregària

Amb tú, Jesús, volem ser arbre bo que doni fruit
De quina forma podem ser icona de la teva presència?
«Qui em veu a mi, veu el Pare» –ens dius–
i, qui em veu a mi, a qui veu?
T'has posat en el nostre lloc perquè ho aprenguem,
t'has adreçat a Déu amb clams i llàgrimes,
has après en els sofriments el que és obeir,
has arribat a la plenitud de la manifestació de Déu
i t'has convertit en font de salvació eterna per a tots.

I, respecte de nosaltres, què?
T'has agenollat per a rentar-nos els peus
i ens has demanat amb tot l'amor del món
si hem entès el teu gest!
Has obeït Déu per fer la seva voluntat
i t'has agenollat per obeir-nos a nosaltres.
Els fruits de la teva entrega generosa
han madurat i segueixen madurant en el silenci,
el teu Esperit segueix omplint l'univers
i el carrega de la força del teu amor,
do de vida i de confiança a tota la humanitat.

Fes-nos servidors abnegats d'aquest amor,
en la nostra vocació de seguidors teus
en l'avui i en l'ara del nostre temps,
en cada missió que tenim dins el Poble de Déu.
Famílies, icona de l'amor trinitari,
preveres, icona teva, Crist Cap i Pastor,
religiosos i religioses, icona del Regne que ve,
laics i laiques, icona pluriforme enmig del món,
llavor evangèlica, sal i llum, llevat i tresor amagat,
Església al servei de tots, universal, fruit madur.

Ell va davant vostre a Galilea;
allà el veureu, tal com vos va dir.

Espai de pregària a la nova seu de Càritas Mallorca

4

DE SIMPLES COL·LABORADORS *a corresponsables*

Cap a l'octubre de 2024

Importància de la corresponsabilitat diferenciada

90. En vista al nostre Pla diocesà de pastoral i tot el treball pastoral que a partir d'aquell puguem fer, és molt il·luminadora la síntesi de la Conferència episcopal espanyola en el seu document titulat «Cap a l'octubre de 2024», quan es demana **Com es pot potenciar la corresponsabilitat diferenciada en la missió del Poble de Déu (laics/ques, vida consagrada, ministeri ordenat) en la nostra realitat eclesial?**

Tinguem-la com a punt de referència a l'hora d'aprofundir les actituds i les accions que proposam en el Pla diocesà de pastoral i que s'hauran de dur a terme, sobretot per a viure la *corresponsabilitat*.

91. Aquí, a partir de les aportacions fetes, indicam actituds i dinàmiques comunes capaces de potenciar la **corresponsabilitat de cada membre del Poble de Déu** des de l'especificitat de la seva pròpia vocació, allà on el Senyor ens ha cridat a cadascú.

- » Plantejar **la vida de l'Església com una gran família**, subratllant la participació i la valoració del servei de cadascú. Això demana desenvolupar la vocació baptismal: tots som Poble de Déu i participam de la mateixa missió.
- » Reconèixer **la diversitat de les vocacions i dels carismes com a riquesa**, treballar la seva **complementarietat** i superar el clericalisme tant del ministeri ordenat com del laïcat.
- » Ser capaços de **compartir més allò que som i feim**, els dons que hem rebut i que estan al servei de tot el Poble de Déu. Això té conseqüències pràctiques de reorganització d'estructures pastorals que ho facilitin, on es visqui la transparència a distints nivells, activitats pastorals, decisions, acció social, assumptes econòmics i patrimonials.

- » **Ser corresponsables implica** treballar sempre en comunió i des de la comunió.
- » **Ser corresponsables suposa escolta** i acompanyament; crear espais on compartir discernir reptes i problemes, i cuidar-nos els uns als altres, potenciar la convivència i la fraternitat, créixer com a germans i germanes que caminen junts.
- » **Ser corresponsables exigeix** repartiment de funcions, decisions i accions; parlar de serveis i tasques en lloc de càrrecs i responsabilitats.
- » **Ser corresponsables requereix**, especialment dels laics, passar de simples col·laboradors a protagonistes actius de la missió.
- » Capacitar i formar en lideratge pastoral i revisar i repensar l'**exercici de l'autoritat**, des del servei, la corresponsabilitat, la humilitat, la senzillesa, la proximitat, la caritat, més centrat en els pobres i en la comunitat. Fer una reflexió sobre el seu significat dins el context sinodal i com s'ha d'entendre avui el binomi autoritat/obediència per a no arribar als extrems que provoquen situacions d'abús de poder o de consciència.
- » Ser cada membre del Poble de Déu, en qualsevol lloc on ens trobem (estructures eclesials, pròpia família, distints camps socials, culturals...), **Església que acull i acompanya tothom**, especialment els més pobres, marginats i exclosos per qualsevol causa.

92. De la mateixa manera i obrint el camp de reflexió i coneixement que ens està aportant el resultat de la **reflexió sinodal** i el plantejament que ens hem fet preparant el nostre Pla diocesà de pastoral, serà bo que tinguem presents com a **propostes concretes quins mètodes de relació, estructures, processos de discerniment i decisió respecte a la missió permeten reconèixer-la, configurar-la i promoure-la.**

- » **Fomentar l'escolta, l'acollida i l'acompanyament** amb aquestes claus: créixer en obertura i acollida a distintes realitats, impulsant la promoció humana i social: joves; matrimonis i famílies, en qualsevol situació en què es trobin; preveres secularitzats; persones de distintes orientacions sexuals; pobres i vulnerables; immigrants i refugiats; persones allunyades de l'Església... Promoure i oferir formació específica per a exercir aquests serveis, com tallers d'escolta i acompanyament.
- » Establir **processos de discerniment, a la llum de la Paraula de Déu**, amb el mètode de *Conversa en l'Esperit*, amb la *Lectio divina* o *Estudis de l'Evangelí*, compaginant-los amb el mètode de Revisió de Vida –veure-jutjar-actuar– o el mètode RIE –reconèixer-interpretar-elegir–. Es veu necessària la formació en els distints mètodes i instruments de discerniment, per a renovar la manera de treballar dintre de les estructures: el discerniment personal, deliberació en comú, la revisió de vida, la conversa espiritual...
- » Caminar cap a una **major informació, comunicació i transparència** sobre els assumptes eclesials, tant a nivell diocesà com parroquial, per tal que tots ens sentim protagonistes. En aquest sentit, es considera necessari millorar la comunicació *ad intra* i *ad extra* de l'Església; així com potenciar el treball en equip i de coordinació entre delegacions i organismes diocesans.

- » Fomentar les **assemblees pastorals** a distints nivells (*diocesà, arxiprestal, comunitats pastorals, parroquials...*), per afavorir el mutu coneixement i diàleg.
- » Seguir fent passes per a ser presents en el món digital, creant plataformes que ens facin visibles en aquest entorn i formant persones per evangelitzar a través de les noves tecnologies.
- » Suscitar una pastoral de processos, a la recerca d'un creixement espiritual i atenent el moment vital i les necessitats de cada persona.

93. Referent als **ministeris i òrgans de participació** que s'han de renovar o introduir per tal d'expressar millor la *corresponsabilitat*, hi ha força unanimitat:

- » A demanar que els **consells pastorals** (tant *diocesans, com arxiprestals i parroquials*) siguin obligatoris i no sols aconsellables.
- » També a destacar que els **consells econòmics**, que ja són obligatoris, siguin renovats i els tinguin en compte per al seu bon funcionament: que funcionin amb esperit sinodal, fomentant l'escolta de l'Esperit i generant un dinamisme metodològic que permeti afrontar els temes fonamentals de la vida de l'Església i de la comunitat, i no únicament qüestions organitzatives.
- » A créixer en comunicació interna i també cap a fora, donant a conèixer aquests espais.
- » A potenciar la renovació i ampliació dels seus membres, i assegurar que hi estigui representat el poble de Déu, superant el clericalisme i fomentant que els laics –homes i dones– i la vida consagrada hi siguin presents assumint responsabilitats.

- » A assegurar que aquests òrgans siguin deliberatius i decisoris en algunes qüestions i no sols consultius.
- » A cercar que siguin òrgans avaluables, i d'aquesta forma es pugui fer un seguiment periòdic del seu funcionament.
- » A afavorir la interconnexió dels diversos Consells: diocesà, arxiprestal i parroquial. Això exigirà renovar els Estatuts dels respectius consells en clau sinodal.
- » A potenciar l'agrupació de parròquies en comunitats pastorals, i crear equips pastorals en els arxiprestats i en les comunitats pastorals, amb grups formats per preveres, laics i religiosos, com una manera de dinamitzar i fomentar la participació de tots en les programacions i estructures pastorals, desenvolupant al màxim la cultura del treball en equip.
- » A aprofundir el tema del diaconat permanent, com a servei als més pobres.
- » A proposar també reflexionar sobre el possible accés de la dona al diaconat.
- » Que el Poble de Déu sigui consultat per al nomenament de determinades responsabilitats i distints serveis diocesans, com per al canvi dels seus pastors.

Pregària

Què vols que donem als fills?

Jesús, perquè els estimam amb tot el cor
i amb tota l'ànima,
saps que als qui ens demanen pa,
no els donam una pedra;
que als qui ens demanen peix,
no els donam una serp;
que als qui ens demanen un ou,
no els donam un escorpí...
L'amor no ens ho permet
i no ho fariem per res de la vida!

Però -tu els coneixes i volem que ens ajudis-,
-què ens demanen avui?
-què s'amaga darrere els seus silencis?
-què podem intuir darrere les seves exigències?
-què hem de descobrir
en la manifestació dels seus desigs?
-què ens demanen? Què?

Potser ens demanen temps, el nostre temps!
I amb aquest, més presència, més costat, més amor...
Segur que ens demanen ser escoltats,
ser compresos, ser estimats.
Potser tenen moltes coses per dir i no deixam que parlin,
moltes coses a fer i els ho impedim,
treballar d'una altra manera i no els entenem...
Darrere els seus silencis,
les seves exigències, els seus desigs,
darrere la seva nova manera d'entendre i viure la vida,
darrere ells hi ets tu, Jesús,
que ens esperes per fer el camí junts.
Mostra'ns a no passar de llarg,
a estimar-te sempre en ells.

Compartint la Paraula de Déu

5

COM HEM DE SER UNA ESGLÉSIA DIOCESANA *sinodal en missió?*

Algunes prioritats essencials recollides
a partir de la darrera consulta sinodal

Diòcesi de Mallorca (abril de 2024)

94. Després de la celebració de la Primera Sessió de l'Assemblea General Ordinària del Sínode (octubre de 2023), el procés sinodal continuà fent passos cap a la Segona Sessió, que tingué lloc Roma l'octubre de 2024. Precisament en vista a aquesta segona trobada, se'ns va convidar novament a les Esglésies locals a aprofundir en l'Informe de Síntesi, a partir d'una pregunta fonamental: **Com hem de ser una Església sinodal en missió?**

95. Aquesta pregunta va constituir l'horitzó cap al qual es projectà el nostre discerniment comunitari en aquesta etapa, amb el desig de mantenir viu el dinamisme sinodal que implicà tot el Poble de Déu durant els dos últims anys.

En aquest sentit, es va intentar implicar, un cop més, els distints grups sinodals, els òrgans de participació a nivell diocesà, els ministres ordenats, la vida consagrada, els moviments i associacions laicals, fent especial èmfasi en el repte d'*involucrar també els joves i altres grups* amb els quals fins ara ens ha resultat difícil entrar en diàleg i escolta activa.

96. A mode de resum destacam ara **cinc prioritats** que els grups que han treballat en les distintes fases del procés sinodal i, especialment en aquesta darrera etapa, han considerat fonamentals, tant a nivell de *l'Església universal com local*. És important afegir que els grups, tal com se'ls demanava, no s'han limitat a exposar les necessitats o prioritats, sinó que han assenyalat també algunes **iniciatives concretes** que, segons el seu criteri, poden ajudar a implementar-les en la pròpia realitat eclesial.

A continuació s'exposen les següents **prioritats** i algunes de les **iniciatives proposades** que també són element de reflexió per al nostre Pla diocesà de Pastoral.

La 1a prioritat es refereix a les dones i al laïcat en la vida i en la missió de l'Església

97. Es remarca la urgència de facilitar i garantir la **participació de les dones** en els processos de decisió i en l'assumpció de rols de responsabilitat en els àmbits de la pastoral i fins i tot en el ministeri (especialment a través d'un hipotètic diaconat femení).

Respecte d'aquesta qüestió es proposa que a l'hora d'assignar càrrecs de responsabilitat en tots els àmbits eclesials (formatius, pastorals, directius...), ja sigui a nivell parroquial com en l'àmbit diocesà, les dones puguin ser realment valorades per les seves capacitats, mèrits i fortaleeses i tingudes en compte amb les mateixes condicions que els homes.

També **en la configuració dels ministeris laicals cal incloure la dona i garantir la seva participació en els processos de decisió, assumint rols de responsabilitat.** Per això caldrà establir i organitzar diferents **itineraris formatius** que permetin exercir amb solvència aquests ministeris, promovent habilitats personals i pastorals i dotant-les dels co-neixements adequats.

98. Respecte a l'exercici del **ministeri diaconal**, es proposa establir a nivell nacional i diocesà un procés de reflexió, diàleg i discerniment que permeti plantejar les condicions de possibilitat per tal que aquest ministeri pugui arribar a esdevenir una realitat.

99. Finalment, i a un nivell més general, es proposa **fiar-se més i de manera real de la capacitat, la preparació i el bon fer de molts laics i laïques de les nostres comunitats** i pensar-hi a l'hora d'assumir responsabilitats, càrrecs o tasques. És urgent trencar amb el clericalisme imperant que encara es percep en la majoria dels àmbits de l'Església.

La 2a prioritat consisteix a arribar a ser una Església que realment escolta, acompanya i aposta decididament per la corresponsabilitat

100. És imperatiu **generar comunitats cristianes obertes** i amb una **gran capacitat d'acollida**, que tinguin una **especial sensibilitat i orientació cap a aquelles realitats humanes i socials** que més necessitat tenen de pertinença, consol i acompanyament en tots els ordes de la vida (des del purament humà, passant pel social i, especialment, en l'espiritual). **L'escolta autèntica**, en la qual hi ha una gran obertura de ment i cor que ens permet aprendre els uns dels altres, resulta clau per a un adequat acompanyament.

101. Pel que fa a aquesta prioritat, **l'escolta i l'acollida** han de trobar també el seu lloc en la programació pastoral ordinària i en l'estructura operativa de les comunitats i diòcesis. Davant la crisi de la comunitat que es pateix a moltes parròquies, **és urgent crear comunitats reals i evangelitzadores.**

Pot contribuir-hi formar **«equips d'acollida»** que fomentin i cuidin especialment l'acollida càlida, autèntica i incondicional a les seves parròquies, de manera que la parròquia pugui ser vista com a **«llar entre les llars»**, en la qual la corresponsabilitat és la manera pròpia d'organitzar-se (evitant així la figura del rector com a gestor, administrador, organitzador d'activitats i dispensador de sagraments) i **l'amor fratern, la norma bàsica** (que permet l'escolta atenta, la comunió i la fraternitat). Per això, és urgent revisar la manera com s'exerceix l'autoritat a les nostres comunitats per tal d'assolir una certa bidireccionalitat en les accions i iniciatives. No tot pot venir «de dalt» perquè ho executin «els de baix» ni viceversa.

102. Per tal d'organitzar i reforçar l'escolta, l'acollida i l'acompanyament espiritual en el si de la comunitat de totes les persones que s'hi aproximen, alguns grups proposen crear una espècie de **«ministeri d'escolta i acompanyament»** la missió concreta del qual sigui la d'escortar i acompanyar aquelles persones de tots els col·lectius (especialment d'aquells que solen deixar-se de banda) per tal de mostrar-los, a través del seu acompanyament, el **rostre samarità i maternal de l'Església**. Caldria oferir també la *formació adequada als agents responsables d'exercir aquest ministeri*.

103. A nivell parroquial, cal *democratitzar els sistemes de gestió*, el funcionament i la manera de prendre decisions de les parròquies, implementant òrgans consultius en àmbit pastoral amb representació laical en un clima de profunda comunió, seguint l'exemple dels ordes religiosos. En aquest sentit, **ha de ser obligat constituir un consell parroquial que sigui un espai de codecisió tant en temes econòmics i de gestió com pastorals**, la forma d'organitzar-se i funcionar del qual sigui la més democràtica possible, fent que els seus membres puguin ser elegits i renovats cada cert temps, permetent-ne així l'entrada d'altres.

104. Per altra banda, és necessari crear comissions que incloguin *laics experts* per a gestionar el patrimoni, cercar vies adequades de rendibilitzar-lo i **garantir que els pobres en siguin els primers beneficiaris**. També s'assenyala, en cas que no s'hagi fet, la necessitat de **revisar i/o renovar el Consell parroquial d'assumptes econòmics**, ja obligatori, els acords del qual haurien de ser vinculants i la seva competència no merament consultiva. Els seus integrants haurien de ser persones amb experiència en assumptes econòmics, si és possible laiques, i amb una vocació clara de servei als més necessitats. L'economia ha d'estar sempre al servei de l'evangelització.

105. La importància de la **comunió real** (sinodal) entre *la jerarquia, la vida consagrada i els laics/ques*, així com entre els diferents *carismes i moviments laicals* **és fonamental perquè tot funcioni i hauria de ser capaç de superar personalismes i l'ànsia per manwrcel·les pròpies de poder o d'influència.**

Es planteja la possibilitat d'incloure la participació dels representants dels moviments d'apostolat seglar en els òrgans de decisió.

106. Finalment, la **creació de grups en els quals es pugui rebre acompanyament personal per part de persones preparades i formades** és també molt important. Així com obrir nous espais eclesials més enllà del culte i dels sagraments, en els quals sigui possible trobar-se (sacerdots, vida consagrada i laïcat) per treballar, compartir idees, reflexió, experiències, que ens ajudin a seguir discernint i descobrint nous camins per avançar en l'estil sinodal de ser Església.

***Pel que fa a la 3a prioritat
cal assenyalar l'atenció als pobres***

107. Els pobres són i han de ser els autèntics protagonistes del camí de l'Església, ja que, en cas contrari, aquesta esdevé una Església buida d'Evangelí, incapaç d'oferir un testimoni autèntic al món. Es tracta d'un tema de pura coherència evangèlica. Tal com feia Jesús, l'Església ha de denunciar les causes de la pobresa, ser valenta (i aquí s'inclou la funció profètica de tot cristià) en la denúncia de la injustícia i de totes aquelles situacions en les quals no es respecti la dignitat de la persona.

108. Per altra banda, cal **descobrir les noves pobreses**, canviar la mirada i les nostres actituds i actuar de manera més coordinada. Els immigrants, les víctimes dels abusos de tot tipus, aquells que no poden

gaudir d'una feina digna, els ancians o malalts que viuen en soledat, les persones privades de llibertat, són també pobres que necessiten i mereixen l'acollida i el suport de l'Església.

109. Finalment, es repeteix sovint que cal prioritzar les persones abans que el patrimoni material, garantint que els pobres siguin sempre els primers beneficiaris de tota l'activitat econòmica de l'Església. Per això, és imprescindible una **transparència absoluta i una acurada gestió** dels recursos materials a partir de criteris evangèlics.

***La 4a prioritat centra l'atenció
en la qüestió de la iniciació cristiana
com a entrada en una comunitat de fe
(promovent decididament l'espiritualitat)***

110. Un dels **grans reptes de l'Església actual** és **com evangelitzar**, de quina manera donar a conèixer Jesús i l'Evangeli a la societat d'avui. Per això, cal entendre que actualment, iniciació cristiana i primer anunci han de renovar-se i complementar-se i ser compresos com a processos o itineraris de maduració en la fe.

Cal enfortir els aspectes propis de la iniciació cristiana, fent un gran èmfasi en la redescoberta de l'espiritualitat, que ens permeti passar d'un cristianisme purament "sociològic" a una autèntica relació de fe i amistat amb Jesucrist íntimament lligada a la vida i als quefers quotidians.

111. Aquest itinerari ha d'esdevenir una **tasca de tots els membres de la comunitat i no únicament del prevere**, i això ha de ser especialment prioritari quan es tracta dels infants, adolescents i joves.

112. Relacionades amb aquesta qüestió, sorgeixen de nou les demandes de **reformular aspectes de la litúrgia** que ja no s'entenen o formen part d'un context històric, sociològic o espiritual molt diferent de l'actual.

Cal **redescobrir l'essencial de cada sacrament**, però amb un llenguatge i unes celebracions (especialment l'Eucaristia dominical) que realment esdevinguin veritable aliment espiritual, el primer lloc de formació del cristià i el moment central de la vida de la comunitat.

113. Altres aspectes que es consideren importants són **l'escolta de la Paraula de Déu** i molt especialment la **pregària** i la **vida espiritual**. Cal actualitzar, millorar i reforçar els **canals comunicatius tant «ad intra» com «ad extra»** reforçant, també, tot allò relacionat amb el **món digital** perquè es converteixi en una eina d'evangelització eficaç.

La 5a i darrera prioritat fa referència a la missió de l'Església

114. Aquest és un tema transversal ja que, com és prou sabut, l'Església, més que tenir una missió, **és missió**. Tots els batiats conformam el cos de Crist amb diferents carismes i dons, i per això cada un de nosaltres, com a membre d'aquest cos, té un **paper únic i insubstituïble en la missió**. D'aquí la importància de la **corresponsabilitat**, que implica el reconeixement, la valoració i la **promoció dels ministeris laicals**, sense caure, però, en una clericalització.

115. En aquest sentit, es fa palesa una **crida a ser testimonis del Senyor enmig del món**, a no amagar-se i a sortir a l'encontre de les persones, especialment d'aquelles que solem deixar de banda, suporten pesades càrregues o es troben desil·lusionades, perdudes o ferides.

Per això cal plantejar la possibilitat de **crear ministeris que no toquin només aspectes litúrgics, sinó també aquells que estan relacionats amb l'evangelització, la caritat i l'acció social, així com l'organització i la gestió de les parròquies i les estructures diocesanes**. Es requereix una mirada ampla capaç de traspasar els límits de la parròquia. Cal «eixamplar la tenda» i portar la missió més enllà.

116. Es proposa **introduir la figura d'agents pastorals motivadors** –autèntics líders– la màxima prioritat dels quals sigui l'evangelització, i que tinguin la capacitat de dur a terme allò que es decideixi en el Consell Parroquial o Pastoral, incorporant en tots els àmbits un dinamisme d'Església com a **«escola d'apòstols»**.

117. Cal donar molta més importància a **l'aspecte fratern i a l'alegria en les nostres comunitats**. Actualment, els moviments que compten joves entre les seves files se solen caracteritzar per l'alegria i la fraternitat més enllà de certs esquemes massa formals o rígids. Potser cal aprendre'n.

118. Com a òrgan de participació permanent que cal anar introduint en totes les estructures eclesials s'assenyala la mateixa dinàmica sinodal, que no hauria de ser una cosa temporal fruit d'un moment concret en la vida de l'Església, sinó **«l'estil propi» de «ser Església»** que ens permet avançar en la **comunió**, fomenta l'autèntica **participació** de tots i ens anima i impulsa a la **missió**.

119. Es reconeix la necessitat de «**donar-nos temps**» per tal de poder discernir junts a partir de la «**conversa en l'esperit**», introduint aquest dinamisme en la vida ordinària de l'Església i no com una cosa excepcional. S'insisteix en la importància d'anar obtenint alguns fruits concrets, gràcies a la feina feta fins ara a tots els nivells.

120. Per acabar, cal destacar que se segueix insistint de manera molt especial sobre tres qüestions:

- » **La cura i l'acompanyament de la família** i de tot allò que té a veure amb l'**educació**.
- » La necessitat de **més escolta, acompanyament i protagonisme del joves** en la vida de l'Església.
- » La necessitat d'un **ferm compromís del laïcat** en els diferents ambients del món civil: socials, polítics, culturals i laborals.

Pregària

A les paraules per la Paraula

L'Evangeli, Jesús, són sols paraules
quan no hi trobam viu el qui les diu.

L'Evangeli, Jesús, és sols relat
quan és notícia que no ens interpel·la.

Evangeli i vida, pregària i acció,
tot és necessari per viure unificat.

El silenci cercat i no patit,
el silenci ple i no frustrat
el silenci clam i no els crits...,
ens obren a trobar-nos amb tu, Jesús,
Paraula pronunciada per Déu als inicis de tot
i feta persona en la carn humana.
T'has solidaritzat amb nosaltres, amb tots,
per això ens coneixes tant,
per això ens estimes tant...

Et pregam per l'Església dels reunits en el teu nom.
dels qui ho saben i dels qui encara ho aprenen,
dels qui hi són i dels qui se n'han anat,
dels conscients i dels indiferents...,
dels grans i dels joves, de les famílies i els infants:
A aquesta Església la volem com tu, Jesús,
amb el rostre ben jove i atractiu,
amb la paraula valenta i acollidora,
amb els gestos significatius,
no reduïda al «Senyor, Senyor!»,
sinó atenta i activa a fer la voluntat del Pare.
Fes que cada dia ho aprenguem..., i ho complim!

Presentació de Maiorica Sacra

6

EL DESTÍ FINAL DE TOT ÉS LA
CONSTRUCCIÓ DEL REGNE DE DÉU
hi caminam amb esperança

Els inicis de la preparació del Pla diocesà de Pastoral.
L'aportació del grup inicial col·laborador.

Maig - Novembre 2023

121. Durant mig any, amb un grup de laics i dos preveres hem estudiat i preparat quin havia de ser el camí a seguir a l'hora d'elaborar el Pla diocesà de pastoral, tenint en compte la quantitat nombrosa de participants (*clergues, vida consagrada i laïcat*), l'abast del territori al qual afecta, en el nostre cas tota la diòcesi de Mallorca, la complexitat de no poques qüestions i la no gaire experiència en l'àmbit de diàlegs amples. Ha quedat clar des del començament que el Pla diocesà de pastoral ha d'incloure un pla **estratègic**, un pla **operatiu** i un pla **avaluador**, la qual cosa significa tenir una planificació d'allò que es disposa portar a terme en els propers anys immediats. Planificar vol dir: decidir avui el que demà ha de ser, decidir ara el que devem fer ja. Vol dir no optar per la imprevisió ni improvisació, sinó per l'actuació responsable.

122. El **Pla estratègic** és un full de ruta per a seguir des d'on ens trobam ara fins al punt on es vol arribar. El *Pla estratègic* evidencia la raó de ser d'una entitat i el per a què de la seva existència, mostrant, al mateix temps, el futur per al qual es prepara. El Pla de pastoral de la diòcesi evidencia el perquè i el per a què. El Pla estratègic posa la mirada en el mitjan o llarg termini i es constitueix en el marc de referència de la totalitat de l'ésser de l'entitat. El *Pla estratègic* podria ser considerat com la línia general de l'actuació en el futur. En el nostre cas i *fidels al moment postsinodal que vivim*, juntament amb la *petició unànime d'una incorporació del laïcat* en tasques eclesials de responsabilitat, queda clar que aquests són els dos elements claus: l'**estil sinodal** i el **protagonisme del laïcat** en la nostra Església particular de Mallorca i el seu compromís enmig de la societat, al mateix temps que, juntament amb la seva missió i participació, compti amb la **missió específica** del clergat i amb la necessitat d'*espiritualitat, de primer anunci i de formació permanent* per part de tots.

123. El **Pla operatiu** posa el seu punt de mira en les **accions** a portar a terme per tal de *reeixir en les metes a les quals la diòcesi ja ha decidit aspirar*. Si el Pla estratègic mira el llarg o mitjan termini, el Pla operatiu mira el curt termini. Un *Pla operatiu* és més detallat, atès que descriu clarament i concisament el que s'ha de portar a terme, el qui se n'ha de responsabilitzar, amb quins recursos ha de comptar, i amb quin temps es realitzarà. L'objectiu del *Pla operatiu* és seleccionar el que s'ha de fer prioritàriament, sigui en raó de la seva importància, sigui en raó de la seva conveniència. Tota selecció condueix a una major brevetat. De tot el que sembla que s'ha de fer en el futur, s'elegeix allò que ja s'ha de fer pròximament.

124. El **Pla avaluador** tracta de fer el *seguiment de tot el procés* cada moment que s'assenyalen els terminis que es proposen. Per a dur a terme aquest objectiu s'haurà de nomenar una *comissió* que el porti a terme.

125. La tasca d'aquest grup ha estat inicial, no terminal, tot i que inclou valuosos suggeriments a tenir en compte i que agraïm. La tasca important és la que, sinodalment, duim a terme entre tots i a partir de l'aportació de tots. La d'aquest grup ha estat en el moment previ de disseny del Pla diocesà de pastoral, amb l'objectiu clar de proposar les eines més adients per a treballar-hi. En llenguatge col·loquial, és l'*oferta d'uns caminadors*, no tant indicar el camí a recórrer. Tot i que es tracta d'una aportació tècnica i no de contingut, és veritat que, com a seguidors de Crist, hem tingut clar que **el destí final de tot el que s'ha de realitzar és la construcció del Regne de Déu en aquesta terra i en aquesta època nostra, diguem-ne l'evangelització**. Som conscients que aquest objectiu l'hem de tenir ben clar tots, des dels tècnics fins als pastoralistes.

126. Tot ha estat duit al diàleg i a través de set sessions de treball al llarg de sis mesos (novembre-juliol de 2023). El resultat ha estat presentat al **Consell episcopal i assessor**, és a dir, als preveres vicaris episcopals i els laics, laiques i un diaca que el formen. I, a partir d'aquí s'ha començat a confeccionar el Pla diocesà de pastoral, tenint presents totes les aportacions presentades, tant de part d'aquest equip inicial col·laborador com de tota la resta que hi ha intervingut. **Valorem-ho ja com una acció sinodal realitzada a la nostra diòcesi, un camí sinodal començat a recórrer i que s'està duent a terme a poc a poc.**

Alguns reptes que ens planteja l'evangelització

127. El que ha de quedar clar és que **ens devem a la nostra societat, al món en el qual vivim i al qual hem d'anunciar l'Evangeli, que aquesta és la missió de l'Església.**

Ho deixa molt clar sant Pau VI quan diu que «evangelitzar significa per a l'Església portar la bona nova a tots els àmbits de la humanitat i, amb el seu impacte, transformar des de dins i renovar la humanitat mateixa; **“Vet aquí que ho faig tot nou”** (Ap 21,5).

Però la veritat és que no hi ha humanitat nova si no hi ha primer homes nous, amb la novetat del baptisme i de la vida segons l'Evangeli.

La finalitat de l'evangelització és, doncs, aquest canvi interior i, si s'hagués de resumir amb una paraula, fora millor dir que l'Església evangelitza quan, «amb la sola força divina del missatge que proclama, mira de convertir al mateix temps la consciència personal i col·lectiva dels homes, l'activitat en la qual estan compromesos, llur vida i llurs ambients concrets» (sant Pau VI, EN 18).

128. Constatam a la diòcesi que els **joves** no saben quasi res de religió: *què hem de fer per arribar a un llenguatge que ens entenguin?* Referint-nos als **allunyats** i per poder començar la relació amb ells, com n'hem d'organitzar *l'acollida, l'acompanyament* i assegurar la seva *formació*, sobretot en el cas de la seva integració a la comunitat cristiana.

129. La **societat civil** connecta amb **situacions sensibles**: ecologia, dona, noves pobreses. Tenint en compte que molts cristians ja hi participen, *com s'haurien d'ajuntar de forma més corporativa a col·lectius compromesos?*

130. Avui, en general, no s'acudeix a l'Església, si no és per a la demanda de sagraments i en una forma molt particular i intermitent. Ens demanam, *com hem d'anar-hi?* És la gran necessitat de ser una **Església en sortida**, tal com el papa Francesc i des d'aquí ho estam demanant tan insistentment.

131. Els **agents de pastoral** amb designació han disminuït. A qui hem de designar ara? S'ha de donar molt més protagonisme al laïcat i assegurar-ne la formació.

132. Les actituds dels **responsables pastorals** es troben prou polaritzades. *Com és possible consensuar mitja dotzena d'orientacions nuclears?* (Acollida, pastoral en sortida, tarannà d'equip, espiritualitat...).

133. La **societat**, a la nostra illa de Mallorca, és prou fluctuant: *com hauríem d'harmonitzar l'estabilitat del grup existent amb les persones que hi són simplement de pas o hi resideixen en períodes curts?*

134. Els **preveres diocesans joves** són relativament pocs: *què cal decidir amb urgència, ara que encara tenen ajuda dels majors, que els poden aportar consistència espiritual, intel·lectual i gestora?*

Unes constatacions i conseqüències en vista a la pastoral

135. Conviuen a la nostra Illa diverses *creences i religions*: convé mesurar les conseqüències sobre la *pastoral ecumènica i el diàleg interreligiós*.

136. També conviuen entre nosaltres moltes *procedències nacionals i llengües*: treballem les conseqüències sobre l'*ús de la nostra llengua i les altres llengües en la litúrgia i en la pastoral*.

137. Molts redueixen al *mòbil* les informacions que reben: estudiem les conseqüències sobre la *pastoral de les xarxes socials* i de la comunicació en general.

138. Hi ha *flux constant de nouvinguts* a l'Illa: conseqüències sobre la *pastoral de la primera acollida* i de la *migració*.

139. Com ja s'ha dit, són molts els qui no acudeixen per a res a la parròquia: conseqüències sobre la *pastoral de sortida*, l'*acollida* i el *primer anunci*.

140. Molta gent no demana res a la parròquia, però *agraeix la seva presència* en estats i moments sensibles, com hospitals i exèquies: pastoral fora del recinte parroquial, pastoral missionera.

141. Hi ha notables deficiències en *immobles i arxius*: conseqüències sobre la pastoral del manteniment i seguretat dels edificis de l'església.

La nostra consciència de pertinença a l'Església

142. Cada any, quan celebrem el Dia de l'Església Diocesana, som convidats a **prendre consciència de la nostra pertinença responsable al grup de Jesús** que formam els qui creim en Ell i ens hem proposat viure com a germans i en esperit de família. Al mateix temps d'ajudar-nos a aprofundir en la pròpia responsabilitat, siguem laics, consagrats o clergat que estam cridats a exercir dins la comunitat cristiana, cadascú des de la pròpia vocació, el propi carisma i missió.

143. L'atenció que hem prestat al **Sínode de la sinodalitat** i l'aportació del treball que hem fet a la Diòcesi de Mallorca els grups sinodals en les fases diocesana i continental, juntament amb més d'un any de preparació per part de tots els organismes d'un Pla diocesà de Pastoral que ara presentam, ens estan ajudant a créixer en consciència d'Església i comproment-nos a fer realitat tantes propostes que hem posat damunt la taula.

144. Ja hem dialogat i proposat molt. Ara creim que **és l'hora d'actuar i viure el goig de sentir-nos Església en sortida**. És l'hora sobretot del **laïcat**, en el sentit que de cada dia més se li reconegui la dignitat baptismal i sigui protagonista en compartir comunió, participació i missió, tal com ho demana el Sínode.

145. En tota recerca hi ha quelcom fonamental i urgent que és la **vi-vència de la pròpia vocació**, aquella vocació-crida a la qual tota persona batiada i confirmada ha de respondre, manifestant la coherència d'aquesta resposta amb fidelitat i generositat, a més de demanar-nos com la viu cadascú des del seu interior, des d'una **espiritualitat de comunió, participació i missió**, des d'on neix i es propaga la veritat de la nostra vida.

Tot això **té sentit si s'encarna en una persona enamorada de Jesús**, que viu entusiasmada pel seu seguiment i tracta de fer realitat el seu Evangeli amb l'entrega de la pròpia vida al servei d'una causa oberta als altres.

146. El foc interior que encén la vocació dels **profetes**, l'ardor evangelitzador dels **apòstols**, la missió viscuda per tants **cristians**, com els qui cada dia responen amb el seu amor feel, és el que hem de contagiar perquè Jesús sigui conegut i l'Església esdevengui la fraternitat a construir en el cor de la nostra societat, tan necessitada de bon gust d'Evangeli i de tendresa.

147. Per això, hem de **peregrinar cap al nostre interior i iniciar una recerca profunda d'allò que dona sentit a la vida**. Aquesta recerca no la podem fer sols. Les nostres comunitats parroquials, la nostra Església Diocesana, necessiten persones amb categoria humana i amb aquella espiritualitat que la fonamenta. Cuidar el propi interior i les seves manifestacions exteriors és feina de tota la vida i dins les comunitats cristianes una prioritat per la qual s'ha de vetlar sempre.

148. El fet és que **Som diocesans!** Aquesta és la convicció, el goig, el sentit de pertinença i l'aclamació unànime que va manifestar el quasi milenar de professors i mestres dels nostres *dotze col·legis diocesans* de la nostra Església de Mallorca reunits a Trui Teatre.

És un crit de cohesió familiar i compromís en un treball educatiu que prové d'un ideari i d'una línia compartida d'Església i que es concreta en la diòcesi. Recollim i agraïm aquesta convicció manifestada amb goig de forma conjunta des del món de l'ensenyament i d'altres, però amb un únic eslògan que fa veure el sentit de pertinença a l'Església, a través de la consciència de **«som diòcesi»**, Església local arrelada en la

societat mallorquina, cridada -com diu Jesús- a ser **sal, llum i ferment d'Evangelí per a la nostra gent** (cf. Mt 5, 13-16).

149. De la mateixa manera, **tots els organismes diocesans treballen amb aquesta mateixa cohesió fent Església i construint comunitat** amb la intenció i el goig de **«caminar junts»**, com se'ns demana constantment i més ara des del Sínode. Ha estat ja un gest de sinodalitat la reflexió feta en grup pels més de tres mil diocesans que s'han reunit durant les fases diocesana i continental i ara, també com s'ha fet des de diferents organismes diocesans, el procés participatiu d'elaboració del Pla pastoral que entre tots hem preparat, fent possible que tothom hi tenguí una paraula a dir.

150. Contemplant la vida de la diòcesi, veim una infinitat de persones, grups, institucions, associacions, moviments i tants altres organismes que tenen com a punt d'unió i projecció pastoral les **parròquies**, els **arxiprestats** i dins aquests les **comunitats pastorals**, formant tots el que anomenem **«diòcesi»**. Encara que d'una manera discreta i callada, l'Església viu així la seva organització com una realitat viva que acull i acompanya amb la formació cristiana a través de la catequesi per a totes les edats, les celebracions de la fe, el compromís d'atenció als més pobres i necessitats, i tantes altres accions. **Volem ser una Església diocesana «en sortida»**, és a dir, present en la societat per a fer-hi present l'Evangelí. El papa Francesc ens anima i diu: *«Sortim, sortim a oferir a tothom la vida de Jesucrist»* (EG 49).

151. Dir **«som diocesans»** vol dir **«som Església»**, **«som fraternitat»** que **«camina i navega junts»**, vivint una experiència diària plena de sentit comunitari, de fe, esperança i amor solidari. Diu el papa Francesc que *«si una cosa ha d'inquietar-nos santament i preocupar la nostra consciència, és que tants germans nostres visquin sense la força, la llum*

i el consol de l'amistat amb Jesús» (ibíd.). I també allò, que ja he dit en un altre moment d'aquesta carta pastoral, i que és una acció prioritària i toca de ple la nostra identitat evangelitzadora en relació amb els més pobres: «Vull expressar amb dolor que la pitjor discriminació que pateixen els pobres és la falta d'atenció espiritual.

La immensa majoria dels pobres té una especial obertura a la fe; necessiten Déu i no podem deixar d'oferir-los la seva amistat, la seva benedicció, la seva Paraula, la celebració dels Sagraments i la proposta d'un camí de creixement i de maduració en la fe. L'opció preferencial pels pobres ha de traduir-se principalment en una atenció religiosa privilegiada i prioritària» (Francesc, EG 200).

152. Com a Església, se'ns convida a viure allò que som i allò que feim, amb **humilitat**, convençuts que Jesucrist i l'Evangeli fan d'aquest món un lloc millor. Això significa que hem de superar aquella fe vergonyant que impedeix que siguem i donem un **testimoni explícit de la nostra fe i de la nostra pertinença a l'Església**.

La vivència de la fe cristiana és un motiu d'alegria en un **món assedegat d'esperança**. Per això, volem arribar més lluny amb una proposta valenta que convidi a seguir Jesús i viure la **comunió**, la **participació** i la **missió** que l'Església ens demana des de l'experiència sinodal.

Posem-hi **pregària**, dediquem-hi **temps**, oferim-hi **qualitats** i **comunicació de béns**. Ho podem viure amb intensitat ja al llarg d'aquest any 2025 amb la celebració del **Jubileu de l'esperança** a tots els nivells, i seguirem després fins que Déu ho vulgui, essent **portadors i pelegrins d'esperança**, com diu el lema jubilar.

Pregària

Jesús, fes-nos acollidors i receptius del teu Evangeli

Jesús, ho sabem que patim noves formes de rebuig
i que som insensibles a la teva invitació a desinstal·lar-nos.
Vols que cantem i que plorem amb tu,
que sintonitzem al màxim amb els goigs i les esperances,
amb les tristeses i angioixes
dels homes i dones del nostre temps.
Volem que tot allò que és humà ressoni dins el nostre cor.

La nostra generació té moltes capacitats,
els avenços ens han donat seguretat,
però ens fa por que t'hagin decantat.
No t'ho deim a tu directament,
però als altres sí, sovint sense saber qui són!
Sovint és la crítica fàcil, buida i estèril
la que no ens deixa mostrar el teu rostre,
que és el del Déu-Amor!

Has fet una bona comparança
parlant de la gent del nostre temps,
del teu temps i del nostre: no hi ha gaire diferències.
Que el nostre sí sigui sí, que el nostre no sigui no:
fes-nos persones coherents, autèntiques, transparents.

Dona'ns la capacitat d'alegrar-nos
amb els qui estan contents
i de plorar amb els qui ploren,
de ser una sola cosa amb tots en l'amor.
Que no siguem un poble de cor extraviat,
que desconeix els teus camins.
Fes-nos acollidors receptius del teu Evangeli
i entusiastes de la teva persona,
sempre al ritme del teu Esperit
i amb l'afinació de l'amor de Déu, el Pare.

Hacemos silencio.
Silencio de todo.
Serenamos nuestro ritmo.
Respiramos
profundamente. Nos
ponemos en presencia del
Señor y le pedimos
en silencio que siga
acompañando nuestro
camino y que siga
contando con nosotros.

OPORTUNIDAD, PATRONATO DE LA ESPERANZA

Confiamos
comenzamos en el
nombre del Padre, del
Hijo y del Espíritu
Santa. ¡Amen!

Pla diocesà de Pastoral i Any Jubilar de l'Esperança

7

PREPARANT JUNTS I ENTRE TOTS EL *Pla diocesà de Pastoral*

Les aportacions del conjunt de la Diòcesi
a l'elaboració del Pla diocesà de pastoral.

Novembre 2023 - Juliol 2024

153. Vull tornar a repetir l'**agraïment sincer i de cor** a tots els qui han dedicat *temps, reflexió personal i en equip, pregària i comunicació* a preparar aquest Pla diocesà de Pastoral.

Ho han fet els grups de preveres de cada arxiprestat, els preveres, diaca i laics/ques del Consell Episcopal i Assessor, els preveres del Consell del Presbiteri, els preveres, laics i laiques del Consell de Pastoral Diocesà i del Consell per als Assumptes Econòmics, els religiosos i religioses de la Vida Consagrada, i tants altres que formen les delegacions, els secretariats, comissions, moviments apostòlics i associacions que s'hi han adherit en grup o individualment.

154. No hi ha dubte que, preparant aquest Pla diocesà de pastoral, **s'ha fet un treball sinodal**, tal com l'Església ens demana en aquest moment històric de renovació i replantejament de moltes coses, tant personals com estructurals, i això s'ha de valorar molt. El treball fet al llarg d'aquests mesos ha estat molt valuós i enriquidor, alhora que concret i suggeridor.

Hi ha unes constants que es repeteixen sovint i ens fan veure per on va *l'interès, l'anàlisi, la constatació i el desig de vivència cristiana i d'actuació pastoral*, com també la necessitat d'una avaluació constant, tot i les dificultats que s'estan donant en el **canvi d'època que vivim** tant al nivell de la societat com de l'Església, però també comptant amb les oportunitats que se'ns ofereixen i a les quals hem de donar resposta.

155. Revisant els documents rebuts i compartits, va bé recordar allò que el papa Francesc va dir a la missa amb els cardenals el dia següent de la seva elecció: «Podem caminar tot el que vulguem, *podem edificar moltes coses, però si no confessam Jesucrist, alguna cosa no funciona. Acabarem sent una ONG assistencial, però no l'Església, Esposa del Senyor*» (Francesc, homilia del 14 de març de 2013).

156. Aquestes paraules no van sortir del calaix de la memòria per casualitat, sinó més aviat per recordar-nos, en primer lloc, que ja podem dedicar temps i esforços a elaborar un Pla diocesà de Pastoral ben complet i estructurat, amb missió, valors i objectius definits, amb un calendari concret d'actuacions, amb terminis i propostes d'avaluació, amb els agents ben definits que el portaran a terme..., que si ens oblidam del que és essencial, és a dir **«confessar Jesucrist»**, tot quedarà en paper mullat.

Potser aconseguirem un elevat grau d'eficàcia gairebé "empresarial" que ens permetrà sentir-nos satisfets de la feina feta, però haurem perdut l'ànima, és a dir, allò que ens mou interiorment, allò que dona vida i sentit al que feim. **L'Església existeix per a evangelitzar** -deia sant Pau VI- no podem oblidar-ho, ja que és el que ha de marcar i orientar tota l'activitat pastoral. Aquesta és l'**única missió** i tot el que volem fer i dur a terme hi ha de contribuir.

157. Els deixebles de Jesús i les primeres comunitats de cristians no tenien Pla de pastoral, no en necessitaven, perquè el foc missioner que la trobada amb el Senyor havia encès en els seus cors incendiava irremeiablement tot allò que tocava. *On és ara aquest foc? Crema dins nosaltres, que som i ens deim deixebles de Jesús?* Potser la nostra primera i més urgent tasca sigui revifar aquest foc primigeni, primer, **en el nostre interior**, i després **en el cor dels homes i dones** de bona voluntat que desitgen trobar el sentit de les seves vides, i els hem de donar l'oportunitat de trobar-lo.

158. Tot això no significa que haguem de renunciar a fer un Pla diocesà de pastoral si en tenim clar el fonament, la projecció i les circumstàncies actuals d'una necessitat cada dia més imperiosa de crear comunió i caminar junts, que és el que l'Església ens està demanant a través del Sínode.

No podem oblidar el problema de fons, que és la *dramàtica falta de fe, de comunió eclesial i d'autèntica vida espiritual* de molts cristians (les aportacions ens ho apliquen a tots, laics i laiques, preveres i vida consagrada) que semblen haver renunciat definitivament a l'esperança i manifestar obertament no voler col·laborar en res ni amb ningú, optant per una forma de viure el cristianisme estrictament individualista o tancats en grups que no participen en la comunitat cristiana i viuen al seu aire.

159. En el magisteri del papa Francesc, hi descobrim indicacions que ens poden ajudar a l'hora d'establir les prioritats del Pla diocesà de Pastoral i destriar-ne alguns *objectius i accions* operatives, sense voler ser exhaustius i voler abraçar-ho tot, ja que també formen part de les aportacions fetes. Prèviament s'ha fet la següent reflexió que ens arriba del món laical i de les aportacions rebudes.

160. El papa Francesc ens recorda sovint que l'Església no és una organització nascuda de l'acord de diverses persones, sinó l'obra de Déu nascuda del seu amor i que es va realitzant en la història. Així, per tant, el **Pla de Déu** -i aquest hauria de ser també el nostre *Pla com a Església*- és fer de tots nosaltres l'única família dels seus fills, en què cada un de nosaltres pugui experimentar la seva proximitat i el seu amor.

És essencial, per això, que les nostres comunitats siguin obertes i acollidores, que les parròquies siguin llars vertaderes, que ens preocupem de cor per tots aquells que s'hi apropen i convidem amb llibertat i alegria els qui no s'atreveixen a acostar-s'hi i se'n mantenen allunyats.

161. També ens diu el Papa que, si com a Església no tenim com a principal i prioritari confessar Jesucrist, «*acabarem sent una ONG assistencial*». La clau del Pla diocesà de Pastoral ha de ser aquesta: **només podem edificar amb Crist.**

Quan es redueix l'Església a una ONG o a un projecte personal o reduït a un grup, ben aviat ens convertim en *funcionaris a temps parcial*, quan allò que necessitam són *cristians a temps complet*. El contrari és una esquizofrènia que ens debilita i acaba destruint-nos. Tenim una enorme responsabilitat en aquest sentit, ja que tota la nostra vida ha de ser anunci perenne de l'Evangeli amb la nostra paraula valenta i el nostre humil testimoni de vida.

162. És absolutament prioritari i fonamental posar tots els mitjans al nostre abast per tal de **revifar la vida espiritual**. El papa Francesc ha dit: «Pensau en la Mare Teresa de Calcuta, què diu l'esperit del món sobre ella? "És una bona dona, que ha fet moltes coses bones pels altres". Però el que no diu mai és que la Mare Teresa cada dia passava moltes hores en adoració i pregària... L'esperit del món redueix l'acció cristiana a fer el bé social, com si l'existència cristiana fos una simple capa de cristianisme» (*Santa Marta, homilia del 28 de maig de 2013*).

Acció i contemplació, Marta i Maria, totes dues són necessàries, és ben cert, però Jesús diu que **«Maria ha escollit la millor part i no li serà presa»** (Lc 10, 41-42).

163. L'acció de l'Esperit Sant genera una riquesa en la **diversitat de vocacions**, per això és important valorar-les totes i *revisar també la vocació i missió del laïcat dins l'estructura eclesial*, sense limitar-la únicament al seu rol enmig del món.

La **corresponsabilitat laical** passa per assumir que potser ha de tenir un paper més significatiu a l'hora d'animar i ajudar a dirigir les comunitats. Aquesta és una de les derivades de l'esperit sinodal. Per descomptat, el **paper del prevere** és essencial i necessari, però el treball en equip amb un **laïcat preparat i compromès** és encara més urgent que mai.

164. El papa Francesc adverteix sovint el **perill de la mundanitat** i la recerca de la comoditat en l'Església. Desitja que l'Església no s'instal·li, que eviti el clericalisme, que no es tanqui i surti al carrer, que s'embruti les mans. Per això, en lloc de preocupar-nos tant per salvar les estructures, el que ens hauria d'ocupar i preocupar és salvar les persones.

Cal que ens prenguem seriosament allò de ser «*hospital de campanya*». Només serem creïbles si deixam d'aferrar-nos a formes i estructures que ja no se sostenen i ens centram veritablement en l'anunci de l'Evangeli i l'acollida de totes les persones ferides, fracturades, necessitades de sentit, esperança i amor.

165. Quan es fa un Pla d'actuació, sigui del tipus que sigui, hi ha el perill de quedar-se enrocat en això, en el Pla mateix. És el que diu el Papa Francesc quan afirma que hi ha qui s'entusiasma més amb el «full de ruta» que amb la ruta mateixa. Per altra banda, una concepció excessivament «empresarial» de l'Església acaba centrant-se inevitablement en els resultats constatables i les estadístiques.

Aleshores, les activitats pastorals es preveuen, planifiquen i valoren sota el prisma de l'eficàcia i el seu suposat èxit es mesura segons el nombre de participants. Cal que entenguem que, avui, **la pastoral és la del «tu a tu»**, de les minories i de les accions discretes però profundes i capaces de generar sentit, vinculació o obertura a allò que en deim el transcendent.

166. Després d'una nit esgotadora en la qual els deixebles no han pescat res, el Senyor els convida a remar «*mar endins*» i a tirar novament les xarxes. I si és això el que també ens demana el Senyor a nosaltres en aquest temps en què, per molt que ens hi esforcem, sembla «*que no pescam res*»?

Potser **Jesús ens convida a «anar més endins»**, és a dir, a **imaginar noves propostes**, tal vegada més senzilles i discretes, però molt més profundes i amb capacitat de tocar les capes més fondes del cor humà i connectar-hi. **Hem de tornar a l'essencial de la proposta cristiana**, a allò que és bo, bell i que no passa mai: la bellesa d'aquest Déu que s'ha enamorat de cada un de nosaltres i ens espera amb els braços oberts per abraçar-nos i omplir-nos de besades. Si aconseguim ser-ne testimonis davant el món, potser ja no seran tan necessaris els plans.

167. Ja a un nivell més pràctic, ens unim a les veus que consideren important tenir un **mapa pastoral** detallat i complet de la nostra diòcesi. L'anirem perfeccionant entre tots. Ens unim a aquells que consideren urgent apostar decididament pel manteniment (si ja existeixen) i la creació de les **comunitats pastorals** (o unitats, com s'ha dit fins ara), comptant amb l'esforç sinodal dels preveres, religiosos/es i laics/ques *disposats a treballar en equip a l'estil d'una petita comunitat apostòlica, tots a tot i ajudant-se mútuament*.

Ens unim als qui aposten per la creació de **centres pastorals** en els quals es pugui comptar amb equips potents i ben formats d'**agents pastorals, catequistes, persones idònies i voluntàries** que puguin atendre de manera adequada les necessitats que es vagin presentant en tots els camps de la pastoral. Ens unim als qui creuen en la importància del **primer anunci** i de la **catequesi de família** com una eina eficaç d'evangelització dels adults, autèntics destinataris de la catequesi.

I a tots aquells que estan convençuts que només des de la vivència i experiència d'una **profunda vida espiritual** és possible ser testimoni creïble de Jesucrist enmig del món.

168. En actitud d'escolta, **hem pogut observar com es respira i com es viu el fet cristià a la nostra terra**, que no varia molt del conjunt de l'Església. Això ho hem vist tant en el treball sinodal de les fases diocesana i continental en què hem participat, com en el que s'ha fet per a preparar el Pla diocesà de Pastoral.

Compartim els *mateixos reptes* i hi ha l'esforç de respondre-hi amb *actitud de fe i moguts per l'esperança* que l'Esperit del Senyor no deixa la seva Església i l'assisteix constantment. Ho feim amb molta humilitat i conscients de les pobreses tant humanes com materials que compartim amb tants ciutadans nostres. En la majoria d'aportacions fetes es respira aquest esperit i es detecta una necessitat de canvi, de renovació, que ha d'afectar persones i estructures.

169. El plantejament de la **preparació** del Pla diocesà de Pastoral s'ha fet amb la següent proposta a treballar i a respondre i, com a pastor d'aquesta Església, he anat a presentar-la personalment als sis arxiprestats i amb les sis corresponents trobades, i amb aquesta pregunta de fons i qüestionari per a ser treballat en grups:

Què demana l'Esperit del Senyor a la nostra Església de Mallorca perquè sigui fidel a l'encàrrec que ens ha fet d'anunciar l'Evangelí, avui?

170. Per això, es tracta de detectar i analitzar:

- » Quines **àrees pastorals** són les que avui han de donar prioritat a l'encàrrec del Senyor d'«*anau i anunciau l'Evangelí, feis deixebles...* »?
- » Quines **estructures de la nostra Església de Mallorca** necessiten una nova orientació, més reforma, i quina solució proposam per a cada una de les quals?
- » En quins **escenaris de la nostra societat** hem de ser sobretot presents i actuant?

171. A continuació, hem de proposar unes accions operatives per orde de prioritat:

- » Quines **accions pastorals** són avui les que presenten més urgència?
- » Quines **persones o grups de persones** les han de dur a terme?
- » Amb quins **mitjans o recursos** han de comptar?
- » En quins **terminis** les han de realitzar per tal que es puguin seguir i avaluar?

172. El papa Francesc ens diu: «Invit cada cristià, en qualsevol lloc i situació en què es trobi, a **renovar ara mateix el seu trobament personal amb Jesucrist** o, almenys, a **prendre la decisió de deixar-se trobar per ell**, o d'intentar-ho cada dia sense descans [...] A qui s'arrisca, el Senyor no el defrauda, i quan algú fa un petit pas cap a Jesús, descobreix que ell ja l'esperava amb els braços oberts» (Francesc, EG 3).

També ens diu que «la vida creix donant-la i s'afebleix en l'aïllament i la comoditat [...] Quan l'Església convoca a la tasca evangelitzadora, no fa més que indicar als cristians el veritable dinamisme de la realització personal [...] La vida s'aconsegueix i madura a mesura que la lliuram per donar vida als altres. Això és, en definitiva, la **missió**.

Per consegüent, un evangelitzador no hauria de tenir permanentment cara de funeral. Recobrem i acresquem el **fervor, la dolça i confortadora joia d'evangelitzar**, fins i tot quan cal sembrar entre llàgrimes..., a través de ministres de l'Evangeli, la vida dels quals irradia el fervor dels qui han rebut, primerament en ells mateixos, la joia de Crist» (Francesc, EG 10)

173. I també: «...ja no podem quedar-nos tranquils en espera passiva en els nostres temples, **fa falta passar d'una pastoral de mera conservació a una pastoral decididament missionera**». Aquesta tasca continua essent la font de les majors alegries per a l'Església: «*Hi haurà més goig al cel per un sol pecador convertit que per noranta-nou justs que no necessiten convertir-se*» (Lc 15,7). Jesús ens diu: «*Anau a tots els pobles i feis-los deixebles meus, batiant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat*» (Mt 28,19-20).

174. El que ara segueix és el que bàsicament ha ajudat a elaborar el Pla diocesà de Pastoral, un Pla que hem volgut que sigui fet entre tots. Per a mi i per a la nostra Església, això té molt de valor, ja que s'han escoltat totes les veus i s'han valorat totes les aportacions.

Pràcticament s'ha fet allò que tantes vegades demanam, que és la participació, signe de comunió i consciència de la missió que hem rebut de Jesús. No és només allò que queda consignat en el Pla que s'ha de realitzar, sinó que s'ha de tenir en compte com a realitat de fons allò que cada un dels estaments diocesans viuen i han aportat, tal com ara segueix, més encara, com es veu, de cada lloc amb les seves peculiaritats i diversitat.

Valorem-ho i tinguem-ho en compte per a la nostra **actuació pastoral** en cada lloc i segons les circumstàncies que viu, juntament amb els objectius que constitueixen el Pla pròpiament dit. Té molt de valor el que cada col·lectiu ha reflexionat i aportat, ja que tot el que s'exposa en aquest apartat pot complementar i ampliar les accions del Pla diocesà de Pastoral, més quan és dit des de la realitat concreta de cada lloc.

Arxiprestat de Tramuntana-ponent

175. El plantejament ha aportat un *material molt extens i ric en contingut*, del qual hem extret allò més significatiu i repetit per la majoria dels grups i, fent encara després, una selecció que ens porti a un **Pla operatiu** ben concret i factible. Les demandes van en aquest sentit. Serà important tenir-les en compte en la nostra actuació.

- » Revifar la *vida espiritual*, des d'on poder ser testimoni creïble de Jesucrist enmig del món.
- » Assegurar el *treball en equip* amb un laïcat preparat i compromès.
- » Preocupació per les persones i prendre'ns seriosament allò de ser *hospital de campanya*, centrats en l'anunci de l'Evangelí i l'acollida de les persones ferides, fracturades, necessitades de sentit, esperança i amor.

- » Ser una *Església que viu l'Evangelí i el comunica*, posant els fonaments de la vida cristiana: pregària, formació, reflexió-acció, discerniment, acollida dels allunyats i nouvinguts, compromís amb els més pobres; sinodalitat dins i fora de l'Església.
- » Una *Església per a tots, de portes obertes*; una Església que es viu com a xarxa, que vetla per la comunicació interna -especialment en les homilies- i externa, amb llenguatge actual i amb una presència més significativa en les xarxes socials.
- » Una Església que conserva i comparteix el seu *patrimoni* religiós, cultural i artístic i té criteris per a l'ús dels béns materials quant a manteniment, reformes i reconversions.
- » També es demana més *unitat en l'acció pastoral* i que aquesta tenguí en compte els diferents camps; viure la *sinodalitat* i la *comunicació* gestionada amb transparència.
- » Simplificar estructures i àrees, fomentant una acció concreta.
- » Veient les estructures de l'Església, potser és necessari convertir les parròquies en capelles dependents de *parròquies mare*.
- » Cal anar on hi ha la gent: col·legis diocesans, hospitals, pobres, cementeris; vetlar el *primer anunci*.

176. La resposta, l'han de donar els **agents de pastoral** que creïn vincles dins l'acció pastoral entre *el clergat, la vida consagrada i el laïcat*. Referint-nos al *clergat*, es posa la necessitat de pregar junts, dinar junts, compartir temps de qualitat. Assegurar la *coordinació* de les tasques que s'han de dur a terme dins una parròquia o comunitat pastoral.

En la mesura possible, s'han de dotar de *recursos econòmics* algunes tasques perquè es puguin dur a terme. Hi ha una necessitat i urgència d'algunes reformes; assumir la *sinodalitat* com a estratègia de presa de decisions i amb el valor afegit de la discrepància; gestionar bé la informació; consensuar el mètode de treball.

177. Es demana que el Pla diocesà de Pastoral parteixi dels **pilars de la fe, l'anunci, la caritat i la celebració**. S'ha de pensar en centres catequètics ubicats estratègicament dins la nostra orografia parroquial contractant personal per a l'evangelització. Que es tenguí en compte que els agents de pastoral necessiten *formació permanent*.

La *família*, com a objectiu del primer anunci i objecte d'atenció pastoral privilegiada quan s'acosta a l'Església pel motiu que sigui. Viure la *sinodalitat*, que és prendre consciència que hem de caminar junts: famílies, catequistes, personal professional i vocacionat (vida consagrada, diaques, preveres i bisbe). Tenir en compte l'àrea de la *pietat popular*, aprofitant les festes patronals, associacions i confraries, i que no es desorientin amb propostes que no tenen res a veure amb l'Evangeli. Vetlar l'*acollida de la gent nouvinguda*.

178. Quant a les **estructures** que necessiten una nova orientació i fixant-nos en el col·lectiu de *preveres i diaques*, es demana una reforma de la consciència del ministeri ordenat, més treball en equip i esperit fratern, com també més unitat de criteris pastorals i una consciència més gran d'obediència.

No és possible estar a una parròquia i no comptar amb un equip pastoral. Es demana la formació d'*equips de laics* per a *gestionar parròquies en comunió amb els preveres i diaques*, sobretot la gestió del patrimoni, la caritat i la catequesi.

Que s'aclareixin les funcions dels diaques dins les comunitats de destinació i s'aclareixin també les vies per a rebre els sagraments. Que es cuidin els primers anys de ministeri ordenat des del Seminari o des d'un equip de pastoral.

Es demana una reestructuració de la gestió de la comunitat de béns, ja que assumir la gerència del manteniment del patrimoni sobrepassa les facultats del prevere.

179. Els **escenaris prioritaris** són tots els llocs on es troba la gent, com també aquelles persones que s'acosten a les comunitats parroquials per a demanar algun servei i després no tornen. Escenaris més concrets són on hi ha situacions difícils com *l'assistència als necessitats de béns materials o d'acompanyament en el dol, siguin tanatoris o hospitals, residències de persones majors o centres penitenciaris.*

A la nostra illa hi ha llocs molt particulars on s'ha d'oferir una atenció pastoral i sacramental molt acurada: santuaris urbans i de part forana, marians o d'altres advocacions. Important tenir els temples oberts i amb una acollida i atenció personal.

180. Quant a **propostes operatives**, convé fer una *reestructuració de les parròquies tant a Ciutat (en primer lloc) com a la Part Forana.* Per a això, potser s'ha de pensar en **centres de pastoral** situats segons les demandes, realitats i necessitats que hi ha.

Estudiar aquí el paper que han d'assumir les *comunitats religioses*. Es demana que el Pla de Pastoral es comenci a aplicar dins l'any 2025 i estigui a prova durant un o dos cursos, anant fent-ne revisions, segons un pla de seguiment i avaluador.

Arxiprestat de Llevant

181. Referint-nos a les **àrees pastorals** a les quals hem de donar prioritat, ens referim a la **catequesi**, en concret la *postcomunió* i la *postconfirmació*. Com també les escoles. Una prioritat ha de ser l'**atenció als joves**, element primordial per al futur de l'Església.

Les àrees que els afecten: *escoles, espais cristians i altres àmbits* on els poden trobar (teatre, esport, música...). Cal canviar el *llenguatge* i les *formes d'arribar-hi*. També les *festes populars* són una oportunitat per a trobar-se amb els joves. Igualment, el *voluntariat* és un àmbit important de presència.

182. Cal aprofitar els moments en els quals moltes **persones s'acosten a l'Església** amb motiu d'un *casament*, *primera comunió*, *funeral* o qualsevol altra circumstància. Fer que s'enduguin una bona impressió pel fet de ser ben acollits i haver aprofitat bé l'oportunitat de trobada.

183. Treballar per a *recuperar els qui per diversos motius se n'han allunyat*, a vegades per culpa de la mateixa Església.

184. Cuidar les comunitats cristianes i parroquials, donant *protagonisme i iniciativa als laics i laiques*.

185. Treballar molt amb presència en els *mitjans de comunicació* i les *xarxes socials*.

186. Quant a les **estructures** que necessiten nova orientació o reforma:

- » Suprimir llocs de culte i, on hi ha més d'una missa dominical o ferial, suprimir aquelles que no arriben a dotze feligresos. Tenim un excés de celebracions.
- » Aconseguir més *consens* entre celebracions de *parròquies* i *comunitats religioses*.
- » L'estructura és massa piramidal i s'hauria de donar més *responsabilitat als laics*.
- » Reforma del Consell presbiteral, ja que hi ha pocs rectors en actiu.
- » Alleugerir els rectors en la qüestió de la gestió del patrimoni.
- » Simplificar les estructures de la Cúria.
- » Reformular els *arxiprestats*, en referència a la distribució de les parròquies i material de les trobades.
- » Reformar i revitalitzar les *parròquies*, com a nuclis de l'activitat de l'Església. Els consells parroquials han de ser efectius, democràtics i participatius. El rector no ha d'actuar de forma unilateral, sinó que, en la presa de decisions, ha de comptar amb la *participació efectiva dels laics*.
- » Revitalitzar i aprofitar les eines que té l'Església i aquelles en què pot incidir en relació amb el *món de l'educació*, com escoles, espais, escoltisme...
- » Que el patrimoni no sigui la màxima preocupació i a la qual es dediqui més temps, sinó que l'esforç prioritari s'orienti a la *pastoral*

i al servei social. Que els preveres es facin molt més presents en tasques pastorals i d'evangelització i no se centrin tant en tasques d'organització i de gestió de patrimoni, que ho poden fer els laics.

D'altra part, si els laics assumeixen responsabilitats, que ho facin amb el compromís de ser creadors i impulsors d'un nou espai, essent autèntics apòstols de l'Evangeli.

187. Els **escenaris de la societat** on hem de ser més presents:

- » Entre els *migrants* de tradició catòlica.
- » Potenciar uns *consells parroquials* efectius.
- » Al costat dels *malalts*, de la gent que ha perdut un ésser estimat, dels més *necessitats*, dels qui es troben *sols*...
- » Les associacions relacionades amb el *món laboral, cultural i esportiu*.
- » El món de la *comunicació* i les *xarxes socials*.

188. Les **accions pastorals** més urgents:

- » Acostar la *litúrgia* al poble, fer-la entenedora i acostar-la a la gent. Si volem que sigui així, hem de fer un esforç titànic de pedagogia per part dels preveres i diaques. El mateix esforç des de la catequesi. Que els laics participin en la preparació de les celebracions litúrgiques. Litúrgies més escasses, però *profundes*. Les comunitats han de ser *testimoni de fraternitat*.

- » Accions encaminades a anar a cercar la gent allà on es troba. Ja no podem esperar que vengui, hem d'anar allà on són.
- » Que les *homilies* siguin entenedores.
- » Aprofitar les *festes* per a sortir al carrer amb la gent.
- » Preparar més els *laics*. Formació dels *professors*.
- » Reflexió seriosa sobre la qualitat dels *professors de religió*.
- » Crear un *espai de formació* d'agents de pastoral.
- » Reflexió seriosa sobre els *preveres estrangers*: ajuden a l'evangelització o sols a les celebracions?
- » Reflexió sobre els *moviments d'Església* massa tancats.
- » Revitalitzar els *feligresos mallorquins*.
- » Combatre la *persecució agressiva* i negativa al catolicisme.
- » Potenciar un real *procés de fe* per parròquies o arxiprestats, amb material i formació d'animadors, i aprofitar les escoles, moviments, cursets prematrimonials, camps concrets que es refereixin sobretot als laics.
- » Aprofitar les *celebracions exequials* per a l'anunci.

189. Quant a **mitjans i recursos:**

- » Decret del bisbe de *supressió de misses* amb pocs assistents.
- » Sol·licitar *preveres* a diòcesis afins.
- » Donar més responsabilitat als *diaques permanents* i als *laics i laiques*.
- » Acollida d'*immigrants*: cercar rectors capacitats i fer una reflexió a nivell arxiprestal.
- » Aprofitar les *xarxes socials*.
- » ISUCIR, formació controlada d'*agents de pastoral* per internet, no sols presencial.
- » Conscienciar la *feligresia* del moment actual de la nostra Església mallorquina.

Arxiprestat de Migjorn

190. Les **àrees pastorals** a les quals hem de donar prioritat:

- » L'*ensenyament*, apostant per la formació en els *col·legis i famílies*.
- » La celebració i l'*escolta de la Paraula de Déu* com a vertebració de l'acció evangelitzadora.
- » L'*acollida* com a atenció a les necessitats de la nostra societat.
- » Potenciar les *persones motivadores* per a grups i comunitats.

- » Prioritzar el *ministeri dels laics* i deixar de ser tan clericalitzats.
- » Apostar per persones i mitjans que ajudin a evangelitzar, per una *pastoral al servei dels pobres, malalts i difunts*.

191. Les **estructures** de la nostra Església de Mallorca que necessiten més orientació i reforma:

- » *Consell Presbiteral i de Pastoral*, com a òrgans on vertaderament es pugui parlar i escoltar el que es diu.
- » Evitar sempre l'*especulació* i el *negoci* dins la part econòmica del Bisbat.
- » *Pèrdua de confiança* en tota estructura.
- » Una *Delegació de Litúrgia* no tan rubricista.
- » Que la *missa per IB3* no mostri sempre la de la Seu, ja que aquesta no coincideix amb la realitat de les nostres parròquies.

192. Els **escenaris** de la nostra societat on hem de ser més presents:

- » *Col·legis i instituts*.
- » 2) Els *hospitals*.
- » 3) Els *cementers*.
- » 4) Els llocs de la *marginació*.
- » 5) El món dels *joves* i la *universitat*.

- » 6) Els *santuaris*.
- » 7) El món de la *política*, la *ciència*, la *cultura*, l'*economia*, tot i que notam que encara no hem format laics per a això.

193. Les **accions pastorals** que avui presenten més urgència:

- » La promoció de la *dona*.
- » Els *laics* i *diaques*.
- » Els *col·legis diocesans*, en acció conjunta amb les parròquies.
- » Cuidar els *joves*, animant-los a trobar-se junts i pregar.
- » Formar petits *grups creients* i cuidar-los.
- » Potenciar la *catequesi d'adults*.
- » Crear grups de *lectura creient*, o grups de reflexió entorn de la Paraula de Déu.
- » Comptar sobretot amb els laics i formar-los.
- » Potenciar els *recursos econòmics*, formar el personal i apostar pels *recursos digitals* i les *xarxes socials*.

Arxiprestat de Pla-Nord

194. Mirant les **àrees pastorals a les quals hem de donar més prioritat**, primer donar prioritat a tot el que afecta a donar testimoni personal davant aquells que estan dins les comunitats o s'hi acosten per demanar algun servei o sacrament.

- » Que el Pla parteixi dels pilars fonamentals: la *fe*, l'*anunci*, la *caritat* i la *celebració* i ajudi a seguir uns mateixos itineraris.
- » L'àmbit clar a realitzar el primer anunci és la **família**, ja que se l'ha d'ajudar a tenir consciència de la proposta cristiana i d'allò sagrat que hi ha dins la mateixa vida, ja sigui per a batiar o per a acomiadar algun familiar.
- » La "**sinodalitat**" de què ara es parla tant ens ha de fer prendre consciència que caminam junts, famílies, catequistes, personal professional i vocacionat (religiosos, diaques, preveres, bisbe).
- » Una altra àrea a tenir en compte és la **pietat popular**, aprofitant les *festes patronals* i les *confraries*. S'ha d'oferir la possibilitat d'un primer encontre a partir d'aquestes manifestacions de fe i que no es desorientin amb propostes que no tenen res a veure amb l'Evangeli.
- » Una àrea important a tenir en compte és l'**acollida de la gent nouvinguda** que no coneix els nostres costums, que no entén la nostra llengua o cultura. S'ha de poder fer un *primer anunci* explícit a la gent que s'acosta a demanar beneficència i fer també una proposta de fe.

195. Referint-nos a les **estructures que necessiten una nova orientació** i les **solucions** que hi hem de posar.

- » Des del grup de preveres i diaques que formam el nostre arxiprestat, es demana una reforma de la consciència del ministeri diaconal i sacerdotal, sobretot per poder **treballar en equip** i fraternitat, ja que això possibilitaria més unitat de criteris pastorals i una consciència més gran d'obediència. Plantejar-ho des de la formació en els anys de Seminari per tal d'evitar anar sols i preparar-se per a treballar en equip.
- » Pot ajudar a un *canvi en les actuals estructures parroquials* que es formin **equips de laics preparats per a gestionar parròquies en comunió amb els preveres i diaques**, sobretot pel que fa a la gestió del *patrimoni*, la *caritat* i la *catequesi*. Això significa una reforma en la visió del Poble de Déu, ja que és tot el poble el qui ha de realitzar el primer anunci i l'acompanyament del creixement cristià.
- » Afecten la nostra organització parroquial i arxiprestal els **canvis de persones que es fan en les comunitats religioses**. Per això, demanam als provincials i/o superiors que ens comuniquin amb temps qualsevol canvi que s'hagi de fer, fent una clara diferenciació entre Ciutat i Part forana. A la Part forana, la presència religiosa s'està exhaurint sense que els rectors en tenguin gaire informació i el patrimoni d'aquestes congregacions passa a ser un gran dubte per al poble.
- » Es demana **que es clarifiquin les funcions dels diaques** dins les comunitats on són destinats. Que es reformi la **formació del laïcat**. Que es clarifiquin les **vies per a rebre els sagraments**. Que, des del Seminari o des d'equips de pastoral, **es cuidin els primers anys de ministeri dels nous ordenats**.

- » Fa falta una **reestructuració de la comunitat de béns**, ja que el prevere es veu obligat moltes vegades a fer de gerent o de mantenidor d'un patrimoni massa extens o a haver d'organitzar esdeveniments que sobrepassen les seves facultats.
- » Quant als **escenaris més prioritaris**, assenyalam tots aquells on es troba la gent i aquelles persones que s'acosten a les comunitats parroquials per a demanar algun servei i després no tornen. Vetlem la oferta que els feim, els ajuda?
- » Altres escenaris més concrets són els d'aquells llocs on hi ha situacions difícils com l'assistència als **necessitats de béns materials** o **d'acompanyament en el dol**, siguin **tanatoris** o **hospitals**, **residències de majors** o **centres penitenciaris**.
- » També volem destacar que a dins la nostra illa hi ha llocs molt particulars on s'ha de poder oferir una atenció pastoral i sacramental molt acurada, com són els santuaris urbans o més tradicionals, santuaris marians o d'altres advocacions. És important tenir les esglésies i els temples oberts i amb una acollida i atenció personal, no oferir només records, sinó una proposta de qualitat.
- » Quant a **propostes operatives**, a més del que hem dit anteriorment, creim necessària una **reestructuració de les parròquies**, tant a *Ciutat* com a la *Part forana*. Que, al mateix temps, es tenguí molt en compte la presència de les comunitats religioses. Estudiar les necessitats i mancances que presenta tota aquesta realitat parroquial i fer que hi hagi un equilibri entre el que és propi dels preveres i diaques i allò que s'ha d'encarregar als laics/ques.

Arxiprestat de Palma-Ponent i Palma-Llevant

196. Després de constatar que es donen en aquests moments diferents models de comunitat de pastoral, segons la pluralitat de la realitat pastoral es proposa:

- » Prendre consciència de la realitat que tenim, no la que voldríem tenir.
- » Anar perfilant les àrees pastorals en què puguin treballar conjuntament diferents parròquies i comunitats pastorals.
- » En aquests moments anar concretant diferents Centres de Pastoral de cada arxiprestat, per tal que es puguin anar preparant els rectors més apropiats per treballar d'aquesta forma sinodal.
- » Que la parroquia de Sant Llàtzer del Pla de na Tesa es dugui des del Pont d'Inca. Ja està fet.
- » Les parròquies Verge de Lluc, la Resurrecció i Sant Ferran (Platja de Palma) no tancar-les com a parròquia, però que es converteixin en Centres de Pastoral.
- » Crear tres centres o àrees de pastoral (comunitat mare): les parròquies de Santa Catalina Thomàs, Sant Sebastià, Santíssima Trinitat.
- » Que les parròquies del centre de Ciutat juntament amb el santuari de l'Anunciació (la Sang) puguin ser coordinades des de la Seu per tal de formar una Comunitat de Pastoral.
- » Reestructurar les parròquies de Sant Agustí, Santa Brígida, Gènova i el santuari de la Bonanova, com a nova Comunitat Pastoral.

- » A partir del que ja s'ha dit de les parròquies del centre de Ciutat, tractar d'unir al seu treball pastoral conjunt les altres esglésies dependents de congregacions religioses.
- » Valoram i agraïm la vinguda de nous preveres provinents d'altres països i la seva integració entre nosaltres.
- » Creim necessari nomenar algú que s'encarregui dels preveres nouvinguts perquè es trobin ben acollits i acompanyats en el procés d'integració diocesana.
- » Es proposa potenciar i visibilitzar més la presència i corresponsabilitat del laïcat de cada parròquia, creant equips mixtos amb els diaques i religioses/es, i vetllant per la seva formació permanent.

Consell Presbiteral

197. En la seva reflexió, es fa aquesta aportació sobre les **àrees pastorals**, assenyalant-ne les següents:

- » Persones per a fer l'anunci, *laics adults* que s'acosten a l'Església, fer que l'anunci sigui significatiu: *caritat + litúrgia*.
- » La *família*.
- » Atenció a la *pietat popular*, assegurant-ne la *formació*.
- » L'acollida dels *nouvinguts*.
- » Assegurar els eixos transversals, cuidant les tres principals funcions de l'Església: *anunci, celebració, caritat*, sempre amb proximitat i atenció a les persones.

- » La *catequesi*.
- » En l'àmbit del clergat: la *fraternitat sacerdotal*.
- » Atenció al *patrimoni* i a l'*economia* en general i de les parròquies en particular.
- » Els *joves*.
- » La *formació* dels feligresos.

198. Referint-se a les **estructures** de l'Església de Mallorca, el *Consell Presbiteral* proposa:

- » Una nova organització de l'esmentat Consell: la possibilitat que només hi participin els *Rectors de parròquia*.
- » Que les parròquies s'organitzin en *comunitats pastorals*.
- » Crear *xarxa parroquial*, reformar-la, recuperant el mapa que hi havia (suprimir 40 parròquies).
- » Reformar el sentit de l'*arxiprestat*.
- » Estructurar la *Cúria diocesana*.
- » Des dels perfils, estudiar les *situacions laborals dels laics*.
- » Que ja es faci des del Seminari: prendre consciència del *ministèri sacerdotal i diaconal*; assegurar la *feina en equip* i fer-ho amb criteris pastorals; fer-nos entendre què és l'*obediència*.
- » Cuidar els primers anys de *ministèri*.

- » Formació d'equips laicals per a organitzar i atendre les parròquies.
- » Més visió de *Poble de Déu*, és el qui ha de fer el primer anunci.
- » Relació parròquia – congregacions religioses.
- » L'organització del diaconat.
- » Vies per accedir als sacraments.
- » Com afrontar la comunicació de béns.
- » En vista a una reforma de la delegació de MCS (Secretaria de Comunicació), que cada comunitat creï un enllaç.

199. Parlant dels **escenaris de la societat** on fer-nos més presents, el *Consell Presbiteral* ha assenyalat els següents:

- » Pastoral del dol.
- » Pastoral matrimonial.
- » Barriada-poble.
- » Universitat.
- » Pastoral de la salut, hospitals i residències.
- » Pastoral educativa: col·legis.
- » Atenció als nouvinguts i pobres.
- » Atenció a la gent gran i el problema de la soledat.

- » Pastoral dels *santuàris* a tot nivell.
- » Relació amb el món de la *cultura*.
- » Atenció a les *noves pobreses* i els *sense llar*.

200. Amb quins *críteris d'actuació*, també el Consell Presbiteral ha dit:

- » Ser allà on hi ha la gent.
- » Plantejar-nos com evangelitzar els mallorquins.
- » Actuar segons les possibilitats.

201. I, amb aquesta proposta d'**accions pastorals**:

- » Crear *centres catequètics* a nivell de Mallorca. Nova organització.
- » Crear *equips de pastoral* per parròquies i reestructurar-les.
- » Presentar el *Pla de pastoral* a cada comunitat pastoral i estudiar les *accions* a dur a terme.
- » Reduir els *horaris de misses*.
- » Potenciar l'*Acció Catòlica general* com a acció prioritària del Pla diocesà de Pastoral.

Consell Pastoral Diocesà

202. Proposam com a **àrees de pastoral** amb intervenció més urgent:

- » La reevangelització de les famílies, amb especial atenció a les famílies que volen que els seus fills rebin els sagraments. Tanmateix, tenint en compte a qui deim "família", davant el nostre model i els altres models.
- » La reevangelització de les escoles, començant pel professorat i tenint en compte l'ideari cristià de cada lloc.
- » La reevangelització dels joves, si sabem potenciar el raonament crític que tenen i veient la necessitat d'acompanyar-los en la proposta i el seu procés de fe.

203. Les **estructures** de la nostra Església que necessiten nova orientació i en quins **escenaris** de la nostra societat hem de ser més presents, ens hem de referir novament a la *família*, tenint present que ha canviat el model de família i de societat. Per això, hem de desenvolupar l'escolta i l'acollida. Pensam que *parròquies, delegacions, departaments, llocs de responsabilitat* han de tenir en compte els canvis socials i no podem obviar la realitat. No hem de pensar que només hem d'acollir els qui creuen, no podem moure'ns dins un espai de pensament únic.

204. En vista a les **estructures** de la nostra Església de Mallorca que necessiten canvi o nova orientació, el Consell Pastoral Diocesà demana:

- » Canviar el *model* actual de parròquia o d'unitat pastoral.
- » Anar *més enllà* d'oferir espais.

- » Optar pel *model d'Església samaritana*, acollidora.
- » Superar els petits "regnes de taifes", renovant les unitats pastorals de Palma i de la Part Forana.
- » *Catequesi d'adults i permanent, formació, Seminari, xarxes socials.*
- » *Assumir les experiències positives del laïcat.*

205. Quant als **escenaris** on hem de ser presents:

- » Cuidar molt els **mitjans de comunicació**, les *xarxes socials* i la comunicació interna, generant notícies i sinèrgies positives.
- » El món de la **política** i de la *cultura*.
- » Qualsevol *presència* enmig de la societat.
- » *Escoles.*
- » Món del *dolor i patiment*.

206. **S'ha de canviar el model de parròquia:**

- » Involucrant els *joves* perquè tenguin un referent i no vagin perduts.
- » Integrar *gent gran, corals, escoltes, esplais...* No s'han de cedir espais només, s'ha de fer feina amb ells.
- » *Església samaritana*, parròquies vives: transformació d'espais per a gent sense llar, una Església d'acollida.

- » Donar més pes al *laïcat*. Cada comunitat pastoral ha d'analitzar quins *mitjans* té (preveres, diaques, vida consagrada i laïcat) i muntar l'estructura que es pugui assumir.

207. Revisem què vivim, què feim i què volem fer. Molt important el missatge que donam. Cuidar molt els **mitjans de comunicació** i les **xarxes socials**.

- » La societat que tenim és plural, hi cabem tots!
- » No hem de sortir només quan ens ataquen, hem de generar notícies positives, sinèrgies positives per a crear xarxa.
- » No pensar només en la gent de sempre, sinó anar més enllà.
- » Cal **professionalitzar la comunicació**.
- » Tenir un to celebratiu i formatiu amb tota la gent que se'ns acosta, el món d'avui necessita el missatge d'humanisme.
- » Convé treballar tota l'àrea del **turisme**: fer informació cultural perquè tothom qui arriba la tengui de primera mà.

208. Les **accions prioritàries** que s'assenyalen són:

- » L'atenció pastoral al *turisme*.
- » L'atenció al *patrimoni*.
- » El *voluntariat* en general.
- » La *formació permanent* dels grups pastorals (catequesi i matrimonis).

- » La formació dels *laics*, motiu d'esperança.
- » La igualtat home-dona, i *laics/ques* amb la possibilitat d'exercir com a *responsables de parròquia*.
- » Formació del *clergat* i *laïcat*.
- » *Accions caritatives*.
- » Proposta de *Missió popular* i presència en el món.
- » Accions en l'àmbit *cultural* i *científic*.
- » Grups d'Acció catòlica i de *Revisió de Vida*.

Col·legis Diocesans

209. La reflexió i aportació dels Col·legis Diocesans se centra a treballar aquests punts:

- » Atenció i acompanyament als *joves*.
- » Testimoni del *professorat*.
- » Treballar amb intensitat el *voluntariat*, p. e., la integració al *voluntariat jove de Càritas*.
- » La trobada amb les famílies: un camp a explorar.
- » Una acció concreta: fundar un *moviment de professors cristians*.
- » Treball de connexió amb el *món empresarial*.
- » Importància de treballar l'*acompanyament del dol*.

- » Cercar *preveres* vocacionats per al món de l'ensenyament amb més dedicació i comptar amb ells.
- » Aprofundir en les *relacions personals* dins la comunitat educativa.
- » Potenciar l'àrea de la *religiositat popular*.

210. Quant a les **àrees pastorals** a què hem de donar prioritat:

- » Les *famílies*, comptant amb els col·legis, grups juvenils i altres entitats.
- » Acostament de l'Església al *món de les escoles* per a ser present en la vida de l'alumnat i de les famílies.
- » Treballar amb cura la nostra *imatge*, allò que projectam, i formar tots els docents.
- » A nivell individual, és crucial incidir en àrees que involucrin *infants, joves, persones majors* i -per mor de la realitat actual- *migrants*.
- » Especial atenció al *món de la solidaritat* per a potenciar un voluntariat per a portar el projecte pastoral als *joves* i al *professorat* que estan fora d'aquest procés.
- » El món relacionat amb el *camp de la litúrgia* entesa com el que es viu, fent comprensibles els gestos, festivitats, accions i signes que tenen lloc en aquest àmbit.

211. Resumint, les àrees a les quals hauríem de donar prioritat des de l'encàrrec de Jesús d'anar i anunciar l'Evangeli, serien:

- » Les **famílies**, enfortint els seus vincles i la formació en valors i creences i el consegüent suport i acompanyament espiritual.
- » El **món de l'educació**, l'escola catòlica requereix professors catòlics i ha d'establir una *presència activa* de l'Església que connecti amb l'alumnat, el professorat, el personal PAS i les famílies.
- » Proporcionar **acompanyament espiritual** constant als estudiants, integrant la fe en el seu desenvolupament educatiu.
- » Fomentar la **solidaritat i el servei**, promovent activitats i programes al servei de la comunitat i incentivant la participació dels membres de l'Església en iniciatives de justícia social i ajuda als més necessitats.
- » Desenvolupar programes de **formació integral** per a infants, joves i adults sobre la fe cristiana i la seva aplicació a la vida quotidiana.
- » Impulsar la **formació de líders** capaços de portar la missió de l'Església amb integritat i comprensió.
- » Fomentar el **voluntariat** i connectar-lo amb el de les altres àrees pastorals per aprofundir en la implicació dels membres en la comunitat i difondre els valors cristians, i assolir una missió més completa.

- » Donar importància a la **litúrgia** per a fer arribar a la gent el missatge de l'Evangeli i proporcionar explicacions sobre els rituals i celebracions per a una comprensió més plena del significat.
- » Fomentar el **diàleg interreligiós** i la **interculturalitat** amb altres tradicions religioses i cultures i, al mateix temps, abordar les qüestions relacionades amb la *diversitat cultural*, la promoció de la *inclusió* i la construcció de *comunitats acollidores* de tothom.

212. En relació amb les **estructures de la nostra Església de Mallorca** que necessiten nova orientació i reforma, s'ha de dir prèviament que *no s'ha d'esperar que les persones cerquin l'Església, és l'Església la que ha de sortir a cercar la gent*. Avui hi ha una clara **necessitat de trobar respostes i superar una crisi significativa de valors**.

Consideram oportú definir un segell d'identitat que ens identifiqui, ens autorelacioni i ens faci portadors d'un sentiment de pertinença. **Som diocesans**, i **som cristians**, però *realment tots saben el que implica viure la fe en Crist?* Hem de descobrir junts aquest nou camí.

213. En l'àmbit parroquial:

- » Les parròquies han de cuidar l'**acollida** en tots els sentits, des d'allò més material fins al tracte delicat i amable amb les persones.
- » Els **catequistes**, adaptats a la nova realitat de la nostra societat. Formació adequada i treball per assegurar nous catequistes, convidant joves que ja s'hi integrin.
- » Les **celebracions litúrgiques** han d'assegurar la participació i adaptació a cada edat.

- » **Cinefòrums** per a la gent gran i posterior col·loqui.
- » **Trobades i viatges** segons les edats, creant ambients d'acolliment i acompanyament.

214. En l'àmbit educatiu:

- » Proporcionar *incentius per a aquells que lideren la pastoral*, ja que, al llarg del temps, la falta de reconeixement pot fer que es perdi la il·lusió.
- » En termes de *voluntariat* es proposa crear un programa de formació en vista als joves, oferint reconeixement en forma de *crèdits educatius* i proporcionant activitats que els brindin una motivació addicional. Seria important establir *convenis de col·laboració* amb altres entitats, com la UIB, i explorar la possibilitat de *convalidar assignatures* de la DECA per un any de voluntariat.

215. Els **escenaris de la nostra societat** en els quals hem de ser més presents són aquells on puguem oferir una mà per ajudar a cobrir necessitats o fomentar novament el sentiment de pertinença a un col·lectiu com l'Església de Mallorca.

Cal comprendre la complexitat dels reptes als quals ens enfrontam avui en dia, tant a nivell local com global. En aquest sentit, abordar les qüestions socials, econòmiques i mediambientals per a construir una societat més justa i sostenible.

- » En l'àmbit **escolar**, continuar treballant per a consolidar el pla pastoral de les escoles catòliques amb l'objectiu d'ajudar l'alumnat a establir una relació pròxima amb Jesús i entre ells.

- » En l'**àmbit cultural**, organitzar esdeveniments culturals com concerts, cinema, cinefòrums, poesia i música.
- » En la **societat en general**, iniciatives de sostenibilitat a tot nivell, adoptant pràctiques més ecològiques i sostenibles; col·laborant amb grans empreses iniciant dinàmiques d'interioritat proposades pels equips directius.
- » En l'**àmbit del suport psicològic i espiritual**, brindant aquest suport enfront dels problemes del nostre temps.
- » En l'**acolliment a les necessitats de la gent**, dirigint-lo especialment a la immigració, persones maltractades, exclosos i persones amb problemes econòmics.
- » En el **suport a les famílies** per a mantenir la unitat i la unió familiar.
- » En la **presència en associacions** no exclusives de l'Església: veïns, moviments juvenils, casals de barri, tot per obrir-nos més enllà de l'àmbit eclesial.
- » En l'**àmbit de les xarxes socials**, per a transmetre missatges evangèlics atractius i accessibles a tots, generant dubtes, preguntes i curiositats.

216. Quant a les **accions operatives** més urgents, s'assenyalen:

- » Establir una **presència eclesial** *constant i continuada* a les escoles, recordant que tots formam part de l'Església i promovent actituds de *corresponsabilitat* en la missió eclesial per a fomentar una forma de vida creativa i participativa.

- » Desenvolupar un procés de **vinculació amb les famílies** per a una evangelització efectiva; això implica col·laborar directament amb les famílies desfavorides.
- » Desenvolupar un treball pastoral actiu d'**acollida per als joves**, creant espais per al seu *creixement espiritual i participació activa* en la comunitat cristiana.
- » **Fomentar les vocacions**, vinculant aquest esforç a la vitalitat de les parròquies.
- » Centrar els **esforços cap als més desfavorits**: migrants, persones maltractades, desnonades, marginades... Aquesta tasca reflecteix l'essència de l'evangelització i la justícia social.
- » Millorar els **cursos prematrimonials**, per tal de garantir una formació més efectiva.

217. En vista a les **persones que han de dur a terme aquestes accions operatives**, han de tenir formació acadèmica i coneixements específics, col·laborant amb equips de treball i voluntariat. Tanmateix, cal tenir clar que l'Església no pot dependre sempre del **voluntariat**. En situacions necessàries, és imperatiu comptar amb *professionals qualificats i remunerats*. Els perfils a tenir presents:

- » Persones amb *habilitats comunicatives*, un clar compromís amb l'educació.
- » Amb visió clara de *corresponsabilitat*.
- » Amb empatia, comprensió i comunicació per a *establir vincles amb les famílies*, especialment les desfavorides.

- » Persones amb passió per *fomentar les vocacions* i amb coneixements sobre la vida consagrada.
- » Persones amb *experiència matrimonial* i coneixements en la doctrina i pràctica del matrimoni.
- » Persones amb *capacitat de connectar amb els joves* i poder oferir-los espais significatius de creixement espiritual i participació.
- » Persones amb una *comprensió profunda de les qüestions socials* i la capacitat de treballar directament amb els més necessitats.

218. I per a fer-ho possible:

- » *Formació* continuada i de qualitat.
- » *Materials pastorals*.
- » *Suport tècnic*.
- » *Espais adequats*.
- » *Finançament*.
- » *Promoció i comunicació*: estratègies de màrqueting, MCS i xarxes socials.
- » *Suport psicològic i espiritual* als equips de treball i als qui participen en activitats pastorals.
- » *Equips de coordinació* amb un *lideratge fort* per assegurar una direcció clara, *delegar responsabilitats* i mantenir la *cohesió* dins els equips pastorals.
- » *Suport comunitari*, comptant amb la participació activa de la comunitat, per tal que tothom se senti ben acompanyat.

219. S'ha d'apostar per *professionals qualificats i remunerats* que puguin abordar de manera adequada tots aquests àmbits. És necessària una inversió econòmica per a assegurar l'eficàcia, centrada sobretot en la *formació de les persones*. A més, cal dedicar recursos a la *creació d'instal·lacions acollidores* que facilitin el desenvolupament de les activitats pastorals i fomentin la participació de la comunitat.

220. Potenciar el **patrimoni de l'Església** és una oportunitat significativa per a donar la benvinguda a la *cultura* i a les *arts* en general. Quan es dona a conèixer el ric patrimoni eclesiàstic, sovint genera una gran *acollida*, especialment quan s'acompanya d'una *reflexió o pregària* que enriqueix la comprensió dels elements culturals i artístics associats. Aquesta *divulgació* pot ser una via important per a connectar amb la comunitat i fer que aquest patrimoni sigui font d'inspiració per a tots.

Càritas Diocesana

221. Per a ser concrets, és important fer un **diagnòstic de les necessitats socials** que hi ha a cada parròquia: persones grans, migrants, famílies sense accés a necessitats bàsiques, acompanyament i escolta, habitatge, atenció psicològica i espiritual, formació, feina...

222. Dur un **registre de persones ateses** per cada parròquia i del tipus d'ajuda que se li ha donat a cadascú.

223. Entre els feligresos **captar nous voluntaris**, com també entre persones de bona voluntat.

224. Per donar lloc a la dimensió caritativa dins la pastoral parroquial, proposam que l'**assemblea litúrgica** sigui informada i consultada a l'hora de projectar l'acció caritativa local; per això va bé que cada parròquia o comunitat pastoral (grup de parròquies que treballen juntes, en equip) tengui la seva Càritas.

225. Convidar cada comunitat parroquial a **apadrinar un projecte social caritatiu.**

226. Aprofitar algun recurs que Càritas Mallorca té preparat per a la dinamització de la caritat a les comunitats parroquials: taller caritat, joc de la vida, portes obertes.

Pregària

Atenció: Déu parla! Convé escoltar-lo!

*Jesús, quan et demanen, per posar-te a prova,
un signe del cel, sospires profundament i dius:
«Per què demana un signe la gent d'aquesta generació?
Us asseguro que no els serà donat cap signe»
(Mc 8,11-12)*

*Encara amb més contundència,
dirigint-te als fariseus i saduceus,
i fent també referència novament a la meteorologia:
«Sabeu interpretar l'aspecte del cel
i no sou capaços d'interpretar els signes dels temps?»
(Mt 16,3)*

*No t'atures i recorres a la duresa dels qualificatius:
«La gent d'aquesta generació dolenta i adúltera demana un signe,
però no els en serà donat cap altre que el de Jonàs»
(Mt 16,1-4)*

Qui pot tenir la gosadia de respondre?
La pregunta és difícil i compromesa
perquè ens demanes en tots els casos i des de tots els matisos
si ens adonam de l'oferta que ens fas,
si som conscients del que sabem i del que no sabem,
si estam disposats a respondre amb la conversió.

Només aquesta és la resposta.
Els qualificatius responen a una actitud
que sabem que no admets de cap manera:
demanar-te clarament si vens de Déu;
és manca de fe i tancament a la teva revelació.
«Aquesta generació» té una connotació negativa
i fa veure que els teus contemporanis no t'han acceptat,
no han acollit el teu missatge
ni t'han volgut reconèixer com a enviat de Déu.

A nosaltres, també avui, ens ho plantejes.
Ens fas veure, quan ens crides,
que el moment present és un temps decisiu
i que cal percebre quins signes manifesten el que ets i vols.
Escoltam amb atenció l'exhortació de Pau,
dita també avui a les nostres comunitats:
«Com a col·laboradors de Déu,
us exhortam a no deixar perdre la gràcia que n'heu rebut.
Ell diu: «T'he escoltat a l'hora favorable,
t'he ajudat el dia de la salvació».
Ara és l'hora favorable, ara és el dia de la salvació»
(2Co 6,1-2)

Les teves paraules recollides per l'evangelista Marc
són el punt de partida:
«S'ha acomplert el temps
i el Regne de Déu és a prop.
Convertiu-vos i creis en la bona nova»
(Mc 1,15)

Més clar ja no hi pot quedar quan,
després de definir la teva missió a la sinagoga de Natzaret,
dius amb paraules del profeta Isaïes:
«Avui es compleix aquesta escriptura que acabau d'escoltar».
(Lc 16,21)

Ha arribat el moment definitiu.
Ja no hem d'esperar altres temps,
ni noves revelacions, ni nous messies...
Ets a la porta i toques.
Sols cal dir-te amb goig: «Maranà tha: Vine, Senyor!»
(Ap 22,20)

Tu que ets realment a la porta,
tu que com a amic toques per entrar, avança, vine!
No vull fer-te esperar més,,
venc cap a tu, venc a obrir-te la porta amb joia!

Celebració jubilar dels infants a la Seu

Feis tot el que Ell us digui (Jn 2,5)

**Assemblea eclesial diocesana al Seminari. Nou
Presentació dels objectius del Pla diocesà de Pastoral
dissabte, 11 gener 2025**

8

ASSEMBLEA ECLESIAL
diocesana

Palma, Seminari Nou,
dissabte, 11 de gener de 2025

NAVEGAM JUNTS AMB
esperança

227. Després de la pregària i abans de la presentació del Pla diocesà de Pastoral, el **Dr. Francesc Torralba** ha pronunciat la conferència titulada **«La vocació del laïcat i l'esperança»**, per tal d'il·luminar la reflexió de la Jornada, que ha conclòs compartint el dinar i celebrant l'Eucaristia. Vet aquí el text de la conferència:

La vocació del laïcat i l'esperança

I. Introducció

En un primer moment, tractarem de precisar, a partir de cinc idees clau, quin és el rol, la missió del laic tant en l'Església com en el món. Disposem d'una excel·lent teologia del laïcat. Grans teòlegs del segle XX s'han referit abundantment al voltant de la missió, de la que disposem de textos del magisteri pontifici sobre la missió dels laics, tant en l'Església com en el món. És bo de recordar el *Christifideles laici* de sant Joan Pau II.

En la primera part mirarem de fer una síntesi personal a partir d'aquestes lectures i de la meua experiència com a laic en el món i especialment en l'àmbit de la universitat. I en la segona, mirarem de subratllar una virtut que em sembla fonamental de conrear i de transmetre, cosa gens fàcil de fer: la virtut de l'esperança.

És pertinent referir-se a dos textos que són profundament inspiradors. D'una banda, *Spes non confundit* del papa Francesc, i de l'altra cal recordar-ne un de més llunyà de Benet XVI, *Spe salvi*, la segona encíclica de Benet XVI després de *Deus Caritas est* del 2006, dedicada precisament a l'esperança. Són documents que ens inspiren, que ens donen alè, que ens ajuden a respirar metafòricament. En la segona part, em centraré a reflexionar de què parlem quan parlem d'esperança i com transmetre-la en un context on presideix molt el desencís, el desencantament, i fins i tot visions molt distòpiques del futur.

En un context on el col·lapse mediambiental està tan a prop, i les guerres no s'aturen, cal reflexionar sobre com i de quina manera podem transmetre l'esperança. Aquesta és la qüestió. Com poder parlar legítimament de l'esperança i a la vegada que aquest discurs no sembli ingenu, absurd, pueril o senzillament completament desenfocat de la història que vivim?

II. El laic en el món

1. Vocació

Una primera idea és que ser laic és una vocació. Hi ha una vocació laical en l'Església. La paraula vocació, com sabem, prové de *vocare*, *vocatio*, *sacerdot*, semblava que només era patrimoni d'aquells que experimenten la vocació a la vida consagrada, al sagrament de l'Orde, però hi ha una **vocació laical**.

El laic no és aquell que es queda en el món sense vocació, aquell que no ha estat cridat, sinó que ha estat cridat a una determinada missió, tant en l'Església com en el món. Per tant, també hi ha una crida en el laic que l'obliga a prestar molta atenció a discernir què és el que Déu vol d'ell ara. I aquest tipus de discerniment exigeix vida interior, lectura de la Paraula, silenci, escolta, això que ja hem començat a fer avui a partir d'aquesta oració inicial. Per tant, és vocació, és crida i una crida que es converteix en una missió i que es converteix en una articulació concreta en la història.

La vocació es diu de moltes maneres. Aristòtil diu que l'ésser es diu de moltes maneres, i Benet XVI ho diu de l'amor, hi ha l'amor filial, hi ha l'amor esponsal, hi ha l'amor d'amistat...

També, doncs, la vocació laical té múltiples expressions. És plurifòrmica, té moltes formes. Això dona riquesa a la vida eclesial. Deia Hans Urs von Balthasar que l'Església és simfònica. Hi ha moltes veus, veus distintes, i aquestes veus distintes donen riquesa. No és una única veu, sinó una multiplicitat de veus que se senten cridades a fer una determinada missió en el món.

Hi ha l'eix que experimenta aquesta crida al món de la salut. I en el món de la salut tracten de consolar, guarir, acompanyar persones que viuen situacions caracteritzades per la vulnerabilitat, la malaltia, el sofriment, el patiment, la proximitat a la mort.

Els grups del dol són, per exemple, un àmbit de missió del laïcat, són un lloc teològic on el laic pot irradiar aquesta esperança en contextos en què hi ha molt sovint foscor i de vegades fins i tot desesperació.

Altres, en canvi, se senten, com és el meu cas, cridats en l'àmbit de l'educació, de la formació. Ens trobem en un marc on probablement també hi ha mestres, professors, catequistes. Ens sentim cridats a transmetre el que creiem en entorns de vegades molt poc o gens receptius, o profundament indiferents a allò que nosaltres creiem, la qual cosa ens obliga a ser molt creatius i, com deia Emmanuel Mounier, a practicar una virtut que és la virtut de l'audàcia.

Per contra, quan un senzillament expressa allò que creu en un context com ara aquest, on suposadament tots compartim una fe, uns símbols, és un fet relativament senzill. Som a casa. Un se sent confortablement instal·lat, tant se val si és la llengua materna, com ara jo m'estic expressant, o amb altres llengües. Ens sentim a casa, en una zona de confort.

El difícil és sortir fora. Miguel Hernández definia la presó com la fàbrica del plany. Com en aquest Getsemaní o en aquest Gòlgota, doncs, un laic pot ajudar aquella persona a convèncer-la que és possible una vida distinta de la que l'ha portat aquí, a construir un projecte de vida distinta.

2. Ser frontera

Quan pensem en els laics en el món i en l'Església, em ve una segona referència, i és que la nostra vocació és de frontera. Estem en el llindar. Miraré d'expressar-ho amb claredat. D'una banda, som en el món. I en el món hem de ser sal i llum, com diu l'Evangeli. Sal i llum. Sal i llum a les aules, sal i llum a l'hospital, sal i llum en el món polític, en el món social, en el món de les presons, en el món econòmic, sal i llum. Per tant, frontera, cal ser-hi en el món. I ser en el món vol dir estar molt atent a allò que passa en el món, saber quins són els llenguatges, els valors, els contravalors, o les tendències que hi ha en aquest món. Tot menys el replegament. El replegament no és cristià.

El tancament, la tendència hermètica a cloure's i a refugiar-se, no és cristià, sinó que la crida és d'estar al món i cadascú se sent cridat a una àrea del món. Però a la vegada també som Església. Aquesta identitat és molt de frontera. Hem de fer arribar a l'Església tots aquells aires, tendències, llenguatges que hi ha al món, però a la vegada hem d'irradiar al món la paraula que escoltam a l'Església i la fe que predicam. És una situació, diguem-ne, d'hibridació, de frontera. Hem de ser al llindar, a la porta de la tenda, com els patriarques bíblics, com estava Abraham, a la porta de la tenda. A punt de sortir i entrar, sortir i entrar. Aquest és el moviment dinàmic de la vida laical.

Perquè quan som en el món, aportem a l'Església tot allò que està passant, a fi que l'Església no es quedi estancada en un anacronisme. I això vol dir renovar llenguatges, fer arribar quins són els codis de comprensió avui.

A la vegada també estem cridats a irradiar aquesta paraula en el món i traduir-la en un llenguatge que sigui significatiu. Això vol dir creativitat i trobar els canals de complicitat amb aquesta realitat del món, que allò que transmetem sigui com a mínim objecte de comprensió, en el millor dels casos objecte d'atenció i seguiment. És una vocació i aquesta vocació és de frontera.

3. Discerniment

Hi ha un tercer mot que també vull subratllar i que forma part de la tradició ignasiana, es tracta del **discerniment**. Ja m'hi he referit de bell antuvi, però ara vull aprofundir-la més.

Ser laic és exercir constantment discerniment. I discerniment és la capacitat d'elegir bé en un munt de possibilitats. Discernir què hem de fer per ser testimonis de Crist allà on som. I això significa discernir bé la presa de decisions. Imaginem un laic en una gran empresa que està en una situació molt crítica i ha de prendre decisions importants perquè l'empresa en qüestió no s'enfonsi.

Amb qui ha de discernir? Pot discernir sol, encapsulat, però també pot discernir amb altres a la llum de l'Evangelí. Això és el discerniment del laic. Què hem de fer davant d'aquesta situació que no esperàvem? Com hem d'actuar? Perquè aquí és on testimoniem l'Evangelí. De vegades aquest discerniment no es fa, o es fa mogut per altres criteris.

Però en el mode com discernim s'expressa realment allò que creiem. I sobretot en el mode com afrontem les contrarietats. A la vida hi ha allò que programem i allò inesperat. I allò inesperat pot ser meravellós però pot ser tràgic, també. L'inesperat és allò que s'ha d'haver viscut perquè pot ser tan meravellós com fosc.

El mode com reaccionem davant d'allò inesperat diu molt de nosaltres, diu molt del que creiem, diu molt del que ens sustenta en els moments d'adversitat i contrarietat. I som molt observats en aquell moment. Som observats per aquells que eduquem, som observats per aquells que ens contempen, perquè és la gran prova de foc de si allò que creiem són paraules o realment allò que creiem és sosteniment de la nostra vida. Per tant, discerniment, sí, els laics estem cridats a discernir què és el que Déu vol de nosaltres, què hem de fer davant d'aquesta situació. D'aquí la importància de la Paraula.

La Paraula és la font d'inspiració, però això no treu el treball d'haver de discernir en cada moment què cal fer i com cal actuar per ser imatges cada cop més transparents de Crist.

4. Viure sense complexos

Estem cridats a **viure la fe sense complexos**. Hi ha una tendència a la privatització de l'experiència de fe, a viure-la a porta tancada, tenir l'altar a casa i adorar i creure a casa, però quan hom surt al carrer practicar la neutralitat, no em defineixo, miro de passar desapercebut, no fos cas que, en definir-me, se'm tanquessin moltes portes, o fos objecte de persecució o de menysteniment, o fins i tot de sarcasme per part dels altres.

Certament aquest complex ens fa mal, perquè quan un no irradia allò que creu, vol dir o que no ho creu o que hi ha molta inseguretat en allò que creu o que fins i tot l'avergonyeix creure en allò i sentir-se part d'aquell poble. En canvi, quan un no té dificultat en dir allò que creu, vol dir o bé que n'està molt segur o que li produeix tant de goig que vol irradiar-ho als altres perquè també ho visquin. Però el complex comporta una difícil transmissió.

És a dir, si els nostres fills, les nostres filles, els nostres nets veuen que vivim aquest cristianisme a porta tancada —aquella expressió tan coneguda de Jean Paul Sartre— si el vivim així, com els podem legítimament demanar que visquin la fe fora, que la irradiïn, si nosaltres som els primers que la vivim de manera encapsulada o tancats dins la closca.

El laic té la missió de viure la fe sense complexos en el món. Això vol dir no avergonyir-se de fer signes de fe en àmbits públics, fer el senyal de la creu, beneir la taula en un restaurant. Són petits rituals que gairebé s'han esfumat de les pràctiques quotidianes, però que són símbols que indiquen que no estem sols o que creiem que no estem sols en el món. Per tant, cal treure's el complex.

5. Sentit de pertinença

Finalment, un últim mot, el **sentit de pertinença**. De vegades es tendeix a la multiplicació de subconjunts, de grupuscles en els quals ens sentim còmodes. Jo crec que els laics hem d'expressar aquest sentit de pertinença. La pertinença no és fàcil.

El Concili Vaticà II utilitza una expressió, per referir-se a l'Església, que és una expressió molt coneguda, la de Poble de Déu. Poble de Déu i sentit de pertinença vol dir jo soc d'aquest poble, i en aquest poble

hi ha de tot, certament. Quan en un poble tots són excel·lents, tots, imaginem un poble ideal, i tots són excel·lents, aleshores no costa res dir jo soc d'aquest poble perquè el fet de ser-ne dona prestigi. En aquest poble són intel·ligents, són savis, són alts, tots són sants, fan obres excepcionals. Doncs jo soc d'aquest poble.

El que passa és que el nostre és un poble diferent, és un poble en el qual hi ha de tot. I és un poble que no és una elit, és un poble de pecadors. I sentir-se part d'aquest poble, i de vegades expressar aquesta pertinença ens causa problemes o, fins i tot, ser objecte de crítica: "Ai, vostès d'aquest poble que fan això o fan allò, o han fet això al llarg de la història, o han tractat així alguns".

Hem de reconèixer, per tant, que formem part d'un poble i que el sentit de pertinença és el d'un poble que no és una elit intel·lectual, que no és una elit moralment pura, sinó un poble que es reconeix com a pecador i que demana l'auxili de Déu per seguir caminant cap a la terra promesa. Això és el nostre poble. I nosaltres som part d'aquest poble.

El laic ha de fer aquesta funció de teixir ponts entre aquests grups, entre aquestes cases. Tendim a l'etiquetatge social. Hem de mirar allò que profundament ens uneix. Hi ha pluralitat de sensibilitats i de carismes en el Poble de Déu. Hi ha laics que se senten cridats a la vida intel·lectual, però n'hi ha que se senten cridats a anar a zones on hi ha guerra per fer riure la mainada que fa anys que no riuen. Cal ser suficientment lúcids per identificar aquest sentit de pertinença i a la vegada reconèixer aquestes singularitats.

III. La virtut de l'esperança

1. La naturalesa de l'esperança

De què parlem, quan parlem d'esperança?

La definició clàssica és que és una virtut teològica. *Fe, esperança i caritat* són les tres virtuts teològiques. També tenim les virtuts cardinals, justícia, *prudència, fortalesa i templança*. Són les virtuts que ens han de conduir a la nostra excel·lència com a éssers humans.

L'esperança, sobretot, és un do. És una mirada sobre el món. De vegades, quan mirem un alumne, veiem només les seves mancances, tot allò que no pot, tot allò que no fa, tot allò que en ell és negatiu. L'esperançat, en canvi, veu les possibilitats que hi ha.

Søren Kierkegaard diu que l'**esperança és entreveure possibilitats**. En canvi, la desesperació, que és justament el contrari, és només veure la impossibilitat. Qui té esperança, entreveu possibilitats, entrelluca possibilitats.

Ho poso amb un exemple molt clar, quan parlem d'evangelitzar, a vegades un diu que no hi ha res a fer, els valors de la societat són tan llunyans, això que prediquem està tan lluny, que són com línies paral·leles, que no es toquen mai, que no hi ha un punt d'intersecció.

En canvi, el que hi veu possibilitats es pregunta què passaria si es fes amb un altre llenguatge, per exemple si ho féssim a través de la música, a través del cinema, i si busquéssim canals més adequats a aquesta mainada o a aquests destinataris. I algú dirà que això és sortir del que fem habitualment, però precisament és justament això el que cal fer. El papa Francesc ens exhorta a ser creatius, a sortir fora, encara que fracassem, i a sortir fora amb audàcia i amb creativitat.

Per tant, l'esperança és entreveure possibilitats i és justament el contrari de la desesperació, que és el que no veu possibilitats. Aquí no hi ha res a fer. Quan hi ha possibilitats, et poses en moviment. Provem-ho, reunim-nos, intentem-ho. Quan no n'hi ha, o creus que no hi ha possibilitats, ve la paràlisi.

2. El dinamisme de l'esperança

L'esperança ens posa en moviment. És dinàmica. Això no vol dir que puguem reeixir o que puguem assolir allò que ens proposàvem, però en qualsevol cas és un factor de dinamisme, un factor de moviment en la persona, en les comunitats. L'esperança és una resistència a la paràlisi.

Hi ha dues formes d'esperança. Hi ha una esperança que es basa en les nostres forces, en els nostres coneixements, en la nostra ciència, en la nostra tecnologia, l'esperança que a través del nostre enginy, la nostra saviesa, el nostre coneixement, anirà pal·liant molts sofriments d'aquest món. Aquesta és l'esperança immanent, posada en nosaltres mateixos. Alguns creuen que amb la tecnologia o les biotecnologies podrem resoldre totes les mancances humanes.

Hi ha, però, l'altra esperança, l'**esperança transcendent**. És la nostra. Nosaltres creiem que no estam sols. Nosaltres creiem que Ell serà amb nosaltres fins al final de la història. Nosaltres creiem que som sostinguts per Déu. I això on ho veiem? Ho veiem a la Paraula de Déu. Ho veiem ja en l'Èxode, en el qual hi ha moments que el poble recorda amb recança l'estada a Egipte. Estaven sota l'esclavatge d'Egipte vivint com a captius. Però ara, noten l'absència de Déu. El famós silenci de Déu. La nostra esperança és que no estem sols i som sostinguts. La nostra esperança és que no som abandonats. No estem deseparats. Nosaltres creiem que tenim un pare i que som sostinguts per Ell.

El laic està cridat a irradiar aquesta esperança. Irradiar-la no vol dir només parlar-ne, vol dir viure-la en els moments foscos. Parlar-ne és relativament senzill. Viure-la és testimoniar aquella esperança. Enfront dels moments difícils, hi ha dues possibilitats. La primera seria caure en la desesperació, que és una possibilitat totalment humana. Jesús també es va desesperar a la creu. És una actitud que forma part de les possibilitats de tot ésser humà, el fet de desesperar-se. Però nosaltres *estem cridats a irradiar esperança en els llocs on hi ha desesperació*. I aquests llocs són molts avui al món. Un lloc pot ser la presó, un lloc pot ser un hospital, un lloc pot ser un grup de dol, un lloc pot ser una aula d'un institut.

Hi ha, doncs, la possibilitat de la desesperació o el desencís, però n'hi ha una altra, que el bisbe Bruno Forte critica molt, i que és la caiguda en la **nostàlgia**. La nostàlgia mai no ha estat una virtut. És un estat *emocional*, però mai no ha estat una virtut. És bastant freqüent la nostàlgia en àmbits eclesials. Recordin aquella expressió de les *Coplas por la muerte de su padre* de Jorge Manrique, *Cualquiera tiempo pasado fue mejor*. Són unes afirmacions que observem, també en l'àmbit educatiu i en l'àmbit eclesial i fins i tot en l'àmbit polític. Abans sí que anaven bé les coses. És una forma de mitificar el passat. En un món en ruïnes hom es pot fixar en les *runes* o es pot fixar en els brots que neixen. La persona desesperada només veu el món en ruïnes. Ha caigut aquesta paret, ara ha caigut aquest envà, ara ha caigut aquesta torre. I tot està ple de ruïnes.

L'esperançat veu allò que està creixent. Cal apartar les ruïnes perquè aquest brot pugui créixer i donar peu a un arbre. Això és entreveure possibilitats. Llavors, aquí hi ha dues temptacions i concloc en les que jo crec que, com a laics, estem cridats a evitar de caure. Una és molt difícil. La desesperació és molt humana, quan ens desesperem en determinats moments d'impotència, quan no veiem la sortida a la nostra desesperació. D'aquí la importància de la comunitat, també. La desesperació viscuda solitàriament pot portar a l'autodestrucció.

En la nostra desesperació ens reconforta l'acompanyament d'algú o d'alguns, sentir que no som els únics que hem viscut una situació desesperant. I adonar-nos que hem de pregar. En qualsevol cas, la desesperació viscuda en comunitat és senzillament molt més fàcil de suportar. I en segon lloc hi ha la nostàlgia, que és molt habitual i que és un llenguatge que no hauria de ser el nostre, aquell que creu que qualsevol temps passat va ser millor. En alguns aspectes sí, en d'altres no. Però no oblidem que en aquell passat també hi havia una casa amb goteres. També l'habitació tenia goteres. I ara també en seguim tenint.

3. L'esperança és vital

Ningú no pot viure sense esperança. Tota acció suposa que hom n'espera alguna cosa, almenys que s'acompleixi i poder continuar vivint. A despit de les desil·lusions que marquen el seu itinerari, la humanitat se sosté en els seus esforços per l'espera d'una vida millor, per l'esperança de canviar les coses en el futur.

L'esperança és la virtut de l'optimisme, però no d'un optimisme ingenu que ho veu tot de color de rosa, sinó de l'optimisme militant, conscient de les dificultats del camí, que no es deixa vèncer per elles. L'esperança no és una evasió, ni una fugida. Com diu Albert Camus, "la vertadera generositat envers el futur consisteix en donar-ho tot al present". En efecte, l'esperança ens exigeix practicar la lògica del do. Donar-se és l'únic mode de contribuir activament a millorar el futur, a fer-lo més possible. Com diu el filòsof francès Jean-Luc Marion, donar-se és expressar el propi ésser, és manifestar-lo als altres, buidar-se per deixar rastre en la història.

L'esperança limita amb la desesperança, que també està latent en la interioritat de la persona, amb el desencís i el pessimisme que pot arrossegar la humanitat a una existència sense nord. L'esperança real ha de comptar amb el fet de la mort, que és la més severa antiutopia,

amb el sofriment, que és un agulló clavat en el mateix cor de la felicitat, amb el dolor, que és el sabor amarg de l'existència. Com subratlla el teòleg protestant Jürgen Moltmann, l'esperança no és, tan sols, una virtut teològica, un simple fragment terminal del pensament cristià; és el principi arquimèdia de tot pensament, l'arrel d'una vertadera revolució del cor.

L'esperança no es conforma amb la fatalitat de la mort, amb la severitat del sofriment. És en confrontació amb aquesta realitat i enmig de les contradiccions del present on l'esperança demostra la seva fortalesa i paciència històriques. Com a virtut de futur que és, sempre es desplega dins d'un gran camp d'incertesa, exigeix fe en les pròpies capacitats individuals, però també que som sostinguts per Déu a cada instant. La història és mestra de vida i també infon esperança.

És evident que hi abunden episodis de mort i de desencís, però també etapes de creixement i de prosperitat, de recomençament primaveral. En temps de desànim i de desencís, cal armar-se, de nou, d'esperança i confiar en aquell fons diví que hi ha en tot ésser humà, en aquell alè que és capaç d'empènyer-lo cap allò més elevat i difícil.

4. L'esperança i la promesa

La nostra esperança se sustenta en una promesa, que queda expressada en una Paraula. Aquesta Paraula ens nodreix i ens estimula a viure en els grans deserts que hem de recórrer. Cadascú se'ls sap. Aquí cadascú podria identificar els seus deserts, els seus moments obscurs. I tots tenim les nostres estratègies.

Nosaltres creiem que l'única paraula que salva és la Paraula de Déu, una paraula que ha estat revelada i que s'ha encarnat. Aquest és, essencialment, el fonament de la nostra esperança.

Peregrinació de l'Hospitalitat de Mallorca a Lourdes

Peregrinació portant la Mare de Déu
al Santuari de Consolació de Santanyí

9

PER UNA ESGLÉSIA SINODAL: *comunió, participació, missió*

El text sinodal que el papa Francesc
ens confia al final del Sínode

El Document final de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode.
Roma, 26 d'octubre de 2024

228. No podem oblidar, ans al contrari, fer ben nostre, el camí que hem recorregut junts a Mallorca i amb l'Església, participant en el Sínode. La publicació del nostre Pla diocesà de Pastoral coincideix gairebé amb la segona i darrera sessió de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, celebrada a Roma durant el mes d'octubre de 2024, i amb la publicació del *Document final* titulat «**Per una Església sinodal: comunió, participació, missió**», del dia 26 d'octubre de 2024.

229. De la mateixa manera, la *preparació del Pla diocesà de Pastoral s'ha anat realitzant en la mesura que avançava el Sínode*, després d'haver-hi participat la nostra Església de Mallorca, tant en la seva fase diocesana com continental.

Tal com ho volia el papa Francesc, tota l'Església ha participat aquesta vegada en el Sínode dels Bisbes amb la *implicació de tots i aportant-hi la pròpia veu*. Per tant, crec que ja no es pot dir que no s'ha escoltat tothom qui ha volgut comunicar el seu parer de tot el que se'ns demanava. Això també ha estat molt enriquidor pel *diàleg* que hem tingut entre nosaltres, com ho han manifestat els qui hi han participat, i la possibilitat de comunicar-ne el resultat.

230. Com ho podreu veure en aquesta Carta pastoral «**Navegam junts amb esperança**» (2025), tot s'ha escoltat, tot s'ha comunicat allà on era preceptiu entregar-ho. D'aquesta manera, s'ha pogut conèixer de primera mà i tenir-ho en compte en vista al **Pla diocesà de Pastoral**, encara que aquest sols conté una selecció, tant d'*actituds* com d'*accions* d'allò que s'ha demanat amb més insistència, s'ha cregut oportú assumir-ho i que conté també una certa urgència per tal de donar resposta al moment que vivim.

231. Al mateix temps, no he oblidat tot el que vaig rebre com a comentaris i aportacions a la *Carta Pastoral* anterior **Batiats, confirmats i enviats** (2019), que molt m'ha servit no sols per a deixar-ho escrit, sinó per a tenir-ho present en la meva pràctica pastoral. Vagi aquí el meu agraïment a totes i a tots els qui us vau dignar respondre a la meva petició de participar en la Carta, enviant-m'ho per e-mail o en conversa personal. Tot el que em dèieu m'ha fet molt de bé, tant en allò que era de suggeriment com en el que era de correcció fraterna.

232. Com deia, ha estat un gran do el que el Senyor ens ha fet de poder comptar amb aquest *Document final* del Sínode, ja que conté tot el que s'ha recollit -també hi ha la nostra humil aportació- i que tant com a text o com a esperit ho podem incloure a l'hora de fer realitat els **objectius i accions pastorals** que ens proposam dur a terme a partir de l'any 2025 que just acaba de començar.

Com el papa Francesc ha fet amb el *Document final*, jo també he volgut que constés en aquesta Carta Pastoral un resum de la fase diocesana del Sínode i les aportacions a la consulta en vista a la confecció del Pla diocesà de Pastoral. Tot i que apareixen set *grans objectius* i les *corresponents accions operatives*, tot el material exposat que és el resultat del diàleg fet entre tots en els grups sinodals, arxiprestals, de consells i altres, pot ajudar a ampliar la reflexió i animar a l'actuació.

233. El dissabte 11 de gener, en fèiem la presentació en l'**Assemblea eclesial diocesana**, en una trobada de tot el dia al Seminari Nou. Fou un dia aquest dedicat a la *pregària*, a aprofundir el sentit de la vocació laical i l'esperança, tema propi del Jubileu, i a *presentar* el **Pla diocesà de Pastoral** i les **Orientacions pastorals i normativa per a les celebracions dels sacraments**, compartir taula en un *dinar de germanor* i celebrar junts en comunió l'*Eucaristia*.

D'aquesta rebem la *missió* amb la qual som enviats a fer vida l'Evangeli a tots els racons de la nostra terra -com a deixebles missioners- allà on ens trobem.

234. El papa Francesc, en una *Nota d'acompanyament*, després de dir que «ens hem posat a l'escolta d'allò que en aquest moment l'Esperit Sant diu a les Esglésies», ens convida a «continuar el camí sinodal en les Esglésies locals i en les seves agrupacions, tenint molt en compte el *Document final* que el 26 d'octubre passat ha estat votat i aprovat per l'Assemblea en totes les seves parts. També jo l'he aprovat i -diu el Papa-, signant-lo, n'he disposat la publicació, unint-me al "nosaltres" de l'Assemblea que, a través del *Document final*, s'adreça al sant poble fidel de Déu».

235. Em vull fixar, sobretot, en les **indicacions** i **actituds** que ens demana i que han de ser referent per al conjunt de la vida pastoral i, de forma especial, aquelles que són necessàries per a dur a bon terme el nostre Pla diocesà de Pastoral i tot allò que el mateix Esperit ens suggeresqui.

Hem de tenir en compte que «el *Document final* conté *indicacions* i *actituds* que, a la llum de les seves orientacions de fons, ara ja poden ser acollides en les Esglésies locals i en les agrupacions d'Esglésies, tenint en compte els diferents contextos, del que ja s'ha fet i del que queda per fer per aprendre i desenvolupar cada vegada millor l'estil propi de l'Església sinodal missionera».

236. També els bisbes haurem de donar compte del camí fet a cada diòcesi quan anem a la *visita ad limina*, ja que «cada bisbe tindrà cura d'informar de quines opcions s'han fet en l'Església local que li ha estat confiada en relació amb el que s'indica en el *Document final*, quines dificultats s'ha trobat, i quins han estat els fruits».

237. El papa Francesc acaba la *Nota d'acompanyament* amb aquesta pregària que us suggeresc que fem nostra i resem amb freqüència: «Que l'Esperit Sant, do del Ressuscitat, sostengui i orienti tota l'Església en aquest camí. **Que Ell, que es l'harmonia, continuï fent rejuvenir l'Església amb la força de l'Evangelí, la renovi i la condueixi a la unió perfecta amb el seu Espòs** (cf. Concili Vaticà II, LG 4). **Perquè l'Esperit i l'esposa diuen al Senyor Jesús: "Vine!"**» (cf. Ap 22,17).

240. A continuació, uns quants dels primers números del *Document final* del Sínode, a la vegada que us convid a la lectura de tot el document, perquè ens acompanyin en la reflexió i posada en pràctica del nou *Pla diocesà de Pastoral*, seguint l'estil sinodal en la nostra pràctica pastoral en la porció del Poble de Déu que ens ha estat confiada. Tinguem-lo com a punt de referència, ja que és el contingut sinodal que el papa Francesc ens confia.

Unes constatacions i conseqüències en vista a la pastoral

238. Cada nou pas en la vida de l'Església és un retorn a la font, una experiència renovada de l'encontre amb el Ressuscitat que els deixebles han viscut al cenacle el vespre de Pasqua. Com ells, també nosaltres, participant en aquesta Assemblea sinodal, ens hem sentit embolcallats per la seva misericòrdia i tocats per la seva bellesa.

Vivint la conversa en l'Esperit, escoltant-nos els uns als altres, hem percebut la seva presència enmig nostre: la presència d'Aquell que, donant l'Esperit Sant, continua suscitant en el seu poble una unitat que és harmonia de les diferències (n.1).

239. Contemplant el Ressuscitat, recordem que «**hem estat submergits en la seva mort**» (Rm 6,3). Hem albirat les marques de les seves ferides, transfigurades per una nova vida, però gravades per sempre en la seva humanitat.

Aquestes ferides continuen sagnant en el cos de tants germans i germanes, també a causa de les nostres culpes. Fixar la mirada en el Senyor no ens allunya de les tragèdies de la història, sinó que ens obre els ulls per reconèixer el sofriment que ens envolta i ens travessa: els rostres dels infants aterrits per la guerra, el plor de les mares, els somnis trencats de tants joves, els refugiats que afronten viatges terribles, les víctimes del canvi climàtic i de les injustícies socials.

Els seus sofriments han ressonat enmig nostre no a través dels mitjans de comunicació només, sinó també en la veu de molts, implicats personalment amb les seves famílies i amb els seus pobles en aquests esdeveniments tràgics (cf. n.2).

240. El camí ha estat marcat en totes les fases per la saviesa del “sentit de la fe” del poble de Déu. Pas a pas, hem entès que en el cor del *Sínodo 2021-2024, Per una Església sinodal. comunió, participació, missió*, hi ha una crida a la joia i a la renovació de l'Església en el seguiment del Senyor, en el compromís al servei a la seva missió, en la recerca de les maneres per a ser-hi fidels (cf. n.3).

241. El camí sinodal ens orienta, així, cap a una unitat dels cristians plena i visible, com han testimoniats amb la seva presència els delegats de les altres tradicions cristianes. La unitat fermenta silenciosament dins de la santa Església de Déu: és profecia d'unitat per a tot el món (cf. n.4). El camí sinodal, en efecte, està posant en pràctica allò que el Concili va ensenyar sobre l'Església com a misteri i poble de Déu, cridat a la santedat a través d'una conversió contínua que prové de l'escolta de l'Evangeli.

En aquest sentit, constitueix un autèntic acte de recepció posterior del Concili, en perllonga la inspiració i en rellança la força profètica per al món actual (cf. n.5).

242. No amaguem que hem experimentat cansament, resistències al canvi i la temptació de fer prevaldre les nostres idees sobre l'escolta de la Paraula de Déu i sobre la pràctica del discerniment. Tanmateix, la misericòrdia de Déu, Pare ple de tendresa, ens permet cada vegada purificar els cors i continuar el camí. Ho hem reconegut començant la segona sessió amb una vetlla penitencial, en què hem demanat perdó pels nostres pecats, sentint-ne vergonya, i elevant la nostra intercessió per les víctimes dels mals del món.

Hem anomenat els nostres pecats pel seu nom: contra la pau, la creació, els pobles indígenes, els migrants, els menors, les dones, els pobres, l'escolta, la comunió. Això ens ha fet comprendre que la sinodalitat exigeix penediment i conversió. En la celebració del sagrament de la misericòrdia de Déu experimentem que som estimats incondicionalment: la duresa dels cors és vençuda i se'ns obre a la comunió. Per això volem ser una Església misericordiosa, capaç de compartir amb tothom el perdó i la reconciliació que venen de Déu: pura gràcia de la qual no som amos, sinó només testimonis.

(cf. n.6)

243. Ja hem pogut constatar els primers fruits de l'itinerari sinodal començant l'any 2021. Els més senzills, però més preciosos, fermenten en la vida de les famílies, de les parròquies, de les associacions i els moviments, de les petites comunitats cristianes, de les escoles i de les comunitats religioses en què està creixent la pràctica de la conversa en l'Esperit, del discerniment comunitari, de compartir els dons vocacionals i de la corresponsabilitat en la missió.

La trobada dels rectors per al Sínode a Roma (de 28 d'abril a 2 de maig de 2024) va permetre valorar aquestes experiències riques i rellançar el camí. Estem agraïts i contents per la veu de moltes comunitats i fidels que viuen l'Església com un lloc d'acollida, esperança i alegria (cf. n.7).

244. El procés sinodal no acaba amb el final de l'actual Assemblea del Sínode dels Bisbes, sinó que *inclou la fase d'aplicació*. Com a membres de l'Assemblea, creiem que és el nostre deure comprometre'ns en la seva animació com a missioners de la sinodalitat dins de les comunitats d'on venim.

Demanem a totes les Esglésies locals que continuïn el seu camí quotidià amb una metodologia sinodal de consulta i discerniment, identificant modalitats concretes i itineraris formatius per realitzar una conversió sinodal tangible en les diverses realitats eclesials (parròquies, instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica, associacions de fidels, diòcesis, Conferències episcopals, agrupacions d'Esglésies, etc.).

També s'haurà de preveure una avaluació dels progressos realitzats en termes de sinodalitat i de participació de tots els batejats en la vida de l'Església (cf. n.9). Desitjam que la posada en pràctica del nostre Pla diocesà de Pastoral formi part de l'esmentada aplicació, ja que el camí s'ha recorregut alhora i junts.

245. El *Document final* expressa la consciència que la crida a la missió és alhora la crida a la conversió de cada Església local i de tota l'Església, en la perspectiva indicada a l'Exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* (cf. n. 30). El text té cinc parts.

246. La *primera*, titulada **El cor de la sinodalitat**, delinea els fonaments teològics i espirituals que il·luminen i alimenten el que ve a continuació. Torna a proposar la comprensió compartida de la sinodalitat que va sorgir a la primera sessió i en desenvolupa les perspectives espirituals i profètiques.

La conversió dels sentiments, de les imatges i dels pensaments que habiten al nostre cor avancen juntament amb la conversió de l'acció pastoral i missionera.

247. La *segona*, titulada *A la barca, junts*, està dedicada a la conversió de les relacions que construeixen la comunitat cristiana i configuren la missió en l'entrellaçament de vocacions, carismes i ministeris.

248. La *tercera*, «**Tirau la xarxa**», identifica tres pràctiques íntimament connectades entre si: discerniment eclesial; processos de presa de decisions; cultura de la transparència, de la rendició de comptes i de l'avaluació. També en relació amb aquestes se'ns demana iniciar itineraris de «transformació missionera», per als quals cal urgentment una renovació dels organismes de participació.

249. La *quarta*, amb el títol **Una pesca abundant**, delinea la manera com és possible conrear formes noves d'intercanvi dels dons i l'entrellaçament dels lligams que ens uneixen en l'Església, en un temps en què l'experiència d'arrelament en un lloc està canviant profundament.

250. Segueix una *cinquena part*, «**Jo també us envii**», que permet mirar un primer pas indispensable: tenir cura de la formació de tots, en el poble de Déu, per a la sinodalitat missionera (cf. n.11).

251. El desenvolupament del *Document final* està guiat pels relats evangèlics de la resurrecció. L'anada al sepulcre a l'alba de Pasqua, l'aparició del Ressuscitat al cenacle i a la riba del llac han inspirat el nostre discerniment i nodrit el nostre diàleg. Hem invocat el do pasqual de l'Esperit Sant, demanant-li que ens ensenyi què hem de fer i ens mostri el camí a seguir tots junts.

Amb aquest document l'Assemblea reconeix i testimonia que la sinodalitat, dimensió constitutiva de l'Església, ja forma part de l'experiència de moltes de les nostres comunitats. Al mateix temps, suggereix camins a recórrer, pràctiques a implementar, horitzons a explorar.

El Sant Pare, que ha convocat l'Església en Sínode, dirà a les Esglésies, confiades a la cura pastoral dels bisbes, com continuar el nostre camí sostinguts per l'esperança que «**no defrauda**» (Rm 5,5) (cf. n.12).

Trobada diocesana de les Famílies a Sant Antoni Abat

10

PLA DIOCESÀ *de Pastoral*

des de 2025

NAVEGAM JUNTS AMB
esperança

Pla evangelitzador de pastoral
per una conversió sinodal

Laics i laiques, consagrats i consagrades,
i clergat de l'Església de Mallorca.

Poble de batiats, compromesos amb el present
i en camí cap al futur.

252. Junt amb tot el que hem anat treballant sinodalment a la nostra Diòcesi des del començament del Sínode a través de les fases diocesana i continental, i la preparació del Pla diocesà de Pastoral, tenim el goig de poder comptar, a més, amb el *Document final* de la XVI Assemblea General del Sínode, document que el papa Francesc posa en les nostres mans com a punt de referència per a la nostra activitat pastoral. Aquest document recull tot el treball i l'esperit del Sínode i ens ve com anell al dit per a tenir-lo en compte. Per això, queda com a material complementari per al nostre Pla diocesà de Pastoral, al mateix temps que ara el concretam amb el treball realitzat entre nosaltres.

253. En la *Nota d'acompanyament* que el **papa Francesc** fa d'aquest *Document final*, diu: «Ara el camí continua en les Esglésies locals i en les seves agrupacions, tenint en compte el Document final que el 26 d'octubre passat ha estat votat i aprovat per l'Assemblea en totes les seves parts. També jo l'he aprovat i, signant-lo, n'he disposat la publicació, unint-me al «nosaltres» de l'Assemblea que, a través del *Document final* s'adreça al sant Poble fidel de Déu. Reconeixent el valor del camí sinodal realitzat, ara lliuro a tota l'Església les indicacions contingudes en el Document final, com a retorn de tot el que ha madurat al llarg d'aquests anys, a través de l'escolta i el discerniment, i com a orientació autoritzada per a la seva vida i la seva missió».

254. Per tant, en el decurs de l'aplicació del **Pla diocesà de Pastoral**, *serà bo que tinguem en compte tot el treball sinodal fet tant a nivell universal com local*, per tal que sigui objecte de lectura i reflexió en les nostres parròquies i comunitats, lectura i reflexió que hauran d'encapçalar i liderar els responsables -clergues, consagrats/des i laics/ques- de cada lloc, fent-los assequibles a la gent perquè tothom se'n pugui beneficiar. És obligat en consciència fer aquest treball d'animació i lideratge, forma part de l'objectiu de **comunió, participació i missió** al qual ens hem compromès com a Església que serveix.

255. Hem volgut aplicar al nostre **Pla diocesà de Pastoral** que a continuació ara es detalla en aquells aspectes que ens han semblat més significatius per a començar a caminar i navegar junts, les paraules finals del papa Francesc en la *Nota d'acompanyament* abans esmentada. Diu que «el camí sinodal de l'Església catòlica, animat també pel desig de continuar el camí cap a la unitat plena i visible dels cristians, necessita *que les paraules compartides vagin acompanyades dels fets*. Que l'Esperit Sant, do del Ressuscitat, sostingui i orienti tota l'Església en aquest camí. Que ell, que és l'harmonia, continuï fent rejuvenir l'Església amb la força de l'Evangeli, la renovi i la condueixi a la unió perfecta amb el seu Espòs (cf. *Vaticà II, LG 4*). Perquè l'Esperit i l'esposa diuen al Senyor Jesús: “**Vine**”» (cf. *Ap 22,17*).

256. Per a la referència a l'**Evangeli** i fer-ne **pregària** per la nostra **conversa en l'Esperit**, convé que tinguem en compte -com queda exposat en pàgines anteriors- l'esquema bíblic de tot el *Document final* del Sínode, amb aquests passos:

- » Introducció (*Jn 20,19-20*).
- » Part I – **El cor de la sinodalitat**. Cridats per l'Esperit Sant a la conversió (*Jn 20,1-2*).
- » Part II – **A la barca, junts**. La conversió de les relacions. (*Jn 21,2-3*).
- » Part III – **Tirau la xarxa**. La conversió dels processos (*Jn 21,5-6*).
- » Part IV – **Una pesca abundant**. La conversió dels lligams. (*Jn 21,8.11*).
- » Part V – **Jo també us envii**. Formar un poble de deixebles missioners (*Jn 20,21-22*).
- » Conclusió. Un banquet per a tots els pobles (*Jn 21,9.12.13*).

257. Facem del nostre **Pla diocesà de Pastoral** un procés com aquest, posant-hi *confiança, col·laboració, diàleg i pregària*, essent agents d'animació i d'il·lusió per anar-ho fent amb constància *al servei els uns dels altres* per a una Església que vol ajudar a viure l'Evangelí i ser testimoni d'unitat, comunió i fraternitat.

Facem, de l'oportunitat que ens dona aquest **Pla diocesà de Pastoral**, una *experiència gratificant de treball en equip, sinodal*, remant junts dins la barca en la qual estam des del Baptisme i hem anat ratificant en successius compromisos eclesials i ciutadans, empesos també pel vent de l'Esperit -sort d'Ell en tenim, que és gràcia!- per anar avançant junts sense por i amb coratge.

258. Amigues i amics estimats, us convid que ens animem, i més encara, ho facem malgrat que les circumstàncies de desencís o desànim que la visió pessimista d'uns o d'indiferència d'altres ens puguin influenciar negativament. Aquell qui viu amargat, amarga els altres, i a això no hi ha dret! Que no digui ningú «jo remaré tot sol» o «no necessit ningú». La barca, no la porta un de sol. Tots necessitam ser acompanyats, ajudats i encoratjats.

Ens diu el papa Francesc que «*la humilitat és un do de l'Esperit Sant: l'hem de demanar. La humilitat, com diu l'etimologia de la paraula, ens retorna a la terra, a l'humus, i ens recorda l'origen, on sense l'alè del Creador hauríem restat fang sense vida*». Tractem de fer-ne experiència, deixant a part els protagonismes i frustracions personals per obrir-nos a la conversió que ens farà feliços, germans, i ens donarà el goig de treballar junts.

259. Tenint en compte totes les reflexions, diàlegs que s’han fet i, sense voler ser exhaustius, després d’haver fet una selecció de les aportacions rebudes i tractant de donar resposta a les que assenyalen una certa prioritat o urgència, havent també examinat les àrees *pastorals* a les quals hem de prestar més atenció, les *estructures* de la nostra Església de Mallorca que necessiten més reforma i els *escenaris* de la nostra societat on hem de ser més presents i actuant, sense excloure tot allò que al dia a dia constitueix el nostre treball pastoral, *suggerim* fixar-nos especialment en els **següents objectius i accions prioritàries**, tenint en compte tot el que s’ha dit en els grups de la fase diocesana del Sínode i les aportacions al **Pla diocesà de Pastoral** per aprofitar-ho.

Pregaria del Rosari a les muntanyes de Lluc

Objectius i Accions del Pla diocesà de Pastoral

I. Trobada amb Jesús Primer anunci i Vida de comunitat

259. Fer arribar el primer anunci, descobrint que el seguiment de Jesús és un procés de creixement cristià, d'espiritualitat, d'acollida, d'escolta i de formació permanent. L'encàrrec de Jesús és molt clar: «Anau, idò, a tots els pobles i feis-los deixebles meus, batiant-los en el nom del Pare i de Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo som amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (Mt 28,18-20).

Acció 1

Implantar a nivell de tota la diòcesi les orientacions i normativa referida a la pastoral sacramental recollida en el document *Orientacions pastorals i normativa per a la celebració dels sagraments*. Il·luminats per aquestes orientacions i normativa, organitzar les celebracions de l'Eucaristia i de la Paraula de Déu a les comunitats pastorals. Oferir els materials adients, a la vegada que **editar un nou Cantoral Diocesà** que contengui cants i pregàries, i un **grup d'animadors de cant** obert a servir tota la Diòcesi.

Responsables: Rectors, la Seu, Vicaries, Àrees pastorals, Delegacions i Secretariats, Agents de pastoral, Persones amb responsabilitat diocesana. **Temps:** durant els propers 4 anys.

Acció 2

Passar d'una pastoral estrictament sacramental a la proposta d'itineraris de creixement en la vida cristiana:

- » Treballar el despertar en la fe mitjançant una acció amb les famílies amb fills de 0 a set anys i la iniciació a la pregària.

- » Anunciar l'Evangelí als adults (pares i mares dels infants de la catequesi, sobretot a través de la catequesi en família).
- » Itineraris de catequesi d'inspiració catecumenal per a totes les edats, amb referència al plantejament que fa l'**Acció Catòlica General i el seu itinerari** per a totes les edats (0-7 anys, Catequesi en Família, Adolescents i joves, Adults i Vida Creixent). Qualsevol Moviment apostòlic pot compartir aquest camí com a signe d'un treball diocesà fet en actitud sinodal de comunió, participació i missió.

Responsables: Parròquies, Àrea de l'Anunci en coordinació amb els Secretariats d'Iniciació cristiana i Catecumenat, Família i Vida, Pastoral juvenil, Vocacional, agents de pastoral i catequistes. **Temps:** informació i sensibilització a les comunitats durant el curs 2024-25; formació articulada durant el curs 2025-26; **Posada en marxa:** 2026-27.

Acció 3

Promoure la pastoral del Primer anunci, implantant els distints itineraris catequètics de creixement en la vida cristiana que proposam per a la nostra diòcesi, especialment els que tenen a veure amb la *Catequesi en Família i els Itineraris matrimonials*. Tot això orientat als qui s'acosten a les parròquies per demanar sagraments: pares i mares dels infants que han de celebrar la Primera Comunió i els nuvis que es preparen per casar-se.

Crear un servei específic per al **Primer Anunci** que pugui generar i enfortir una cultura d'evangelització en clau de Primer Anunci, dirigida als qui s'han allunyat i als no batiats.

Responsables: Parròquies, Delegacions i Secretariats de l'Àrea per a l'Anunci, la Celebració i els Moviments, especialment el Secretariat per a la Iniciació Cristiana i Catecumenat, i Secretariat de Família i Vida.
Temps: 4 anys.

Acció 4

Promoure processos formatius que capacitin els agents de pastoral per a l'acollida, l'escolta i l'acompanyament, obert a persones que han rebut un primer anunci o viuen situacions difícils que s'han d'atendre. És molt necessari que hi hagi persones que acompanyin el camí començat, amb la finalitat d'inserir-lo en la *comunitat cristiana entorn de l'Eucaristia*.

Acompanyar és preveure horitzons i servir el ritme de cada un per a la trobada amb el Senyor, aspecte important per a l'espiritualitat. Per tant, cal oferir una formació especialitzada en l'acompanyament, orientada a agents de pastoral, catequistes i professors, en coordinació entre el CETEM/ISUCIR i els organismes pastorals diocesans, amb la flexibilitat necessària que permeti una participació major.

Responsables: Àrea de l'Anunci, CETEM/ISUCIR, delegacions i col·legis diocesans. **Temps:** reflexió i programació durant el curs 2024-25; oferta d'un primer curs bàsic i d'algunes especialitats a partir del curs 2025-26.

Acció 5

Fomentar l'espiritualitat. Facilitar mitjans i oportunitats a les Parròquies per a una lectura orant de la Paraula de Déu, encarnada en la vida, organitzant **grups de Lectio divina** amb un responsable-animador que els coordini i promoció. Seria bo que aquests grups existissin a cada Parròquia i Comunitat, com també oferir **tallers de silenci i meditació**, creant un **espai específic per a la pregària**.

Al mateix temps oferir una formació litúrgica senzilla a tot el Poble de Déu, i ajudar a celebrar els sacraments de manera profunda i participada, especialment l'Eucaristia, que és la font i el cim de la vida cristiana. Promoure a tots els nivells de la vida pastoral: **Exercicis Espirituals i Recessos de pregària** en els temps litúrgics forts i en altres moments de l'any.

Responsables: Parròquies i Comunitats, amb l'acompanyament del Secretariat d'Iniciació Cristiana i Catecumenat, i Delegació de Litúrgia. També les Cases d'Espiritualitat i els Santuaris com a llocs específics de trobades de pregària. **Temps:** plantejament d'aquesta formació i a partir del que ja existeix durant el que queda del present curs 2024-25; oferiment d'un curs i materials formatius per al 2025-26.

II. Comunió Fraterna. Parròquia, Família i Escola

260. Es tracta de caminar i créixer junts construint Església, la comunitat de germans i germanes units a Jesús, com les sarments al Cep, de qui ens ve la vida. «Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu els uns als altres» (Jn 13,35). L'amor entre nosaltres, la solidaritat entre els membres d'un mateix cos, són signe i força de la comunitat cristiana, que és comunió fraterna.

Acció 1

Vertebrar una acció conjunta de reflexió i acció entre la parròquia, la família i l'escola que ajudi a aprofundir en la missió de cadascuna i es doni resposta a la vocació que els és pròpia, que és d'acollida, d'acompanyament i de resposta als reptes que avui se'ns presenten.

Responsables: Parròquies, comunitats pastorals, Secretariat de Família i Vida, Col·legis diocesans i Col·legis religiosos, Delegació d'Ensenyament i Professors de Religió. **Temps:** preparar el **projecte** treballat conjuntament durant aquest curs 2024-25. Començar-lo a aplicar el proper 2025-26.

Acció 2

La **parròquia**, com a comunitat de comunitats, ha d'integrar en la seva organització tots aquells estaments del Poble de Déu que n'han de formar part. Per això és important que tenguim el **Consell Parroquial**, on millor s'ha d'expressar tot el que el Sínode i les aportacions a la preparació del Pla diocesà de Pastoral més han destacat.

Per això, és important que aquesta *estructura participativa s'organitzi* bé i pugui aglutinar tota la realitat parroquial. S'haurà de *comptar amb un mínim d'Estatuts* que ajudin la seva organització, el desenvolupament, participació, durada i renovació periòdica dels seus membres perquè hi puguin participar més nombre de persones, i s'integrin especialment els joves. La parròquia ha de tenir també un **Consell d'Economia**, amb la participació directa del laïcat.

Responsables: Consell diocesà de Pastoral i Consell d'Economia. Arxiprestats i Comunitats Pastorals. **Temps:** preparar el projecte treballat conjuntament durant aquest curs 2024-25. Començar-lo a aplicar el proper 2025-26.

Acció 3

La **parròquia**, com a element bàsic per a la vida pastoral, integrada en la demarcació geogràfica d'un arxiprestat, necessita no organitzar-se de forma solitària, sinó solidària, la qual cosa demana l'esforç i el goig de treballar juntament amb altres parròquies, l'equip de preveres i diaques juntament amb el laïcat, **constituïnt així el que anomenam una "comunitat pastoral"**.

Hem de fer el possible perquè no quedi cap parròquia tota sola o fora d'una d'aquestes comunitats, per a facilitar-se l'ajuda mútua, compartir serveis comuns, facilitar-se col·laboracions, alleugerir la feina de cadascú amb més ajuda mútua i organitzar-se per a servir millor el Poble de Déu, rendibilitzar els esforços i no anar cadascú pel seu compte. Som una Església de comunió, sinodal, i ens necessitam molt els uns als altres.

És desitjable i hem de dur a terme allà on es cregui oportú, d'entre els membres dels Consells Parroquial i d'Economia o no, **l'elecció de tres laics -homes o dones- que puguin assumir i compartir, juntament amb el capellà, la responsabilitat de la parròquia** en els aspectes d'acollida, de despatx parroquial, d'acompanyament, d'organització, etc., tot allò que ha de ser confiat al laicat per missió pròpia.

Responsables: Consell diocesà de Pastoral, Consell Presbiteral i Consell d'Economia. Arxiprestats i Comunitats Pastorals i Parròquies. **Temps:** preparar el **projecte** treballat conjuntament durant aquest curs 2024-25. Començar-lo a aplicar el proper 2025-26.

Acció 4

La parròquia ha de connectar amb els centres educatius que té a la seva demarcació territorial, més encara si són diocesans o religiosos. La presència de la comunitat parroquial i especialment del prevere ha d'*ajudar a afavorir la identitat cristiana* si es tracta de centres amb ideari cristià, i en pla de presència testimonial si es tracta d'altres centres.

Responsables: Consell diocesà de Pastoral, Consell Presbiteral. Delegació d'Ensenyament. Àrea de Fe i Cultura. Arxiprestats, Comunitats Pastorals i Parròquies. **Temps:** començar a estudiar-ho durant aquest curs 2024-25. Començar-ho a aplicar el proper 2025-26.

Acció 5

Per afavorir l'acció envers la **família**, suggerim, tot i que ja actuen i ara els donam reconeixement diocesà, posar en marxa el **moviment d'espiritualitat familiar**, els **Equips de la Mare de Déu**, d'àmbit internacional. Suposa formar equips de 6 a 8 matrimonis lligats a les parròquies amb un *consiliari* prevere o diaca.

Com també el **Projecte Amor conjugal**, que organitza recessos periòdics de cap de setmana i el seguiment posterior orientats a l'enfortiment de la

vida matrimonial. És molt important i necessari l'arrelament d'aquestes parelles a les parròquies, per tal de fer de la vida de comunitat el seu referent eclesial.

Responsables: Consell Episcopal i Assessor. Consell diocesà de Pastoral. Delegació d'Ensenyament. Secretariat de Família i Vida. Arxiprestats, Comunitats Pastorals i Parròquies. **Temps:** a partir d'aquest mes de gener de 2025 per la publicació del Decret que els dona vigència diocesana.

III. Joves, vocació i vocacions. Cridar, discernir i acompanyar.

261. Que tot el Poble de Déu descobreixi la vocació cristiana com a eix fonamental de la nostra fe i sàpiga discernir amb l'ajuda de l'Esperit Sant i de l'acompanyament espiritual la vocació específica de cadascú. Ho veim experimentat en els primers deixebles de Jesús després que Joan Baptista els digués «Mirau l'Anyell de Déu». «Quan aquells dos deixebles sentiren parlar així, van seguir Jesús. Jesús es girà i els preguntà: Què cercau? Ells li digueren: Mestre, on vius? Jesús els respon: Veniu i ho veure-ho! Era cap a les quatre del capvespre»

(Jn 1, 36-39)

Acció 1

Responent a una acció molt sol·licitada, ajudar a crear un clima favorable dins **cada família** perquè ja de ben petits i al llarg del procés de creixement s'eduqui per a viure la vocació cristiana en cada etapa de la vida: en els adults, en els joves i adolescents, i en els infants. Començar un **projecte de conjunt** per a realitzar-lo en els diferents nivells educatius.

Responsables: pares i mares cristians, parròquia i responsables de pastoral familiar, professors i mestres dels col·legis diocesans, de congregacions, de vida consagrada, de la pastoral juvenil, de caps i monitors d'escoltisme, de grups d'esplai, tot el món educatiu que rodeja la família. **Temps:** preparar el **projecte** durant aquest curs 2024-25. Començar-lo a aplicar el proper 2025-26.

Acció 2

En les catequesis d'iniciació als sagraments, ajudar a fer el plantejament vocacional començant pel baptisme, concretament a les reunions amb pares, mares i els padrins. Fer el mateix procés en les catequesis de família i confirmació, tant per a infants com per a joves i adults. Aprofundir en la vocació cristiana en general i en la vocació específica a través de testimonis.

Responsables: parròquia, equip de pastoral familiar i preparació dels sagraments, catequistes. En connexió amb el Secretariat de Pastoral Vocacional.

Temps: preparar el projecte durant aquest curs 2024-25 al nivell que es cregui més convenient segons la realitat de cada lloc i la possibilitat de feina en equip, és a dir, per parròquia, per comunitat pastoral o per arxiprestat. **Realització:** a partir del 2025-26.

Acció 3

Trobada o trobades amb els **preveres i diaques** per a plantejar l'acompanyament vocacional dels adolescents i joves, preparant entre tots com s'ha de fer la crida personal i l'acompanyament que ajudi el despertar vocacional i n'asseguri el creixement.

Responsable: Bisbe, Consell del Presbiteri i Comissió per al Diaconat.

Temps: començar ja dins d'aquest curs 2024-25 i programar per a continuar trobant-se els anys que segueixen.

Acció 4

Per tal d'afavorir la pregària, es proposa la **celebració setmanal de l'Eucaristia per les vocacions** a cada parròquia, comunitat i lloc de culte, allà on sigui possible el dijous de cada setmana, com en molts llocs és costum. A més, també, la proposta d'una **pregària mensual per les vocacions** a la Seu presidida pel Bisbe, oberta sobretot a tots els col·lectius de joves i preparada conjuntament amb ells i amb l'equip de litúrgia.

Responsables: Bisbe, equip de litúrgia i cant de la Seu, Secretariat de Pastoral Juvenil i Secretariat per a la Pastoral Vocacional, amb els equips de pastoral dels col·legis diocesans i Pastoral Universitària.

Temps: preparar-ho tot per a començar el temps pasqual (abril-juny de 2025). Preparar el calendari de futur, d'octubre a juny de 2025-26.

Acció 5

Organitzar de bell nou el Secretariat de Pastoral Vocacional, obrint-lo a tots els organismes de promoció vocacional dins la diòcesi.

Responsables: Consell Episcopal i Assessor, Consell del Presbiteri, Àrea per a l'Anunci. **Temps:** Acció immediata ja per a aquest curs, abans de Pasqua 2025.

Celebració de les Associacions de gent gran de la Part Forana

IV. Església Samaritana. Els pobres: els privilegiats de Jesús.

262. «Cada dia se'ns ofereix una nova oportunitat, una nova etapa. No hem d'esperar-ho tot dels qui governen, seria infantil. Gaudim d'un espai de corresponsabilitat capaç d'iniciar i generar nous processos i transformacions. Siguem part activa en la rehabilitació i l'auxili de les societats ferides. Avui som davant la gran oportunitat de manifestar la nostra essència fraterna, de ser uns altres bons samaritans que carreguen sobre seu el dolor dels fracassos, en lloc d'accentuar odís i ressentiments» (Francesc, FT 77).

Acció 1

Reconèixer les necessitats reals de les noves pobreses i dur a terme accions concretes que ajudin a reparar aquestes urgències: habitatge i migrants.

- » Donar prioritat als espais d'acollida que ja tenim com Casa de Família, Cals Agustins, Sojorn, Domus, altres immobles cedits a l'Administració per a l'acollida urgent de migrants arribats en condicions precàries, que són una resposta, ni que sigui testimonial, al greu i urgent problema de l'accés a l'habitatge de persones i famílies que no hi poden accedir. Això exigeix dedicar-hi temps, recursos, personal, voluntariat.
- » Obrir nous espais d'emergència (locals i pisos parroquials, espais que no s'usen, convents, locals provisionals d'esglésies...), ni que siguin temporals i provisionals per tal de ser de cada vegada més creïble, acollidora i samaritana la nostra Església i poder forçar l'Administració a assumir-ne el cost i alhora trobar-hi solucions més definitives.
- » Demanar a l'Administració que tracti el greu problema de l'habitatge com una emergència, tal com va fer a la pandèmia, habilitant hotels, instal·lacions esportives i altres, per atendre aquesta situació real d'emergència.

- » Tenir cura especial de les persones migrants que no tenen recursos econòmics ni materials, i no compten amb una xarxa social que els doni suport.
- » Elaborar una guia de recursos que ja existeixen i donar-li difusió a les parròquies, per tal de facilitar l'acollida als qui toquen a la porta de la parròquia: adreces, telèfons, passes a seguir, oferint un telèfon d'emergències les 24 hores del dia i elaborant un protocol d'emergència.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social i els seus respectius departaments. Extensiu als arxiprestats, comunitats pastorals i parròquies.

Temps: començar el 2025, tenint en compte el que ja es fa.

Acció 2

Posar en valor el treball continuat seriós i compromès de:

- » Pastoral de la Salut.
- » Càritas diocesana i Càrites parroquials.
- » Pastoral Penitenciària.
- » Pastoral de Migració
- » Mallorca Missionera.
- » Mans Unides.
- » Pastoral de l'Ecologia i Justícia i Pau.
- » Fundació social La Sapiència.
- » Religioses Oblates.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social i els seus respectius departaments. Extensiu als arxiprestats, comunitats pastorals i parròquies.

Temps: a partir del que ja es fa, organitzar-ho ja aquest curs 2024-25 i programar el proper 2025-2026.

Acció 3

Treballar en equip i de forma coordinada:

- » Tenir en compte el calendari diocesà a l'hora d'elaborar el propi de cada delegació i secretariat.
- » Dur a terme accions conjuntes que multipliquen esforços i eviten duplicitats, sobretot quan es tracta de jornades que són ja assenyalades des de l'Església universal, la Conferència episcopal o la mateixa Diòcesi.
- » Establir llaços de col·laboració amb les entitats del tercer sector que treballen en realitats socials a les quals nosaltres no hi arribam. També a les realitats frontereres.
- » Aprofitar la presència de Càritas a totes les parròquies, ampliant-ne la dimensió social.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social i els seus respectius departaments. Extensiu als Arxiprestats, Comunitats Pastorals i Parròquies.

Temps: a partir del que es fa, organitzar-ho ja aquest curs 2024-25 i programar el proper 2025-2026.

Acció 4

Visibilitzar l'acció caritativa i social de l'Església:

- » Fer-nos presents a les xarxes socials i mitjans de comunicació, de forma periòdica.
- » Ser una veu de denúncia i de propostes, una veu crítica, constructiva, humanitzadora.
- » Elegir algunes accions conjuntes per amplificar la veu dels qui pateixen alguna de les tantes pobreses o mancances, plantejar reptes i possibles accions/solucions que es poden donar des de la Diòcesi i des de l'Administració.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social i els seus respectius departaments. **Temps:** iniciar una proposta de fets concrets amb resposta al moment actual i seguir...

Acció 5

Seguint el mandat de Jesús "era a la presó i vinguéreu a veure'm" (Mt 25, 36) i a través del voluntariat de Pastoral Penitenciària, organitzar:

1. L'acollida i atenció a les famílies dels presos.
2. Sessions de catequesi d'adults i aprofundiment en la fe cristiana.
3. Sessions formatives i d'acompanyament.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social i, en concret, el Secretariat de Pastoral Penitenciària i grup de voluntaris/àries. **Temps:** a partir del que ja es fa, introduir els elements nous que han de configurar una ampliació d'activitat de suport iniciada.

Comiat de la trobada d'equips de matrimonis
de la Mare de Déu de Barcelona, València, Menorca i Mallorca

IV. Comunicació interna i externa. Informació i Xarxes socials.

263. «La vertadera saviesa suposa un trobament amb la realitat [...] Asseure's a escoltar l'altre, cosa característica d'un trobament humà, és un paradigma d'actitud receptiva, de qui supera el narcisisme i rep l'altre, li presta atenció, l'acull en el propi cercle. Però el món d'avui és en la seva majoria un món sord [...] En desaparèixer el silenci i l'escolta, convertir-ho tot en teclatges i missatges ràpids i ansiosos, es posa en risc aquesta estructura bàsica d'una sàvia comunicació humana» (papa Francesc, FT 47-49).

Acció 1

Potenciar/crear un gabinet de comunicació format per diferents perfils segons els objectius establerts i un **portaveu de la Diòcesi**, coordinat pel director/a del Secretariat de Comunicació.

Responsables: Consell Episcopal i Assessor. Consell del Presbiteri i Consell Diocesà de Pastoral. Secretariat de Comunicació. **Temps:** de gener a finals d'abril de 2025.

Acció 2:

1. Determinar i definir clarament els objectius.
2. Establir i identificar els destinataris potencials.
3. Definir el posicionament i el missatge que es vol transmetre sense ambigüitats que alhora definesqui una identitat pròpia i autònoma del Bisbat.
4. Seleccionar i potenciar els canals adequats.
5. Fixar el pressupost i establir un orde prioritari en els objectius.
6. Dissenyar una comunicació interna fluida i eficient.
7. Dissenyar una comunicació externa i sense interferències d'agents aliens al Bisbat.

8. Avaluació periòdica i constructiva amb una anàlisi detallada segons els objectius aconseguits i les diferents variables del projecte.

Responsables: Consell Episcopal i Assessor. Consell del Presbiteri i Consell Diocesà de Pastoral. Secretariat de Comunicació.

Temps: de gener a finals d'abril de 2025.

Acció 3

Crear un equip de producció. Nomenar corresponsals de zona (per *arxiprestats, comunitats pastorals, parròquies*: el que sigui més convenient per raons pastorals i geogràfiques). **Equip de màrqueting:** responsables de la creació de "Marca" del Bisbat amb identitat pròpia i segell distintiu respecte dels altres.

Aquests equips han de produir contingut (notícies, notes de premsa, informacions, agenda del Bisbat...), cada dia per a ser presents a tots els àmbits de comunicació, incloses les xarxes socials. Així mateix, crear uns canals de comunicació eficients i actualitzats (pàgina Web, facebook, instagram, twitter, correus corporatius, whatsapp...).

Responsables: Secretariat de Comunicació.

Temps: de gener fins a finals d'abril de 2025.

Acció 4

Consolidar el Gabinet de Comunicació. Posada en marxa de l'Equip de producció. DAFO de l'actual Equip de producció (analitzant-ne sobretot les fortaleeses i les debilitats).

Responsables: Secretariat de Comunicació.

Temps: de gener fins a finals d'abril de 2025.

Acció 5

Estudi i revisió de la comunicació escrita de la Diòcesi: *Full Dominical*. Fulls informatius arxiprestals, de comunitats pastorals, parroquials, i d'altres. **Notes de premsa** de les activitats que realitzi el Bisbat (àrees pastorals, delegacions, secretariats, comissions, moviments o d'esdeveniments dels arxiprestats, comunitats pastorals i parròquies).

Xarxes socials: crear contingut mínim tres vegades al dia.

Televisió: estudi, revisió i disseny de noves propostes, a partir del programa que el Bisbat té a IB3.

Responsables: Consell Episcopal i Assessor. Consell del Presbiteri i Consell Diocesà de Pastoral. Secretariat de Comunicació. **Temps:** d'abril a juny de 2025.

Nota. De setembre a desembre de 2025: revisió, expansió i enfortiment de les accions anteriors. Anualment, des del juny de 2026, fer una **avaluació interna** de tots els elements i actors intervinents en els diferents projectes per tal de consolidar els que es consideren efectius i reorientar aquells on s'observin debilitats o aspectes a millorar.

VI. La cultura de l'encontre. El servei des del Patrimoni i l'Economia.

264. Que les nostres comunitats siguin un espai on es pugui experimentar la cultura de l'encontre, on hi hagi un autèntic diàleg entre fe i cultura, i on el patrimoni i l'economia estiguin al servei de les persones, del bé comú i, per tant, de l'Evangelí.

Acció 1

Compromís laical en el món cultural: dotant el laïcat de responsabilitats dins l'àrea patrimonial seguint els principis de subsidiarietat a través de la creació de seccions que s'ocupin d'aspectes concrets del camp d'acció de l'Església en l'àmbit cultural i patrimonial. Definir aquestes seccions. Consolidació de la Comissió diocesana d'Art Sacre seguint les directrius dels documents pontificis. Creació de la Secció d'Art Contemporani amb persones voluntàries especialistes en el tema. Creació de la secció de documentació i custòdia de béns i el seu funcionament amb personal especialitzat.

Responsables: Àrea de Fe i cultura, Àrea del Patrimoni i els seus respectius departaments. **Temps:** de gener a juny de 2025.

Acció 2

Assegurar que a cada comunitat parroquial hi hagi un Consell d'Economia amb la presència de laics i laiques. Quan es tracta de comunitats molt petites, és convenient unir-se en comunitat pastoral (que agrupa diverses parròquies).

Responsables: Rectors i consells parroquials de pastoral. **Temps:** de gener a juny de 2025.

Acció 3

Una economia al servei de les parròquies i altres organismes de la Diòcesi. Activar el portal de transparència i sosteniment de les parròquies. Definir l'inventari dels béns immobles. Rendibilitzar el patrimoni de les parròquies i de la Diòcesi. Reorganitzar el departament d'obres i manteniment.

Activar santuaris, hostatgeries, cases d'espiritualitat. Oferir a les parròquies i a altres entitats de la Diòcesi la gestió administrativa, comptable, laboral, fiscal i jurídica. Fer un possible conveni entre el Col·legi d'arquitectes (ITES) i les parròquies. Organitzar el departament diocesà de gestió d'immobles.

Responsables: Consell d'Assumptes Econòmics. Àrea del Patrimoni. Rectors i consells parroquials i d'economia. **Temps:** de gener a desembre de 2025.

Acció 4

Servei a les parròquies. Diu el papa Francesc que *"la parròquia no és una institució caduca; precisament perquè té una gran plasticitat"* (EG 28). Els serveis del Bisbat han de ser una ajuda a la comunitat cristiana concreta que s'expressa, malgrat no esgotar-s'hi, en les parròquies. Els creients han de veure en la tasca que es realitza en el Bisbat una ajuda per a dur endavant la seva missió dins el món.

Per tant, seguir amb la **redacció de l'Inventari diocesà** com a eina per a la gestió parroquial dels seus béns, posant-los en l'adequat valor com a mostra de gratitud amb els cristians que ens han precedit, la fe dels quals va donar lloc a aquests béns.

Fer la **redacció d'un vademècum per als rectors i administradors** per a poder realitzar la seva tasca i responsabilitat, tant canònica com civil, sobre els béns a ells confiats. Amb això s'intenta *canviar la mentalitat*

que els béns són una càrrega que no sabem gestionar, per la d'una oportunitat de pastoral. La proposta és oferir als rectors i responsables d'àmbits parroquials les **eines necessàries per a una correcta gestió** dels fons patrimonials, artístics, documentals, etnogràfics i arquitectònics a través dels diferents equips i professionals dependents de la Vicaria episcopal, així com l'assessoria necessària per a iniciatives parroquials.

Responsables: Consell d'Assumptes Econòmics. Àrea del Patrimoni. Rectors i consells parroquials i d'Economia. **Temps:** de gener a desembre de 2025.

Acció 5

Ser una Església que conserva i comparteix el seu patrimoni, posant-lo al servei de l'evangelització i la cultura, ja que en forma part. Tenint en compte que es tracta de donar a conèixer la comunitat cristiana en la seva identitat d'*acollir, acompanyar, celebrar i servir*, el sentit d'una *Església en sortida*, ja que els seus components també formen part del poble.

Pot anar bé disposar d'una *guia-cultural-religiosa* dels llocs més emblemàtics de Mallorca i que, al mateix temps, serveixi al nivell cultural dels mateixos diocesans en vista a la pròpia formació als *col·legis, grups de catequesi, grups de formació d'adults* (parròquies, confraries, moviments...). Organitzar i programar la formació a través de classes presencials, conferències, jornades, setmanes de formació, cursos monogràfics, etc. Assegurar un *espai pedagògic* dins l'àmbit cultural ample, coordinat pel CETEM i/o ISUCIR.

Responsables: Àrea del Patrimoni, de Fe i Cultura, d'Iniciació Cristiana, CETEM i ISUCIR, Pastoral universitària. **Temps:** de gener a desembre de 2025. Fer programació per al curs 2025-2026.

VII. Malalts i necessitats de salut. Exèquies, funerals i acompanyament del dol.

265. Descobrir la importància de l'acompanyament en la manca de salut i en la darrera etapa de la vida. Descobrir la vulnerabilitat humana com a oportunitat única per a descobrir la fe i poder-la compartir i celebrar, posant en valor la dimensió espiritual i transcendent de la vida.

Acció 1

Seguint l'estil evangèlic i pastoral d'una Església en sortida que va a detectar on hi ha persones necessitades d'atenció personal per raó de malaltia o qualsevol impediment físic o soledat, **organitzar a cada comunitat parroquial un grup de pastoral de la salut, d'acompanyament dels malalts o de persones que estiguin totes soles, situació que té a veure amb les noves pobreses.**

La **visita als malalts** es pot definir com a continuació i realització de la missió que Crist ha encomanat a la seva Església; oferint als qui pateixen una paraula de consol i esperança, gest d'ofrena pels altres. Per això la visita als malalts és aquell preludi sacramental de la mateixa celebració dels sagraments i un compromís per a un compliment més sincer i autèntic de la missió amb els malalts.

Responsables: Delegació diocesana de Pastoral de la Salut amb coordinació amb els arxiprestats i comunitats pastorals. **Temps:** 6 mesos.

Acció 2

Fomentar la creació en cada arxiprestat del servei diocesà d'escolta i acompanyament al dol. Més que mai se'ns demana a l'Església de fer **una pastoral del bon record**, des de l'acollida i acompanyament en el procés del dol dels nostres germans i germanes que han viscut

la pèrdua d'un ésser estimat a ca seva. El procés del dol es una experiència natural i necessària per sanar i prevenir, que demana molt sovint esser acompanyat per experts. Per això des de la Diòcesi tenim el *servei d'escolta i acompanyament al dol* posat a l'abast de tots els qui necessiten de forma personalitzada i grupal aquest servei.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social. Delegació diocesana de Pastoral de la Salut en coordinació amb els arxiprestats i comunitats pastorals. **Temps:** 6 mesos.

Acció 3

Seguir donant a conèixer el nostre servei de Pastoral de la salut als pacients i familiars i al centre (qui som, què oferim) i participar en diferents àmbits del centre. **Creació d'un tríptic informatiu on s'especificaran horaris de celebracions i de presència i de serveis (servei d'escolta i acompanyament al dol, oficina de darreres voluntats...), tant de preveres i diaques com agents de pastoral i voluntaris, a més els sacerdots i voluntaris aniran identificats.** La presència en els mitjans, especialment en els mitjans de comunicació social de l'Església (*Mosaic, Full...*), serveix per a fer conèixer els nostres serveis.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social. Delegació diocesana de Pastoral de la Salut en coordinació amb els serveis de comunicació social del Bisbat. **Temps:** 6 mesos.

Acció 4

En la **celebració de les exèquies**, moment tan especial i en què es fan presents tantes persones, moltes al marge de les pràctiques cristianes, el que ha de prevaler és l'atenció pastoral amb la família, transmetre pau i esperança, i proclamar la fe en la Resurrecció. És cercar transmetre la misericòrdia de Déu i preparar amb dignitat la celebració de les exèquies. Per a molts, aquesta és l'única trobada amb l'Església catòlica.

És per això que és necessari **unificar criteris pastorals i fomentar una millor coordinació entre les parròquies i els tanatoris, Bisbat i funeràries, que redundi en una millor atenció pastoral i litúrgica de les exèquies.** També hem de cercar **el millor servei des del punt de vista del mateix sacerdot encarregat dels tanatoris.**

Per aconseguir aquests fins, cal l'esforç dels preveres i de tots els agents de la pastoral exequial, formats i amb profund convenciment de fe i de pertinença a l'Església, així com la col·laboració de les empreses funeràries municipals i privades.

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social. Delegació diocesana de Pastoral de la Salut, arxiprestats, comunitats pastorals i parròquies.
Temps: 6 mesos.

Acció 5

Formar els voluntaris de la Pastoral de la salut, que és requisit per a ser voluntari en els aspectes humans, ètics, bioètics, pastorals i espirituals, per anunciar la Bona Nova de la salvació des de les realitats de la salut i de la malaltia, de la vida i de la mort. Afavorir la **formació permanent als preveres, diaques i agents de pastoral de la salut en les àrees de la humanització, l'ètica i la bioètica.** També tenir cura de la formació i capacitat permanent en els aspectes de promoció de la salut i prevenció de les malalties, amb èmfasi en les socials i en el maneig de situacions d'emergència i catàstrofes.

Des dels nous plantejaments de la Pastoral de la Salut d'aquests darrers anys es fa palesa la necessitat de la **formació i supervisió a l'hora d'oferir aquest servei fet per persones idònies, nomenades pel bisbe o delegat, perquè actuïn en nom de la Diòcesi de Mallorca.**

Responsables: Àrea d'Acció Caritativa i Social. Delegació diocesana de Pastoral de la Salut en coordinació amb l'institut de Ciències religioses (ISUCIR) **Temps:** 6 mesos.

Em plau incloure aquí la breu reflexió del Dr. Francesc Torralba, després de la presentació d'aquest Pla diocesà de Pastoral a l'Assemblea eclesial diocesana al Seminari Nou de Palma el dia 11 de gener de 2025

266. Presentat el Pla diocesà de Pastoral a l'Assemblea eclesial als més de dos-cents representants de l'Església de Mallorca, el Dr. Francesc Torralba, laic de l'Església de Barcelona, que ens ha ajudat a l'inici de l'Assemblea el dia 11 de gener de 2025, amb la seva xerrada sobre **La vocació del laïcat i l'esperança**, després de la pregària, ens aporta la reflexió conclusiva següent:

Per poder desplegar de manera integral i fecunda el Pla diocesà de Pastoral que ens hem proposat com a diòcesi, necessitem conrear quatre virtuts:

1. La **paciència** que ens predisposa a assumir les contrarietats que probablement vindran en el futur i a entreveure-les com a oportunitats per créixer. Aquesta virtut tan oblidada en el present ens permet combatre la cultura de la immediatesa.

El ple desplegament d'un projecte tan audaç com el que ens proposem en aquest Pla demana no caure en la impaciència i deixar que el temps fructifiqui. Ens toca sembrar perquè altres recullin els fruits, de la mateixa manera que nosaltres recollim els dons que altres van sembrar abans que nosaltres.

2. La **humilitat** ens predisposa a reconèixer les nostres limitacions i a lamentar les nostres errades. Sant Agustí considera la humilitat com la mare de les virtuts (*humilitas mater virtutum est*). La humilitat ens posiciona per a deixar-nos ajudar, per a demanar consell, per a ser flexibles i autocrítics i, si cal, ens empeny a rectificar, a refer camins i a reconciliar-nos. Sense humilitat no és possible desenvolupar cap projecte.

3. La **perseverança**, com la constància o la tenacitat, és indispensable per a reeixir en l'aplicació del Pla diocesà de Pastoral. Cal entregar-s'hi a fons i dedicar-hi temps, imaginació, energia vital i intel·ligència. Ser perseverant significa no rendir-se quan les coses no vagin com havíem imaginat. Significa confiar que l'Esperit bufa i ens empeny a fer el bé, a obrar meravelles a través de les nostres limitades capacitats. Només l'esforç continuat en el temps dona fruits abundants.

4. El **compromís** suposa implicació i entrega a una causa. Per a fer realitat el Pla diocesà de Pastoral, cal que cadascú aportï el seu carisma, el seu talent a l'Església diocesana i que s'impliqui en aquella àrea on pot realment ser decisiu. El compromís és el contrari de la indiferència. És entrega, donació de temps i de talent. És l'únic mode de transformar la nostra societat i aconseguir que la nostra Església diocesana reflecteixi de manera diàfana la llum del Crist.

Encara un darrer apunt. En el desenvolupament d'aquest Pla diocesà de Pastoral cal evitar la caiguda en dues tendències: tant el *perfeccionisme*, que paralitza les persones, com el derrotisme que les deixa sense ànim per a fer realitat els seus somnis. Caldria recordar, en tot moment, aquell vers de Miquel Martí i Pol, el poeta del poble: «Tot està per fer i tot és possible».

Conferència del doctor Francesc Torralba
a la presentació del Pla diocesà de Pastoral

Epíleg

267. Vull que les darreres paraules que us dirigesc en aquesta **Carta pastoral**, a més de posar-nos a la feina amb *actitud sinodal i esperançada*, siguin per a convidar-vos a la **pregària** i a sentir-nos units en tot moment, especialment quan celebrem l'**Eucaristia** i som solidaris *estimant i servint*, que és d'allà on rebem la força per caminar i navegar junts, allà on es fonamenta i fomenta la nostra **comunió** i des d'on s'irradia la nostra **caritat**, que és l'amor de Déu fet vida dins nosaltres i entre nosaltres, informant les nostres relacions humanes i, des de l'Evangeli, fent més i més sòlids els nostres vincles.

268. Jesús ens ho deixa molt clar en dir-nos «**sou els meus amics si feis el que jo us man**» (Jn 15,15) i «manteniu-vos en el meu amor» (Jn 15,9), per això, com a compromís, «**anau per tot el món i anunciau la bona nova de l'evangeli a tota la humanitat**» (Mc 16,15), i sempre amb la confiança de la seva promesa: «**Jo som amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món**» (Mt 28,20). Aquest és la raó de la nostra **esperança!**

Sempre al vostre servei i amb el goig compartit de navegar junts, preg per vosaltres, amb tot el meu afecte i benedicció,

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe de Mallorca

«La pau sigui amb tots vosaltres! Voldria que aquesta salutació de pau entràs en el vostre cor, unís les vostres famílies, totes les persones, siguin qui siguin, tots els pobles, tota la terra. Déu us vol bé, Déu us estima a tots, el mal no guanyarà. Posem-nos tots en les mans de Déu. Per tant, sense por, units mà a mà amb Déu i entre nosaltres, caminem endavant!»

Aquestes són les primeres paraules pronunciades pel nou papa Lleó XIV dirigides no sols a l'Església, sinó a tota la humanitat i que ja assenyalen l'inici d'un camí sinodal el qual som convidats a compartir, seguint -com ell mateix ha dit- la trajectòria traçada pel papa Francesc, al qual ha fet referència. La pau ha estat la paraula clau. Ens afecta i afecta tot el món en un moment delicat i d'incertesa. Una pau que, per aconseguir-la, sigui «desarmada i desarmant».

«Hem de cercar junts com ser una Església missionera, una Església que construeix ponts, el diàleg, sempre oberta a acollir com aquesta plaça amb els braços oberts. Tots, tots els que necessiten la nostra caritat, la nostra presència, el diàleg i l'amor».

Leo P.P. XIV

«Reconegueu en els vostres cors el Crist com a Senyor; estigueu sempre a punt per a donar una resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança. Però feis-ho suaument i amb respecte, mantenint la rectitud de consciència».

1Pe 3, 14-16

Bisbat de Mallorca